

Årsberetning 2016

Årsberetning 2016

Indhold

Borgmesterens indledning	5
Økonomisk overblik.....	6
Ledelsespåtegning	8
Den uafhængige revisors påtegning.....	9
Kommuneoplysninger.....	12
Indledning	13
Grundlaget for budget 2016 - et tilbageblik	14
Sammenfatning af den økonomiske situation.....	16
Bevillingsopfyldelse	20
Fagudvalgenes regnskabsresultat.....	27
Anvendt regnskabspraksis.....	97
Oversigter og noter.....	99

Borgmesterens indledning

Borgmester Claus Omann Jensen

Med denne årsberetning gøres der status for Randers Kommunes regnskabsresultat i 2016. Samlet set er der tale om et solidt resultat, der betyder, at kommunens likviditet er på et fornuftigt niveau ved årsskiftet 2016-17. Dette skyldes bl.a. lavere ledighed samt mindredgifter til renter. Regnskabet viser dog samtidigt, at en række serviceområder er under pres. Derfor skal der på disse områder særlig opmærksomhed på at genoprette balancen i økonomien i 2017 og skabe forudsætningerne for gældsafvikling i årene frem.

Når byrådet godkender regnskabet og årsberetningen, bliver der sat punktum for 2016. Årsberetningen indeholder en status over den økonomiske situation og årets samlede økonomiske resultat. Samtidig indeholder den en beskrivelse af de mål, som byrådet har sat sig på en række områder, og i hvilken grad målene er opfyldt.

Regnskabet viser et overskud på den ordinære drift på 227 mio. kr. Her er det især positivt, at færre personer har modtaget offentlige ydelser på grund af ledighed. Regnskabet viser, at udgifterne til overførselsindkomster ligger væsentligt under det oprindeligt budgetterede niveau.

Regnskabet indeholder serviceudgifter på 3.884 mio. kr. i alt. Det er 37 mio. kr. over den ramme som kommunen er blevet tildelt af den samlede serviceramme på landsplan. Kommunen har derfor ikke på dette punkt bidraget til at overholde kravene i regeringens og KL's økonomiaftale for 2016. Der er imidlertid ikke tale om samme tendens på landsplan. Forventningen er derfor, at overskridelsen ikke vil indebære, at kommunen rammes af sanktioner.

Overskridelsen af servicerammen for 2016 skyldes stort pres på en række serviceområder: Familieområdet, specialundervisningen, socialområdet og ejendomsservice. Der er tale om områder, som har haft byrådets fulde bevågenhed i 2016, og dette vil fortsætte i 2017. Derudover har der været forbrug af opsparing på de decentrale enheder. Hos enkelte aftaleenheder har forbruget haft et omfang, så der i 2017 skal særlig opmærksomhed på dette.

På anlægsområdet har der været høj aktivitet, som primært har været rettet mod udbygning af skolerne (72 mio. kr.) samt vedligeholdelse af bygningsmassen generelt (32 mio. kr.) og modernisering af gadebelysningen (24 mio. kr.). Derudover er byens ikoniske blå bro blevet renoveret og malet. I 2016 har vi ligeledes indviet en ny atletik- og multihal og et nyt regionalt spillested til glæde for idræts- og kulturlivet i byen. Derudover er niveauet for grundkapitalindskud historisk højt for at understøtte byggeriet af almene boliger i kommunen. Der er disponeret 35 mio. kr. til almene boligprojekter i 2016 og 2017.

Der er med andre ord godt gang i hjulene på anlægsområdet. Som følge af tidsforskydninger overføres der dog i lighed med tidligere år betydelige anlægsudgifter fra 2016 til 2017. Sammen med de allerede afsatte anlægsmidler i budgettet for 2017 og frem vil disse blive anvendt til investeringer, der kan bidrage til beskæftigelse og fortsat udvikling af kommunen.

Samlet set betragter jeg resultatet for 2016 som et fornuftigt grundlag for budgetåret 2017 og den kommende budgetlægning for 2018. Dog med understregning af, at der på alle niveauer i organisationen, er behov for at fastholde fokus på en løbende stram økonomistyring.

På de næste sider i årsberetningen kan du læse mere om regnskab 2016 og dermed også få et indblik i vores afsæt for 2017 og de kommende år. Rigtig god læselyst.

Økonomisk overblik

Nedenfor beskrives regnskabsresultatet for 2016 på de skattefinansierede områder.

Årets resultat og regnskabsopgørelse

Resultat af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede udgifter og indtægter. Dette nøgletal er brugt i forbindelse med budgetlægningen og indgår ligeledes i forbindelse med sammenligninger med resultatet i andre kommuner.

Regnskabsopgørelse for 2016

Hele mio. kr.	Oprindeligt budget	Korrigeret budget ekskl overførsler	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelse)	Overførsler 2015-2016	Resultat inkl. Overførsler
Skatter	-4.041,4	-4.041,4	-4.038,8	2,4	0,0	2,4
Tilskud og udligning	-1.967,9	-1.952,6	-1.953,5	-0,9	0,0	-0,9
Drift - Service-udgifter	3.846,7	3.819,7	3.883,9	64,2	78,5	-14,3
Drift - Overførsels-udgifter	1.981,6	1.915,9	1.875,9	-40,0	1,4	-41,4
Renter	21,7	16,2	5,3	-10,9	0,0	-10,9
Resultat af ordinær drift	-159,4	-242,0	-227,2	14,8	79,9	-65,1
Anlæg i alt ekskl. Jordforsyning og ældreboliger	152,1	177,4	202,8	25,4	187,0	-161,7
Resultat af ordinær drift og anlæg	-7,4	-64,7	-24,5	40,2	267,0	-226,8

Regnskabsresultatet viser et overskud på 24,5 mio. kr. på det skattefinansierede område.

kr., og det endelige resultat viser som nævnt 227 mio. kr.

Overskuddet skyldes bl.a. mindreudgifter til overførselsudgifter og renter, idet serviceudgifterne ligger 64 mio. kr. over det korrigerede budget ekskl. overførsler. Skattefinansieret anlæg udgør 203 mio. kr. i 2016. Resultatet af ordinær drift viser et overskud på 227 mio. kr., som har bidraget til finansieringen af anlægsudgifterne.

For skattefinansieret anlæg er der ligeledes tale om et merforbrug, idet regnskabsresultatet på 203 mio. kr. ligger 25 mio. kr. over korrigeret budget ekskl. overførsler. Forbruget er større end det oprindeligt vedtagne budget på 152 mio. kr., hvilket kan forklares med tillægsbevillinger givet i løbet af året samt forbrug af overførte bevillinger fra tidligere år.

Samlet set viser regnskabet et tilfredsstillende resultat. Der var budgetteret med et resultat af ordinær drift i korrigeret budget på 242 mio.

Resultatet skal ses i sammenhæng med de tidsforskydninger, der opstår både på drifts- og anlægsbudgettet. Der er i 2016 sket et nettofor-

brug af de opsparede midler som overføres mellem årene. Opsparingen er således faldet med 64 mio. kr. på driften og med 25 mio. kr. på anlæg. De opsparede midler som overføres fra 2016 til 2017 udgør i alt netto 186,6 mio. kr.

Randers Kommunes andel af servicerammen (korrigeret for ændret pl-fremskrivning og konsekvenser af Lov- og cirkulæreprogram) udgør 3.847 mio. kr.

Regnskabet indeholder serviceudgifter på 3.884 mio. kr. i alt. Randers Kommunes resultat vedrørende serviceudgifterne ligger dermed 37 mio. kr. over rammen.

I sammenhæng hermed skal det nævnes, at der er serviceområder, der oplever betydeligt udgiftspres.

Særligt på familieområdet er dette gældende - områdets regnskabsresultat viser merudgifter for godt 20 mio. kr., hvoraf ca. 2 mio. kr. vedrører myndighedsområdet. Med overførslen som følge af merforbrug i tidligere år kan familieafdelingens samlede gæld ved udgangen af 2016 opgøres til 41 mio. kr. Afdelingen arbejder med at realisere den besluttede handlingsplan og genskabe balancen i økonomien i 2017-2018. Gældsafvikling forudsættes som udgangspunkt først påbegyndt fra 2019 og frem.

Som byrådet tidligere er orienteret om, har der i 2016 ligeledes været pres på specialundervisningen, ejendomsservice samt socialområdet (voksne med særlige behov). Der foregår på alle disse områder ligeledes målrettede initiativer, der skal genskabe balancen i økonomien på de respektive områder.

I kombination med de udfordrede serviceområder, har der i 2016 endvidere været et betydeligt forbrug af opsparing på de decentrale enheder, særligt på skoleområdet. Dette er i overensstemmelse med rammerne i Randers-modellen. Aftaleenheder som overskrider en overførsel af gæld på mere end 5% af budgettet skal herunder udarbejde en handlingsplan, der kan bringe forbruget ned og overførslerne mellem årene indenfor de definerede udsvingsgrænser.

På socialområdet er der planlagt månedlige opfølgingsmøder med Centerlederne med deltagelse af direktør og chefer, hvor der gennemgås en handleplan for hvert center for at sikre budgetoverholdelse og afvikling af evt. underskud fra 2016. Der udarbejdes en handleplan pr. center. Det betyder, at alle centre (uanset resultat i 2016) skal have udarbejdet en handleplan for at overholde budgettet og komme i balance og samlet set bidrage til afviklingen af underskuddet fra 2016 for hele socialområdet. Handleplanerne og den månedlige budgetopfølgning er omdrejningspunktet for disse opfølgingsmøder.

På skoleområdet er der i regnskab 2016 således i alt 8 folkeskoler og 1 specialskole, der har en negativ overførsel på mere end 5% af skolens årsbudget. Forvaltningen har indkaldt lederne af disse 9 skoler til en drøftelse af, hvorledes skolens negative budgetoverførsel i løbet af 2017 kan nedbringes til under 5% af skolens årsbudget. Forvaltningen vil herefter hvert kvartal i 2017 følge udviklingen i de 9 skolars fokus på at nedbringe skolens underskud.

Indkomstoverførslerne viser mindreudgifter på 40 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Beløbet vedrører fortrinsvis de forsikrede ledige, hvor overskuddet allerede er indregnet i de likviditetsmæssige forudsætninger for budget 2017-2020.

Renterne viser mindreudgifter på ca. 11 mio. kr. som følge af det meget lave renteniveau i 2016.

En endelig vurdering af regnskabsresultatet for 2016 kan først laves, når regnskabstallene på landsplan er kendte, og der er indgået økonomiaftale mellem regeringen og KL vedr. budget 2018.

Ledespåtegning

Økonomiudvalget har den 24. april 2017 behandlet og godkendt regnskabet for 2016 for Randers Kommune.

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget og regnskabssystem, idet de deri krævede skemaoversigter findes i særskilt bilag. Vi anser den vedlagte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2016.

Randers Kommune, den 24. april 2017

Claus Omann Jensen
Borgmester

Jesper Kaas Schmidt
kommunaldirektør

Den uafhængige revisors påtegning

Tlf: 87 10 63 00
 randers@bdo.dk
 www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
 Thors Bakke 4, 2., Box 4002
 DK-8900 Randers C
 CVR-nr. 20 22 26 70

1

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til byrådet i Randers Kommune

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Randers Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, jf. siderne 97 - 107 i "Årsberetning 2016" samt siderne 5 - 13, 17 - 42, 72 - 77 og 95 - 97 i "Bilag til årsberetning 2016", der omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 219,7 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på 57,7 mio. kr.
- Aktiver i alt på 7.594,3 mio. kr.
- Egenkapital i alt på 4.614,2 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af byrådet godkendte budget for 2016 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, jf. bekendtgørelse om kommuners budget-

og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionskik, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter siderne 5 - 96 i "Årsberetning 2016" samt siderne 3 - 4, 14 - 16, 43 - 71 og 78 - 94 i "Bilag til årsberetning 2016", men omfatter ikke årsregnskabet og vores erklæring herom.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig

Tlf: 87 10 63 00
 randers@bdo.dk
 www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
 Thors Bakke 4. 2., Box 4002
 DK-8900 Randers C
 CVR-nr. 20 22 26 70

3

praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsafleggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Randers, den 24. maj 2017

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
 CVR-nr. 20 22 26 70

Torben Rohde Pedersen
 Statsautoriseret revisor

Ole Nielsen
 Registreret revisor

Kommuneoplysninger

Randers Kommune

Laksetorvet

8900 Randers C

Telefon: 8915 1515

Regnskabsperiode: 2016

Økonomiudvalg

Claus Omann Jensen, borgmester

Anders Buhl-Christensen

Jens Peter Hansen

Susanne Ringe Sørensen

Henning Jensen Nyhuus

Torben Hansen

Leif Gade

Bjarne Overmark

Frank Nørgaard

Direktion

Jesper Kaas Schmidt

Lene Andersen

Hans Minor Vedel

Steinar Eggen Kristensen

Erik Mouritsen

Revision

BDO

Indledning

Årsberetningen giver en status over Randers Kommunes økonomi samt et overordnet indblik i, hvordan 2016 er gået.

I beretningen gives der et overblik over de væsentligste økonomiske forhold i kommunen. Endvidere gøres der status over målopfyldelsen for budgetmålene fastsat i 2016.

Regnskabsresultatet beskrives i forhold til det korrigerede budget ekskl. overførsler af uforbrugte bevillinger fra 2015-16 pr. ultimo 2016 – det vil sige det oprindelige budget med efterfølgende ændringer i form af tillægsbevillinger. Endvidere gives der bemærkninger til periodeforskydningerne mellem årene på drift og anlæg.

Fagudvalgenes økonomi beskrives i et afsnit for sig. Redegørelsen er opgjort på bevillingsniveau, og indeholder en status på fagområdernes økonomi og service. Derudover redegøres der for status på mål i 2016. Endelig redegøres der for overførsel af uforbrugte midler til budget 2017.

I regnskabsberetningen gennemgås det realiserede resultat i 2016. Derudover redegøres der for sammenhængen mellem de opkrævede skatter og kommunens forbrug af ressourcer til drift, anlæg samt finansposter.

Årsberetningen indeholder følgende afsnit:

- Grundlaget for budget 2016 – et tilbageblik
- Sammenfatning af den økonomiske situation
- Bevillingsopfyldelse
- Fagudvalgenes regnskabsresultat
- Anvendt regnskabspraksis
- Oversigter og noter

Grundlaget for budget 2016 - et tilbageblik

Budgettet for 2016 blev vedtaget på grundlag af et budgetforlig mellem Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og SF (25 ud af byrådets 31 medlemmer).

Op til budgetlægningen for 2016-19 blev der ændret på rammerne for den kommunale økonomi. De offentlige udgifter var under stærkt pres, og kommunerne skulle derfor bidrage til statslige omprioriteringer med tilhørende ud-sigt til reduktion i statstilskuddet. Dette skete som følge af indførelsen af det såkaldte omprioriteringsbidrag. Den indgåede aftale mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2016 sikrede dog et ekstraordinært balancetilskud til kommunerne på i alt 3 mia. kr. i 2016.

Forligspartierne havde med budgetaftalen fastholdt fokus på vækst og udvikling for at styrke Randers Kommune på længere sigt. Forligspartierne prioriterede en række udviklingstiltag, som forbedrede infrastrukturen for borgere og erhvervslivet, understøttede realiseringen af byen til vandet, sikrede bedre vilkår for erhvervslivet og fokuserede på særligt udvalgte serviceområder, herunder dagtilbudsområdet.

Balancen i økonomien blev sikret ved at gennemføre den rammebesparelse på 1 %, som byrådet tidligere havde besluttet. Derudover var forligspartierne enige om, at kommunens bidrag til omprioriteringsbidraget på 1,1 % i 2017 stigende til 3,3 % i 2019 skulle indarbejdes som en fremtidig besparelse i budgettet. Forligspartierne besluttede dog at afvente signaler om den fremtidige statslige styring af kommunerne, før man ville tage stilling til udmøntningen af besparelsen.

Budgetforliget overholdt regeringens krav om uændrede skatter. Randers Kommunes andel af servicerammen blev ligeledes overholdt. Budgetforliget viste en gennemsnitlig kassebeholdning på 195 mio. kr. i perioden 2016-19, hvilket var tæt på Byrådets mål om en gennemsnitlig kassebeholdning på 200 mio.

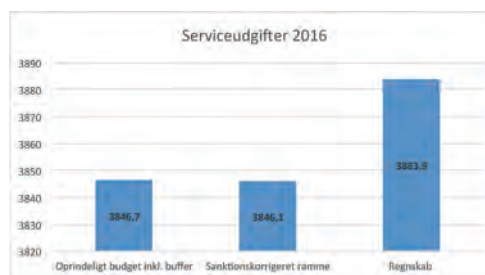
kr. Den gennemsnitlige kassebeholdning i de sidste overslagsår skal være mindst 140 mio. kr. Dette mål blev ikke helt indfriet, men af budgetforligsteksten fremgik det, at eventuelle frie midler vedrørende 2016 skulle anvendes til først at opfylde målsætningen om kassebeholdningen med et beløb på 5 mio. kr., og først derefter kunne der prioriteres efter aftale mellem forligspartierne. Beløbet blev udmøntet i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30. juni 2016.

Serviceudgifter

De stramme økonomiske rammer fra tidligere år blev videreført i 2016. Derfor var stram udgiftsstyring også et hovedtema for kommunen i 2016.

Sanktionslovgivningen fra tidligere år var også gældende i 2016. Det betyder, at en overskridelse af servicerammen på landsplan, vil medføre modregning i kommunernes bloktilskud. Budgettet har og den økonomiske styring i 2016 har således som udgangspunkt været tilrettelagt med henblik på at sikre, at Randers Kommunes andel af servicerammen kunne overholdes. På den baggrund blev der bl.a. indarbejdet en bufferpulje på 41,2 mio. kr. under serviceudgifterne til imødegåelse af virkningen af et eventuelt forbrug af uforbrugte midler overført fra 2015.

Af nedenstående tabel fremgår serviceudgifterne i budget og regnskab 2016:

Ser man på den korrigerede serviceramme (oprindeligt serviceramme korrigeret for nyt p/l skøn samt Lov og cirkulære-programmet), som i figuren ovenfor er benævnt sanktionsramme,

så ligger regnskab 2016 godt 37 mio. kr. over denne. Kommunens regnskabsresultat overholder dermed ikke den udmeldte servicramme. Hvis man medregner servicebufferen, ligger regnskabet 78 mio. kr. over det oprindelige budget. I budgetforudsætningerne for 2016 var der indregnet et forbrug af opsparing på 67 mio. kr., der er således taget højde herfor i de likviditetsmæssige forudsætninger for 2016.

Dette er imidlertid ikke en tendens på landsplan, hvor de samlede kommunale regnskaber forventes at ligge betydeligt under den aftalte servicramme. Regeringen har imidlertid skærpet praksis vedr. sanktionslovgivningen og vil dermed være parat til at modregne selv små overskridelser i bloktilskuddet. Regeringen vil med stor sandsynlighed se service og anlæg under ét, når der foretages en vurdering af kommunernes grad af aftaleoverholdelse i 2016. KL's forventning er, at det samlede aftaleniveau samlet set vil blive overholdt. Dette kan dog først endeligt opgøres, når resultatet af kommunernes regnskaber er kendt.

Sammendrag af den økonomiske situation

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Løbende priser (mio. kr.)	Opr. budget 2016	Tillægs- bevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget ekskl. overførsler 2016	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelser)	Overførsler fra 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Skatter	-4.041,4	0,3	-4.041,1	-4.038,8	2,4	0,0	2,4
Tilskud og udligning	-1.967,9	15,3	-1.952,6	-1.953,5	-0,9	0,0	-0,9
Skatter og tilskud i alt	-6.009,4	15,6	-5.993,8	-5.992,3	1,5	0,0	1,5
Serviceudgifter*	3.846,7	-27,0	3.819,7	3.883,9	64,2	78,5	-14,3
Indkomstoverførsler	1.981,6	-65,7	1.915,9	1.875,9	-40,0	1,4	-41,4
Driftsudgifter i alt	5.828,2	-92,7	5.735,5	5.759,7	24,2	79,9	-55,7
Renter	21,7	-5,5	16,2	5,3	-10,9	0,0	-10,9
Resultat af ordinær drift	-159,4	-82,6	-242,0	-227,2	14,8	79,9	-65,1
Skattefinansieret anlæg i alt	152,1	25,3	177,4	202,8	25,4	187,1	-161,7
Resultat af ordinær drift og anlæg	-7,4	-57,3	-64,7	-24,5	40,2	267,0	-226,8
Jordforsyning i alt	14,7	-15,5	-0,8	-21,5	-20,7	24,7	-45,4
Ældreboliger i alt	-0,1	28,3	28,2	22,8	-5,5	7,0	-12,5
Brugerfinansieret område	7,6	4,5	12,1	13,0	0,9	2,5	-1,6
Årets resultat før finansposter	14,8	-40,0	-25,2	-10,2	15,0	301,2	-286,2
Optagne lån	-46,2	33,1	-13,1	-68,4	-55,3	-54,5	-0,8
Afdrag på lån	58,4	-1,8	56,6	57,4	0,8	0,0	0,8
Finansforskydninger	58,7	19,1	77,8	160,6	82,8	11,7	71,1
Finansposter i alt	70,9	50,4	121,3	149,6	28,3	-42,8	71,1
Kassebevægelse**	85,7	10,4	96,1	139,4	43,3	258,4	-215,2

* Oprindeligt budget og tillægsbevillinger for serviceudgifter er inkl. en ikke-finansieret buffer til serviceudgifter på 40,8 mio. kr.

** Negative tal betyder kasseforøgelse, positive tal betyder kasseforringelse.

Tillægsbevillinger

Der er givet tillægsbevillinger for netto 10,4 mio. kr. ekskl. overførsler fra 2015. Overførslerne fra 2015 til 2016 udgjorde 258,4 mio. kr. Overførslerne til 2017 er beskrevet i afsnit om bevillingsopfyldelse.

Oversigt over tillægsbevillinger 2016 Mio. kr.

Finansielle poster (skatter, tilskud, lån mm.) ekskl. nulstilling af modpost vedr. servicebuffer på 41,2 mio. kr.	24,8
Serviceudgifter, drift ekskl. nulstilling af servicebuffer på -41,2 mio. kr.	14,2

Overførselsindkomster, drift	-65,7
Skattefinansieret anlæg	25,3
Renter	-5,5
Hvile i sig selv og brugerfinansieret område	17,3
Tillægsbevillinger i alt ekskl. overførsler fra 2015	10,4
Overførsler fra 2015, drift	79,9
Overførsel fra 2015, anlæg	187,1
Overførsler fra 2015, finansiering	-42,8
Overførsler fra 2015, brugerfinansieret område	34,2
I alt	268,8

Tillægsbevillinger vedrørende de finansielle poster udgør 24,8 mio. kr. i 2016, når der korrigeres for servicebufferpuljen (nulstilling af modpost) på 41,2 mio. kr. Tillægsbevillingerne vedrører bl.a. midtvejsregulering af bloktilskuddet på 6,7 mio. kr. netto. Beløbet omfatter regulering som følge af Lov og cirkulæreprogrammet på -3,2 mio. kr., midtvejsregulering af indkomstoverførslerne på 25,6 mio. kr. samt efterregulering af aktivitetsbestemt medfinansiering for 2015 på -14,9 mio. kr. samt efterregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2015 på 5,6 mio. kr. Dertil kommer midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2016 på 12,8 mio. kr. samt integrationstilskud på -4,5 mio. kr. Som følge af midtvejsreguleringerne er der foretaget tilsvarende reguleringerne på service og indkomstoverførslerne, mens efterreguleringerne giver en netto gevinst til kommunen afledt af regnskab 2015.

Under serviceudgifterne er der samlet set givet tillægsbevillinger på 14,2 mio. kr., når der korrigeres for nulstillingen af servicebufferpuljen på -41,2 mio. kr. Tillægsbevillingerne drejer sig bl.a. om udmøntning af Lov og cirkulæreprogrammet for 3,2 mio. kr., demografireguleringer på -9,3 mio. kr., fremrykning af investeringer i ejendoms-service på 9,5 mio. kr. samt integrationsområdet på 5,6 mio. kr. Dertil kommer en række øvrige ændringer på netto 5,2 mio. kr. bl.a. som følge af omflytninger fra indkomstoverførsler til service.

Der er i 2016 givet tillægsbevillinger vedr. overførselsindkomsterne for netto -65,7 mio. kr. Dette dækker over midtvejsregulering af indkomstoverførslerne på 25,7 mio. kr., midtvejsregulering af forsikrede ledige på 12,8 mio. kr. samt mindredgifter til indkomstoverførslerne på netto

-19,9 mio. kr. Det realiserede resultat ligger væsentligt under bevillingen. Det skyldes især mindredgifter til forsikrede ledige.

Se særskilt afsnit om indkomstoverførsler for en uddybning af udviklingen på området i 2016 samt reguleringsordninger på disse områder.

Der er givet tillægsbevillinger til skattefinansieret anlæg for 25,3 mio. kr. Beløbet vedrører primært udskydelse af salgsindtægter på 23,3 mio. kr., udskydelse af energibesparende foranstaltninger på -55 mio. kr., fremrykning af gadebelysningsplanen med 10,8 mio. kr., boligplanen på socialområdet på 9,7 mio. kr. samt nedrivning af Nyvangsskolen på 7,5 mio. kr. Dertil kommer en lang række ændringer, som summer til 29 mio. kr. Heraf udgør 14 mio. kr. anlæg på skoleområdet, der er flyttet fra drift til anlæg.

På hvile i sig selv områderne (Jordforsyning, ældreboliger og det brugerfinansierede område) er der givet tillægsbevillinger på i alt 17,3 mio. kr. Heraf vedrører størstedelen fremtidens plejehjem samt tilpasning af jordforsyningsbudgettet til den forventede udvikling i markedet.

Resultat af ordinær drift og anlæg

Resultatet af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede indtægter og udgifter på henholdsvis drift og anlæg. Nedenstående tabel viser, at der oprindeligt var forventet et overskud på 7,4 mio. kr. i 2016. Tillægsbevillinger givet i årets løb, betyder, at der i det korrigerede budget ekskl. overførsler var regnet med et overskud på 64,7 mio. kr. på de skattefinansierede områder.

Mio. kr.	Opr. budget	Tillægsbevillinger	Korr. budget	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelse)	Overførsler fra 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Resultat af ordinær drift og anlæg	-7,4	-57,3	-64,7	-24,5	40,2	267	-226,8
Kassebevægelse	85,7	10,4	96,1	139,4	43,3	258,4	-215,1

(+) = underskud, (+) = forbrug af kasse

Regnskabsresultatet viser imidlertid et overskud ekskl. overførsler på 24,5 mio. kr. Der er altså tale om en afvigelse på 40,2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Ser man på resultatet inkl. overførsler viser regnskabet en afvigelse

på 226,8 mio. kr. Resultatet forklares nærmere nedenfor.

Jf. Randersmodellen kan der overføres uforbrugte driftsmidler til næste budgetår. Derudover kan

uforbrugte anlægsmidler som følge af tidsforskydninger mv. overføres til efterfølgende år. Når der tages højde for disse forskydninger på drift og anlægsprojekter – på henholdsvis 13,1 mio. kr. og 173,5 mio. kr. - udgør afvigelse mellem det korrigerede budget og regnskab på det skattefinansierede område 40,2 mio. kr., som primært vedrører forbrug af opsparing på service og anlæg samt mindreudgifter til indkomstoverførsler. Afvigelse mellem korrigeret budget (inkl. overførsler fra 2015) og regnskab på resultat af ordinær drift og anlæg kan sammenfattes således:

	Mio. kr.
Skatter, tilskud og renter	-9,4
Mindreudgifter vedr. overførselsudgiftsområdet (kontanthjælp, beskæftigelsesordninger, førtidspension mm.)	-41,4
Mindreforbrug serviceudgifter	-14,3
Mindreforbrug anlæg	-161,7
Budgetafvigelse inkl. overførsler til 2017	-226,8
Overførsel til 2017 - drift	13,1
Overførsel til 2017 - anlæg	173,5
Overførsel til 2018 - service	2,4
Overførsler i alt	189,0

(-) angiver mindreudgift

Regnskabsresultatet viser en negativ kassebevægelse på 139,4 mio. kr. Der er tale om en forværring i forhold til det korrigerede budget ekskl. overførsler på 43,3 mio. kr. Likviditeten samt bevægelsen på kassen er nærmere beskrevet i afsnittet om kassebeholdningen nedenfor.

Der er taget højde for budgetafvigelsen i den løbende likviditetsstyring. Overførsel af uforbrugte drifts- og anlægsmidler har som udgangspunkt ingen varig likviditetsmæssig betydning, idet der alene er tale om tidsforskydninger mellem årene.

Kassebeholdning

I budgetlægningen og den løbende opfølgning i løbet af året er der fokus på den gennemsnitlige kassebeholdning. I regnskabssituationen er der derimod fokus på det finansielle resultat og dermed på ultimo beholdningen. I nedenstående afsnit beskrives kassebevægelsen i 2016.

Det finansielle resultat viser et kasseforbrug på 139,4 mio. kr. Primo beholdningen 2016

udgjorde således 240,2 mio. kr. og ultimo beholdningen udgjorde 98,9 mio. kr. (korrigeret for REPO, hvor kommunen med sikkerhed i obligationer låner likviditet for en kortere tidsperiode). Kasseforbruget skyldes bl.a. drifts- og anlægspåvirkninger samt finansforskydninger. Den største del er forskydninger mellem årene, som ikke giver en permanent ændring af kassebeholdningen. Nedenfor vises en oversigt over de væsentligste forklaringer på udviklingen i kassebeholdningen. Forklaringerne bygger på forskellen mellem oprindeligt budget og regnskabsresultatet:

	Mio. kr.
Forventet forbrug jf. oprindeligt budget	85,7
Mindreforbrug ordinær drift og anlæg	-17,1
Jordforsyning inkl. lånoptagelse	-36,2
Ældreboliger inkl. lånoptagelse	22,9
Ordinær lånoptagelse	-22,2
Ordinære afdrag	-1,0
Øvrige finansforskydninger	101,9
Brugerfinansieret område	5,4
Kasseforbrug	139,4

(-) angiver kasseforøgelse

I forhold til det vedtagne budget har der i 2016 været et mindreforbrug på ordinær drift og anlæg på -17,1 mio. kr. Det er især mindreudgifter til indkomstoverførsler og renter, som har bidraget hertil. I modsat retning trækker forbrug af opsparing på service og anlæg. Derudover har der på finansieringsposterne set under ét været merindtægter. Det drejer sig bl.a. om lånoptagelsen vedr. 2015 i marts 2016.

Herudover er der en række poster under finansforskydninger, som påvirker resultatet. Finansforskydningerne i regnskab 2016 er specificeret i nedenstående tabel.

Finansforskydninger	Mio. kr.
Ændringer i tilgodehavender ved staten (refusion og moms)	-2,6
Ændring i REPO forretning	150,7
Ændring vedr. beboerlån, lån til ejendomsskatter, indskud i landsbyggefond mm.	-20,2
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	-26,0
Finansforskydninger i alt	101,9

(-) angiver kasseforøgelse

REPO-aftaler indgår som et element i kommunens likviditetsstyring. En REPO-aftale øger kommunens kontante indestående for en kortere periode gennem et lån med sikkerhed i kommunens obligationsbeholdning. Den modtagne likviditet vil indgå i regnskabet under posten "finansforskydninger" og er dermed med til at forøge kassebeholdningen. Der er dog ikke tale om en reel forbedring, idet de tilhørende obligationer indgår som sikkerhed i den aftalte periode. I 2016 blev der ved udgangen af året ikke indgået en sådan aftale. Det påvirker resultatet med 150 mio. kr. Der er dog heller ikke i dette tilfælde tale om en reel forværring, da kommunens obligationsbeholdning i stedet har været tilsvarende større ved årsskiftet. De øvrige forskydninger udgør -48,8 mio. kr.

Konklusion vedr. det overordnede regnskabsresultat

Der er overskud på resultat af ordinær drift, som har været med til at finansiere anlægsprogrammet samt afdrag på gælden. Det er især mindreforbruget på indkomstoverførsler samt renter, der har bidraget hertil. I modsat retning trækker, at der har været et væsentlig forbrug af opsparede midler på serviceudgifterne. Servicerammen er bl.a. overskredet med 37 mio. kr. inkl. en buffer på 41 mio. kr. Det skyldes bl.a. pres på familieområdet, specialundervisning, ejendomsservice samt socialområdet (voksne med særlige behov). Derudover har der været forbrug af opsparing inden for rammerne af Randers-modellen. Endvidere har der også været et forbrug af overførte midler på anlæg. Der var i budgetforudsætningerne for 2016 taget højde for et vist forbrug af overførte midler.

Der er overordnet set tale om et fornuftigt regnskabsresultat. En endelig vurdering af resultatet for 2016 kan dog først laves, når regnskabstallene på landsplan er kendte, og regeringsaftalen for 2018 foreligger.

Der er i løbet af 2016 sket en reduktion af likviditeten på 139,4 mio. kr. Korrigeres der for effekten af REPO-forretninger, har der været en mindre likviditetsopbygning på godt 10 mio. kr. mod et budgetteret forbrug på 85 mio. kr. Når merforbruget ikke slår igennem på kassebeholdningen, skyldes det bl.a. markante mindredgifter

til indkomstoverførsler i forhold til budgetforudsætningerne samt mindredgifter til renter samt højere lånoptagelse.

Regnskabsresultatet giver ikke anledning til forventning om en permanent ændring i kassebeholdningen. En endelig vurdering heraf kan dog først foretages medio 2017, når regnskabstallene på landsplan er kendt og der er indgået en økonomiaftale for 2018 for kommunerne.

I budgetforliget for 2017-2020 fremgik det, at planen for afvikling af familieafdelingens gæld indenfor Randersmodellen skal vurderes i forbindelse med regnskab 2016.

Familieområdet overfører et samlet underskud fra 2016 til 2017 på 41 mio. kr. (hvoraf de 6,5 mio. kr. vedrører myndighedsområdet). Det vurderes ikke realistisk, at familieområdet selv kan afvikle en gæld i denne størrelse indenfor budgetperioden parallelt med, at der opnås balance. Afdelingen arbejder med at realisere den besluttede handlingsplan og genskabe balancen i økonomien i 2017-2018. Gældsafvikling forudsættes som udgangspunkt først påbegyndt fra 2019 og frem.

For ejendomsservice udgjorde gælden primo 2016 4,1 mio. kr., og ved udgangen af 2016 er den steget til 10,6 mio. kr. Hovedparten skyldes investeringer i 2016 samt forskydninger i effektiviseringsplanen på ca. 1 år. Gælden forudsættes finansieret inden for Randers-modellen. Det vurderes, at den oparbejdede gæld i ejendomsservice kan være afviklet i 2024. Såfremt det besluttet at omprioritere midler til neutralisering af gælden sfa. tidsforskydning (jf. særskilt sag) kan gældsafviklingen gennemføres hurtigere.

Regnskab 2016 viser som ovenfor nævnt et betydeligt mindreforbrug vedr. indkomstoverførslerne. Det drejer sig primært om forsikrede ledige. Overskuddet på dette område er allerede indarbejdet i de likviditetsmæssige forudsætninger for budget 2017-20.

Den gennemsnitlige likviditet udgør 363,3 mio. kr. i 2016, hvilket afspejler regnskabsresultatet i øvrigt. Den gennemsnitlige likviditet giver et mere retvisende billede af den finansielle status end kassebeholdningen ultimo året.

Bevillingsopfyldelse

Nedenfor beskrives afvigelser i forhold til korrigeret budget. Først opgøres de samlede nettodriftsudgifter opdelt på de enkelte fagudvalgsområder med forklaring på de væsentligste afvigelser. Herefter kommer en oversigt over anlægsudgifter og til sidst omtales finansieringsområdet.

Kommunens nettodriftsudgifter opdeles i serviceudgifter og overførselsudgifter.

Driftsudgifter

Serviceudgifterne budgetteres i henhold til kommunens økonomistyringsregler. Det vil sige, at budgetterne kun justeres i forhold til nye love, byrådsbeslutninger og demografi. Randers Kommunes definition af serviceudgifter er i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets definition og afgrænsning af serviceudgifter.

Der kan ske overførsel af uforbrugte driftsmidler på serviceudgiftsområderne. Principperne tager udgangspunkt i, at aktiviteterne afholdes inden for den givne økonomiske ramme. I 2016 besluttede byrådet som led i overholdelsen af servicerammen, at aftaleenhedernes overskud kunne frigives 100 %. Overskuddet på øvrig drift blev fastfrosset. Der kunne løbende søges om frigivelse af indefrosne midler. Dette tiltag var nødvendigt af hensyn til sanktionslovgivningen.

Overførselsudgifterne omfatter de budgetgaranterede områder som kontanthjælp, førtidspensioner og øvrige indkomstoverførsler som sygedagpenge mm. Budgettet lægges hvert år fra bunden med udgangspunkt i KL's skøn over udviklingen på området.

Løbende priser (mio. kr.)	Opr. budget	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelse)	overførsler 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Serviceudgifter	3.846,7	3.819,7	3.883,9	64,2	78,5	-14,3
Indkomst- overførsler	1.981,5	1.915,9	1.875,9	-40,0	1,4	-41,4
Driftsudgifter i alt	5.828,2	5.735,5	5.759,7	24,2	79,9	-55,7

(-) angiver mindreforbrug

Randers Kommunes samlede skattefinansierede driftsudgifter udgør netto 5,8 mia. kr. i 2016. Heraf anvendes 3,9 mia. kr. inden for serviceudgifterne, mens 1,9 mia. kr. anvendes

indenfor overførselsudgifterne. I det følgende redegøres for bevillingsopfyldelsen på henholdsvis serviceudgifterne og overførselsudgifterne.

Serviceudgifter

Nedenstående tabel viser serviceudgifterne fordelt på bevillingsområder:

Løbende priser (mio. kr.)	Opr. budget	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelse)	overførsler 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Serviceudgifter	3.846,7	3.819,7	3.883,9	64,2	78,5	-14,3
Økonomiudvalget	582,1	538,9	525,4	-13,5	52,6	-66,1
Administration	552,7	511,6	499,6	-11,9	44,9	-56,8
Politisk organisation	14,0	14,0	13,5	-0,5	0,9	-1,4
Erhverv og turisme	15,3	13,3	12,3	-1,0	6,8	-7,8
Børn og skoleudvalget	1.397,1	1.360,0	1.414,6	54,6	10,6	44,1
Skole	869,5	847,3	870,4	23,1	7,3	15,8
Børn	349,4	332,5	347,0	14,4	19,3	-4,9
Familie	178,2	180,2	197,2	17,1	-16,0	33,1
Beskæftigelses- udvalget	29,5	30,7	30,6	-0,1	0,1	-0,2
Beskæftigelse, integration og kon- tante ydelser	29,5	30,7	30,6	-0,1	0,1	-0,2
Socialudvalget	478,6	495,2	507,2	12,0	-0,7	12,7
Det specialiserede børne og unge område	58,3	61,4	58,3	-3,1	1,4	-4,5
Voksne med særlige behov	420,3	433,8	449,0	15,1	-2,1	17,2
Miljø og teknik- udvalget	302,9	336,4	341,2	4,8	-12,4	17,1
Kultur og fritids- udvalget	161,8	159,5	163,8	4,2	9,4	-5,2
Sundhed og omsorgsudvalget	892,5	897,4	898,4	0,9	13,7	-12,8
Sundhed	107,6	102,0	104,1	2,1	2,4	-0,3
Omsorg	784,9	795,4	794,2	-1,2	11,3	-12,5
Landdistriktsudvalget	2,2	1,6	2,7	1,2	5,1	-4,0

(-) angiver mindreforbrug

Der er et forbrug af opsparing på serviceudgifterne på 64,2 mio. kr. Overførslerne (nettoopsparingen) fra 2015-2016 udgjorde 78,5 mio. kr. Resultatet inkl. overførslerne udgør 14,3 mio. kr. Heraf overføres 13,1 mio. kr. til 2017.

skoleområdet og familieområdet. Derudover er overførslerne på øvrige områder reduceret med 47,4 mio. kr., mens overførsler vedr. projekter er steget med 21,5 mio. kr. Samlet oversigt over overførslerne fremgår af nedenstående tabel.

De opsparede midler er reduceret fra 78,5 mio. kr. i 2015 til 13,1 mio. kr. i 2016 – i alt et nettofald på 65,4 mio. kr. Samlet set har aftaleenhederne reduceret de opsparede midler med 39,5 mio. kr. i 2016. Det er primært sket inden for

Udviklingen i overførslerne fremgår af tabellen nedenfor.

Mio. kr.	2015-16	2016-17	Forskel
Aftaleenheder	47,7	8,2	39,5
Øvrige områder	35,0	-12,4	47,4
Projekter	-4,2	17,3	-21,5
I alt	78,5	13,1	65,4

Der er sket et stort forbrug af opsparede midler i 2016, og det vil således kræve en særlig opmærksomhed på styringen af serviceudgifterne i 2017. Særligt skal der fokus på gældsafvikling hos de decentrale enheder, som har øget deres underskud i 2016. Der henvises til særskilt bilagshæfte vedr. overførsler for en uddybende gennemgang af aftaleenhedernes opsparede midler i 2016.

Randers Kommunes budget i 2016 svarede til kommunens andel af servicerammen – i alt 3.846,7 mio. kr. inkl. en buffer på 41,2 mio. kr. Nettoudgifterne i regnskabet på serviceområderne udgør 3.883,9 mio. kr. Dermed ligger Randers Kommune ca. 37 mio. kr. over servicerammen. Når der korrigeres for bufferpuljen ligger Randers Kommune 78 mio. kr. over det oprindelige budgetlagte forbrug på serviceområderne.

Hvis en regnskabs sanktion på landsplan bliver aktuel, vil servicerammen blive korrigeret for det ændrede lønskøn samt LC programmet mm. for 2016. Den korrigerede serviceramme i 2016 for Randers Kommune er imidlertid stort set uændret i forhold til den oprindelige ramme og udgør 3.746,1 mio. kr. På landsplan forventes et regnskabsresultat, som ligger væsentligt under den aftalte serviceramme. Regeringen har dog skærpet praksis vedr. sanktionslovgivningen og må forventes parate til at modregne selv mindre overskridelser. Ligeledes må det forventes at kommunernes regnskaber vil blive vurderet samlet inkl. afholdte anlægsudgifter. Den foreløbige vurdering fra KL er dog, at det samlede aftaleniiveau vil blive overholdt.

Regnskabsresultatet vedr. serviceområderne dækker over udgiftsområder, som har været under særligt pres i 2016. Det drejer sig primært om familieområdet, specialundervisningen, ejen-

domsservice samt voksne med særlige behov.

I budgetforliget for 2017-2020 fremgik det, at planen for afvikling af familieafdelingens gæld inden for Randersmodellen skal vurderes i forbindelse med regnskab 2016.

Familieområdet overfører et samlet underskud fra 2016 til 2017 på 41 mio. kr. (hvoraf de 6,5 mio. kr. vedrører konto 6). Det vurderes ikke realistisk, at familieområdet selv kan afvikle en gæld i denne størrelse inden for budgetperioden parallelt med, at der opnås balance. Afdelingen arbejder med at realisere den besluttede handlingsplan og genskabe balancen i økonomien i 2017-2018. Gældsafvikling forudsættes som udgangspunkt først påbegyndt fra 2019 og frem.

Specialundervisningsområdet viser et merforbrug på 13 mio. kr. i 2016. Udgifterne skyldes bl.a. flere visitationer til de vidtgående specialtilbud på specialskolerne. Byrådet har i forbindelse med vedtagelsen af budget 2017 afsat et ekstraordinært tilskud på 13 mio. kr. i skoleåret 2017/18 til folkeskolerne til imødegåelse af de stigende udgifter til specialundervisning. I forlængelse heraf er der på skoleområdet gennemført en analyse af specialundervisningsområdet. På baggrund af analysearbejdet vil der kunne udarbejdes forslag til størrelse, fordeling og finansiering af de centralt afsatte midler på skoleområdet til specialundervisning. Analysearbejdet afrapporteres til byrådet inden sommerferien 2017.

Tilbud til voksne med særlige behov på socialområdet viser et merforbrug inkl. overførsler på 17,3 mio. kr. Forvaltningen har igangsat en række initiativer i 2016 med henblik på at reducere ubalancen. Dette arbejder fortsætter i 2017, og forvaltningen forventer, at ubalancen vil være fortsat faldende i 2017.

Ejendomsservice har i 2016 et merforbrug på 10,6 mio. kr. Dertil kommer 4,1 mio. kr. overført fra tidligere år. Merforbruget skyldes nødvendige investeringer foretaget i 2016 samt forskydningen i effektiviseringsplanen på størrelsesorden 1 år. Det vurderes, at den oparbejdede gæld i ejendomsservice kan være afviklet i 2024. Såfremt det besluttes at omprioritere midler til

neutralisering af gæld sfa. tidsforskydning (jf. særskilt sag) kan gældsafviklingen gennemføres hurtigere.

Overførselsudgifter

Nedenstående tabel viser overførselsudgifterne fordelt på bevillingsområder:

Løbende priser (mio. kr.)	Opr. budget	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelse)	overførsler 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Overførsels- udgifter	1.981,6	1.915,9	1.875,9	-40,0	1,4	-41,4
Indkomst- overførsler	1.403,1	1.355,2	1.354,5	-0,7	1,4	-2,1
Forsikrede ledige	243,3	230,6	197,8	-32,8	0,0	-32,8
Aktivitetsbestemt medfinansiering	349,2	344,2	341,0	-3,2	0,0	-3,2
Indtægter fra særlig refusions- ordning	-14,1	-14,1	-17,4	-3,3	0,0	-3,3

(-) angiver mindreforbrug

Regnskab 2016 viser et betydeligt mindreforbrug vedr. overførselsudgifter – primært udgifter vedrørende de forsikrede ledige. I forhold til korrigeret budget er der tale om et mindreforbrug på 40 mio. kr.

I løbet af året er området nedreguleret med 65,7 mio. kr., så mindreforbruget i forhold til oprindelige budget 2016 udgør 105,7 mio. kr. på de samlede overførselsudgifter. Den endelige opgørelse vedrørende disse poster afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2018, når regnskabstallene på landsplan er kendt. Selv om der bl.a. må forventes en vis efterregulering af beskæftigelsestilskuddet er det forventningen, at der samlet vil være et overskud på disse områder. Den likviditetsmæssige virkning heraf blev allerede indarbejdet som en del af forudsætningerne for budget 2017-20.

Dette område er ikke omfattet af overførselsadgang mellem årene. Nedenfor redegøres for de 4 udgiftstyper inden for overførselsudgifter: Indkomstoverførsler, forsikrede ledige samt aktivitetsbestemt medfinansiering og refusion af særligt dyre enkeltsager.

De budgetgaranterede områder m.fl.

Indkomstoverførsler er en samlet betegnelse for udgifterne til kontanthjælp, sygedagpenge,

boligsikring, førtidspension m.fl. Regnskabet viser mindreudgifter i forhold til det korrigerede budget på 0,7 mio. kr. Der er netto givet tillægsbevillinger til indkomstoverførslerne på 47,9 mio. kr., hvilket dels dækker over nedregulering af udgiftsniveauet som følge af midtvejsreguleringen, dels forventede nettomindreudgifter på indkomstoverførsler i øvrigt. Der har således været merudgifter til førtidspension, mentorindsats, ressourceforløb samt ledighedsydelse, mens der har været mindreudgifter til kontanthjælp, integrationsydelse samt fleksjob og jobrotation.

Store dele af indkomstoverførslerne er omfattet af den såkaldte budgetgaranti, hvilket betyder, at mer- eller mindreudgifter reguleres for kommunerne under ét. For de såkaldt øvrige indkomstoverførsler sker der kun regulering af det aftalte niveau, såfremt regeringen og KL bliver enige herom. Dette afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2018, når regnskabstallene på landsplan er endeligt opgjort.

Forsikrede ledige

Den positive budgetafvigelse skyldes især mindreudgifter til de forsikrede ledige på 32,8 mio. kr. Udgifterne til de forsikrede ledige kompenseres via det såkaldte beskæftigelsestilskud, hvor kommunerne i landsdel Østjylland kompenseres

for mer-/mindreudgifter under ét. Regnskabstalene for de øvrige kommuner i landsdelen kendes endnu ikke, men mindreudgiften forventes kun delvist efterreguleret i 2018. I løbet af året er udgiften til forsikrede ledige nedreguleret med 12,8 mio. kr. som følge af midtvejsreguleringen af beskæftigelsestilskuddet. Efterregulering og endelig opgørelse af tilskuddet for 2016 kendes medio 2017. Forventningen om et overskud er indarbejdet i de likviditetsmæssige forudsætninger for budget 2017-20.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Regnskabet viser mindreudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på 3,2 mio. kr. i

forhold til korrigeret budget. I løbet af året er forventningerne til udgiftsniveauet nedjusteret med 5 mio. kr.

Refusion af særligt dyre enkeltsager

Regnskabet viser merindtægter vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager på 3,3 mio. kr.

Anlæg

I dette afsnit gives et kort overblik over kommunens planlagte investeringer set i forhold til, hvordan året er gået.

Løbende priser (mio. kr.)	Opr. budget 2016	Tillægs- bevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget ekskl. overførsler 2016	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelser)	Overførsler fra 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Økonomiudvalget	-12,2	23,4	11,1	-1,0	-12,1	-5,8	-6,4
Børn- og skoleudvalget	61,8	0,0	90,8	72,0	-18,9	46,5	-65,3
Socialudvalget	4,3	4,4	8,7	11,7	2,9	4,0	-1,1
Miljø- og teknikudvalget	80,8	-34,9	45,9	89,8	43,9	91,1	-47,3
Kultur- og fritidsudvalget	5,8	-1,2	4,6	22,6	18,0	43,3	-25,3
Sundheds- og omsorgsudvalget	9,6	5,1	14,7	5,3	-9,5	3,5	-13,0
Landdistriktsudvalget	1,9	-0,5	1,4	2,5	1,1	4,6	-3,5
Skattefinansieret anlæg i alt	152,1	25,3	177,4	202,8	25,4	187,1	-161,7

(-) angiver mindreforbrug

Der var i det vedtagne budget afsat 152,1 mio. kr. til anlægsprojekter på det skattefinansierede område i 2016. Hertil kommer tillægsbevillinger ekskl. overførsler på 25,3 mio. kr., så det korrigerede budget udgør i alt 177,4 mio. kr. Det er blevet gennemført anlægsprojekter for 202,8 mio. kr. i 2016. Der har således i 2016 været et forbrug af overførsler fra 2015-16 på 25,4 mio. kr. Overførslerne fra 2015-16 udgjorde 187,1 mio. kr. Det har ikke været muligt at gennemføre alle projekter i 2016. Som følge af periodemæssige forskydninger overføres der derfor 173,5 mio. kr. fra 2016 til 2017. Overførslen til 2017 overstiger årets resultat inkl. overførsler, og det skyldes, at en indtægt på 12 mio. kr. vedr. Rosenørsgade ikke overføres til 2017.

Aktivitetsniveauet i 2016 ligger 50 mio. kr. over niveauet i det oprindelige budget. Der er således gennemført anlægsprojekter for brutto 225,5 mio. kr., og netto 202,8 mio. kr. i 2016. Af større projekter kan nævnes: Udbygning på skolerne (projekterne strækker sig over perioden 2015-19), Psykiatriens hus, bygningsvedligeholdelse generelt, gadebelysning, Den Blå Bro samt atletik- og multihallen på Langvang m.fl.

Årets resultat inkl. overførsler er primært fordelt på Børn og skoleudvalget, Miljø og teknikudvalget samt på Kultur og fritidsudvalget.

Børn og skoleudvalget har et uforbrugt budget på 65,3 mio. kr. bl.a. som følge af tidsforskydninger og omdisponeringer inden for skoleudbygningsplanen.

På Miljø og teknikudvalget er der en afvigelse på 47,3 mio. kr. Afvigelsen skyldes bl.a. opsparede midler til energibesparende foranstaltninger på kommunens institutioner. Dertil kommer vej til Sydhavnen. Endvidere er der forsinkelser og periodeforskydninger vedr. by- og områdefornyelsesprojekterne samt diverse vejprojekter.

På Kultur- og fritidsudvalgets område overføres der 25,3 mio. kr. til 2017. Beløbet vedrører at-

letik- og multihal på Langvang, samt multiarena ved Arena Randers og Hornbæk idrætsfaciliteter.

"Hvile i sig selv" og brugerfinansierede områder

Hvile i sig selv områderne omfatter jordforsyning og ældreboliger. De brugerfinansierede områder omfatter renovation og et varmeværk. Af nedenstående tabel fremgår regnskabet for disse områder.

Hele mio. kr.	Opr. budget 2016	Tillægs- bevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget 2016 ekskl. overførsler	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelser)	Overførsler fra 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Køb og salg af jord	-24,0	-12,0	-36,0	-30,7	5,3	-12,4	17,7
Byggemodning	33,3	-3,5	29,8	5,4	-24,4	37,2	-61,5
Renter	0,7	0,0	0,7	0,0	-0,7	0,0	-0,7
Afdrag	4,6	0,0	4,6	3,8	-0,8	0,0	-0,8
Jordforsyning i alt	14,7	-15,5	-0,8	-21,5	-20,7	24,8	-45,4
Drift ældreboliger	-38,5	-3	-41,5	-40,4	1,2	0,0	1,2
Anlæg ældreboliger	0,0	31,33	31,3	24,8	-6,5	7,0	-13,5
Renter	11,7	0	11,7	7,6	-4,2	0,0	-4,2
Afdrag	26,7	0	26,7	30,8	4,0	0,0	4,0
Lånoptagelse	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ældreboliger i alt	-0,1	28,3	28,3	22,8	-5,5	7,0	-12,5
Brugerfinansieret drift	-6,2	0	-6,1	1,0	7,1	0,0	7,1
Brugerfinansieret anlæg	13,7	4,452	18,2	12,0	-6,2	2,5	-8,7
Brugerfinansieret område i alt	7,6	4,5	12,1	13,0	0,9	2,5	-1,6

(-) Angiver mindreudgift

Resultatet for jordforsyningen (køb og salg af jord og byggemodning) viser en nettoindtægt på 21,5 mio. kr. i 2016. Der er foretaget løbende tilpasninger af området, som følge af udviklingen. Der er stigende efterspørgsel efter jord, mens der er byggemodnet i langt mindre omfang end forventet i forbindelse med budgetlægningen. Resultatet inkl. overførsler fra 2015 overføres til 2017.

På ældre- og handicapboligområdet er der et nettoforbrug på 22,8 mio. kr., som bl.a. vedrører boligerne på Rindsvej (Fremtidens plejehjem).

De brugerfinansierede områder viser et forbrug på 13 mio. kr., hvilket stort set svarer til budgettet.

Finansiering

På rentekontoen er der budgetteret med en renteudgift på 21,7 mio. kr. Regnskabet viser et forbrug på 5,3 mio. kr. som følge af det meget lave renteniveau. I lange perioder af 2016 har dele af porteføljen været negativt forrentet. Afdrag på lån udgør 57,4 mio. kr., som stort set svarer til budgettet.

Randers Kommune har valgt statsgaranti for 2016 for tilskud og udligning samt skatter. Skatteprocenterne på indkomstskat og grundskyld var uændrede fra 2015 til 2016.

Der er optaget lån vedrørende det skattefinansierede anlægsområde på 68,4 mio. kr. Lånoptagelsen vedrører lånerammen for 2015, hvor lånet er optaget i marts 2016. Lånerammen for 2016 er på baggrund af anlægsregnskabet

opgjort til godt 30 mio. kr. Lånoptagelsen gennemføres i marts 2017. og sker i henhold til lånebekendtgørelsens generelle regler samt på baggrund af særlige dispensationer bevilget af Økonomi- og Indenrigsministeriet i forbindelse med budgetvedtagelsen. Dispensationerne udgør i alt 19,8 mio. kr. og vedrører skoleområdet samt dispensation til det ordinære anlægsom-

råde. Derudover er der tildelt dispensation på 6,3 mio. kr., som er anvendt til deponeringsfritagelse i forbindelse med lejemålet på Tradium til Ungeenheden.

Finansforskydninger og kassebevægelsen er beskrevet i ovenstående afsnit om udviklingen i kassebeholdningen.

Løbende priser. (mio.kr.)	Opr. budget 2016	Tillægs- bevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget 2016 ekskl. overførsler	Regnskab 2016	Årets resultat (afvigelser)	Overførsler fra 2015-2016	Resultat inkl. overførsler
Skatter	-4.041,4	0,3	-4.041,1	-4.038,8	2,4	0	2,4
Tilskud og udligning	-1.967,9	15,3	-1.952,6	-1.953,5	-0,9	0	-0,9
Skatter og tilskud i alt	-6.009,4	15,6	-5.993,8	-5.993,8	1,5	0	1,5
Renter	21,7	-5,5	16,2	5,3	-10,9	0	-10,9
Optagne lån	-46,2	33,1	-13,1	-68,4	-55,3	-54,5	-0,8
Afdrag på lån	58,4	-1,8	56,6	57,4	0,8	0	0,8
Finansforskydninger	58,7	19,1	77,8	160,6	82,8	11,7	71,1
Kassebevægelse	85,7	10,4	96,1	139,4	43,3	258,4	-215,2

(-) Angiver mindreudgift

Økonomiudvalget

Administration og tværgående puljer

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke områder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægsbev. inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
1.1 Stabe og forvaltninger	390,9	367,6	23,9	12,4	403,8	381,0	-22,8
1.2 Redningsberedskab	17,7	16,6	0,1	-0,1	16,7	16,7	0,0
1.3 Lønpuljer, kompetenceudvikling	19,6	32,4	-13,5	13,8	32,7	20,3	-12,3
1.4 Udbetaling Danmark	13,2	14,1	0,4	1,8	16,2	14,7	-1,5
1.5 Tjenestemandspensioner	50,9	53,4	-1,7	0,0	51,7	47,5	-4,2
1.6 Interne forsikringspuljer	12,5	20,2	-7,0	11,2	24,4	15,7	-8,6
1.7 Lov og cirkulæreprogram	0,0	-1,3	-1,0	0,6	-1,7	0,0	1,7
1.8 Diverse udgifter og indtægter	3,2	3,3	0,0	0,0	3,3	3,3	0,0
1.9 Budgetaftaler	-0,5	46,4	-42,2	5,3	9,4	0,5	-8,9
Driftsudgifter i alt	507,5	552,7	-41,2	44,9	556,5	499,6	-56,9

Tabellen viser, at der totalt er et mindreforbrug på 56,9 mio. kr., som er nærmere kommenteret i efterfølgende punkter.

1.1 Stabe og forvaltninger

Omfatter alle de centrale administrative funktioner. I tabellen herunder er vist udviklingen i udgifterne fra regnskab 2015 til 2016 fordelt på stabe og forvaltninger samt tværgående administrative udgifter.

Tabellen omfatter stabenes og forvaltningernes udgifter til personale og udgifter som hovedsageligt er personalerelaterede f.eks. uddannelse, møder og rejser, befordring, kontorhold, inventar m.v. Det drejer sig om medarbejdere i:

- Afdelinger, som betjener borgere
- Afdelinger, som betjener organisationen (It, personale, sekretariat, økonomi mv.)

Stabe og forvaltninger Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedttaget budget	Tillægsbev. inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Direktion og kommunaldirektør	2,8	2,9	0,0	0,4	3,4	3,4	0,1
Økonomiafdeling	16,3	17,8	-1,8	2,0	17,9	16,1	-1,9
Personale/HR	17,1	15,4	0,3	3,8	19,4	15,8	-3,7
Administrative elever og studiejobs	2,3	2,1	0,8	0,6	3,5	2,8	-0,7
Borgerrådgiver	0,6	0,6	0,0	0,1	0,7	0,6	-0,1
Byrådssekretariat	14,9	14,8	-1,7	2,3	15,4	12,9	-2,6
Borgerservice	17,0	16,1	-0,2	0,7	16,6	16,4	-0,2
IT	69,0	70,0	0,3	5,3	75,5	63,9	-11,5
Erhvervs- og udviklingssekretariat	4,1	4,3	0,7	0,4	5,5	4,9	-0,6
Børn og skole	43,1	38,4	5,6	-4,5	39,5	46,5	7,0
Social og arbejdsmarked	51,9	49,2	3,5	4,1	56,8	54,2	-2,6
Jobcenter	87,3	74,7	15,0	-8,5	81,3	82,3	1,0
Miljø og Teknik	51,6	46,1	1,4	2,7	50,1	51,6	1,5
Kultur og fritid	5,1	5,4	0,0	0,1	5,6	5,3	-0,3
Sundhed, Ældre	25,5	25,4	0,0	0,3	25,7	25,5	-0,2
IT-afdelingen Skole	6,9	6,0	0,0	0,4	6,5	3,4	-3,1
Fællesudgifter, øvrige	-24,6	-21,7	0,2	2,1	-19,5	-24,3	-4,9
Driftsudgifter i alt	390,9	367,6	23,9	12,4	403,8	381,0	-22,8

Regnskabet viser en nedgang i nettoudgifterne fra 390,9 mio. kr. i 2015 til 381,0 mio. kr. i 2016 (2016-priser). Dvs. et fald på 9,9 mio. kr.

Faldet i nettoudgifterne kan bl.a. forklares af store periodeforskydninger på IT. Som man kan se af tabellen, er der et mindreforbrug på 11,5 mio. kr. set i forhold til det korrigerede budget. Det skyldes primært udskydelse af en lang række projekter som først betales i 2017.

1.2 Redningsberedskab

Udgiften på 16,7 mio. kr. i 2016 stemmer stort set med det budgetterede.

1.3 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Under lønpuljer budgetteres udgifter til voksenlæringe, tillidsrepræsentanters vilkår, jubilæumsgratualer og barselsfond.

Barselsfondens opsummerede overskud i 2015 på 12,0 mio. kr. blev overført til 2016. Det korrigerede budget 2016 er herefter på 27,3 mio. kr. (efter negativ tillægsbevilling på 5 mio. kr.). Regnskabet viser et forbrug på 17,6 mio. kr. – altså er der et overskud i 2016 på 9,8 mio. kr. som overføres til 2017. Det vedtagne budget

2016 er på 20,3 mio. kr. svarende til, at aftaleenhederne bidrager med 0,72 % af lønsummen.

Trepartsmidler. Der er overført 1,8 mio. kr. fra 2015. Der er brugt ca. 1,1 mio. kr. på DOL. Samtidig fremgår en negativ tillægsbevilling på 6 mio. kr. Disse midler er anvendt ligeligt fordelt til PAU- og SOSU-elever.

Årets udvikling fremgår af nedenstående tabel som viser overskud på barselsfond, jubilæumsgratualer og trepartsmidler.

Lønpuljer og trepartsmidler

Mio. kr. 2016	Regnskab 2015	Vedttaget budget	Tillægsbev.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Voksenlærlinge	0,0	1,7	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Jubilæumsgratialeer	1,6	2,1	0,0	0,0	2,1	1,7	-0,4
Barselsfond	16,9	20,3	-5,0	12,0	27,3	17,6	-9,8
TR vilkår	0,0	0,8	-0,7	0,0	0,1	0,0	-0,1
Trepartsmidler	1,1	7,5	-6,0	1,8	3,1	1,1	-2,0
Driftudgifter i alt	19,6	32,4	-13,1	13,8	32,7	20,3	-12,3

1.4 Udbetaling Danmark

Oprindeligt budget 2016 var på 14,1 mio. kr., som blev fastsat efter KLs forventninger til administrationsbidraget udmeldt i juli 2015. Det endelige bidrag blev fastsat af Udbetaling Danmarks Bestyrelse i december 2015 og blev i alt på 14,4 mio. kr. i 2016, der betales i 12 rater. Herudover er der i december betalt et ekstraordinært administrationsbidrag på ca. 0,3 mio. kr. vedr. overdragelse inkl. administration af Børn- og ungeydelsen til Udbetaling Danmark.

1.5 Tjenestemandspensioner og præmier

Tendensen til fald i udgifter er fortsat fra 50,9 mio. kr. i 2015 til 47,5 mio. kr. i 2016. Faldet vedrører præmier til ansatte og pension til lærere i den lukkede gruppe (tjenestemænd), og i begge tilfælde er årsagen et fald i antallet af personer.

1.6 Interne forsikringspulje

Regnskabet udviser en udgift på 15,7 mio. kr., hvilket er 4,5 mio. kr. mindre end oprindeligt budget. Dette skyldes hovedsageligt mindreudgifter til arbejdsskader. Udgiften til arbejdsskader har udgjort 6,2 mio. kr. i 2016.

1.7 Lov- og cirkulæreprogram

Vedrører udmøntning af diverse DUT-beløb vedrørende lovændringer.

1.8 Div. udgifter og indtægter efter forsk. love

Den største udgiftspost er kontingent til Kommunernes Landsforening på 3,4 mio. kr.

1.9 Budgetudmøntninger

Af de større elementer under budgetudmøntninger kan følgende nævnes: Budget på Implementeringsudgifter ifm. monopolbruddet

på 3,5 mio. kr. er ikke disponeret i 2016 og overføres til 2017. Drifts- og anlægspuljen på 4,4 mio. kr. overføres til 2017. Herudover er innovationspuljen på 1,0 mio. kr. endnu ikke udmøntet til de konkrete projekter, der er truffet beslutning om skal have andel i midlerne. Dette er sket i primo 2017.

Konsekvenser for 2017-20

Overførsler

Der overføres i alt 55,8 mio. kr. fra 2016 til 2017. Overførslerne fremgår af nedenstående oversigt:

Overførsler mio. kr.	2016
Aftaleenheder (stabe, forvaltninger mm.)	22,9
Barselsfond	9,8
Forsikringer	8,6
Trepartsmidler DOL	2,0
Drifts- og anlægspulje	4,4
Aktiviteter ifm. monopolbruddet	3,5
Øvrige	4,5
I alt	55,8

Budgetmål 2016

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Randers Kommune skal have en sund økonomi		
<p>Målet om en sund økonomi skal være styrende for kommunens budgetlægning og skal være medvirkende til at skabe gode rammer og betingelser for realisering af Vision 2021 samt øvrige mål om vækst og velfærd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det gennemsnitlige overskud på driften skal minimum være 150 mio. kr. (målt over den 4-årige budgetperiode) • Det gennemsnitlige skattefinansierede anlægsniveau (brutto), skal minimum være 150 mio. kr. årligt. • Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning skal minimum være 185 mio. kr. • Kommunens skattefinansierede gæld skal nedbringes 	<ul style="list-style-type: none"> • Overskuddet på den ordinære drift i regnskab 2016 var på 227 mio. kr. Måltallet er således overholdt. I budgettet for 2017 og frem er overskuddet dog klart under måltallet. • Bruttoanlægsniveauet var 225 i mio. kr. i regnskab 2016 – altså over måltallet. Niveauet fremadrettes forventes at være tæt på måltallet. • Den gennemsnitlige kassebeholdning i 2016 var på 363 mio. kr.- dette er ligeledes over måltallet. Kassebeholdningen falder i årene frem og forventes at være 150 mio. kr. i 2020 • Den skattefinansierede gæld udgjorde 979 mio. kr. ultimo 2016. Det forventes at gælden vil falde i årene fremover.
Den innovative kultur i Randers Kommune skal styrkes		
<p>Innovation skal styrke kommunens udvikling og nye måder at gøre tingene på til gavn for både borgere, medarbejdere og øvrige aktører. Gennem innovative tiltag og inddragelse skal der skabes engagement og ejerskab, og dermed en fortsat videreudvikling af opgaveløsningen. Den innovative kultur skal styrkes gennem frihed til kerneopgaven, aktivt medborgerskab (dvs. gennem samarbejde med borgere, virksomheder, foreninger og andre aktører) samt politisk forankring.</p>	<p>Målet vurderes overordnet ud fra følgende indikator:</p> <p>Randers Kommune er over det nationale gennemsnit for innovation (jf. måling fra Center for offentlig innovation)</p>	<p>I løbet af 2016 er der gennemført en proces med indhentning af ansøgninger til den afsatte innovationspulje. Direktionen har på baggrund af ansøgningerne truffet beslutning om udmøntning af puljen til udvalgte projekter.</p> <p>For så vidt den overordnede indikator fra Center for offentlig Innovation, så har den efterfølgende ikke vist sig egnet som indikator. Der arbejdes på at finde en alternativ indikator til at måle innovation.</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Administrationen i Randers Kommune skal være effektiv og serviceorienteret		
<p>Administrationen skal være effektiv og serviceorienteret via brugen af digitale løsninger samt optimering og koordinering af arbejds gange. Ved at optimere, effektivisere og digitalisere skal der frigøres ressourcer til bedre borgerbetjening og andre opgaver. Administrationen skal fortsat levere god og helhedsorienteret service baseret på et fagligt kvalificeret grundlag til både borgere, politikere, virksomheder og andre aktører.</p>	<p>Målet vurderes overordnet ud fra følgende indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagsbehandlingstider skal overholdes. Der arbejdes med udvikling af metode til opfølgning på om målet er nået. • Tiltag i digitaliseringsstrategien for 2015-2018 gennemføres efter handlingsplanen og inden udgangen af 2018. • Randers Kommune skal være blandt landets 10 billigst administrerede kommuner (målt på administrative udgifter pr. 1000 indbyggere i kommunen). • Borgerne skal være tilfredse med den service administrationen leverer- brugertilfreds-hedsmålinger i Borgerservice anvendes som indikator. 	<p>Metode er fortsat under udvikling. Tiltag i handlingsplanen følges.</p> <p>På landsplan ligger Randers Kommune som den 6. billigste kommune vedr. tværgående administration organisation i Regnskab 2015 (konto 6.45) kun overgået af Vejle, Holstebro, Tårnby, Herning og Viborg – i nævnte rækkefølge. Målet er indfriet i 2015.</p> <p>Den sidst gennemførte tilfreds-hedsundersøgelse fra Borgerservice (efteråret 2015) viser en høj grad af brugertilfredshed.</p>
Randers Kommune skal være en attraktiv arbejdsplads		
<p>Randers Kommune som en attraktiv arbejdsplads skabes igennem god ledelse, trivsel på arbejdspladsen, rekruttering og kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere. Attraktive arbejdspladser har et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø, hvor de ansattes sundhed og sikkerhed er i fokus. Dette giver større kvalitet og effektivitet i arbejdet. Blandt andet i lyset af dette, pågår der i 2015/2016 et arbejde med udvikling af et nyt ledelsesgrundlag for Randers Kommune.</p>	<p>Målet vurderes overordnet ud fra følgende indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sygefraværet skal i 2017 for Randers Kommune være reduceret til 4,5 % eller lavere. • Medarbejdertilfredshedshe-den skal som minimum fastholdes på niveau med 2014 (jf. gennemført APV). Minimum 90% af de ansatte skal i forbindelse med næste APV-måling i 2017 angive, at de oplever at være tilfredse med deres arbejdsliv. • Arbejdsulykker skal reduceres med 20 % fra 2013 til 2017. Arbejdsulykker som følge af vold og trusler skal reduceres med 25 % fra 2013 til 2017. 	<p>De 4,5% sygefravær, svarer til 15,2 kalenderdage. Ved udgangen af 2016 er sygefraværet reduceret til gennemsnitligt 15,1 dage på koncernniveau, hvormed målsætningen er indfriet Ved den netop gennemførte trivselsmåling fremgår det af resultatet, at 89,5 % af de ansatte angiver at være helt eller overvejende enig i at være tilfredse med at arbejde på deres arbejdsplads. Målsætningen er dermed meget tæt på at være indfriet</p> <p>Forekomsten af arbejdsulykker med forventet fravær er på baggrund af 2016-tal steget med 8,6 % fra 163 arbejdsulykker i 2013 til 177 arbejdsulykker i 2016,</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
		<p>hvormed denne målsætning ikke for nuværende er indfriet.</p> <p>Antallet af arbejdsulykker med forventet fravær som følge af vold og trusler er steget fra 21 i 2013 til 30 i 2016, hvilket svarer til en procentvis stigning på 43 %, hvormed målsætning ikke for nuværende er indfriet.</p>

Politisk organisation

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægsbev.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Fælles formål	0,4	0,4	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0
Kommunalbestyrelses- medlemmer	12,6	12,2	0,0	0,0	12,2	11,9	-0,2
Kommissioner, råd og nævn	0,9	1,4	0,0	0,8	2,2	1,0	-1,2
Valg	3,7	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0
Driftsudgifter i alt	17,6	14,0	0,0	0,9	15,0	13,5	-1,4

Samlet set er bevillingsrådets regnskab for 2015 på 17,3 mio. kr. Det er 1,7 mio. kr. mindre end det korrigerede budget.

V Samlet set er bevillingsrådets regnskab for 2016 på 13,5 mio. kr. Det er ca. 1,4 mio. kr. mindre end det korrigerede budget.

Den primære årsag er, at der vedr. kommissioner, råd og nævn er en mindreudgift på i alt 1,2 mio. kr., heraf vedrører 0,4 mio. kr. medborgerskabsrådet – primært overførsler fra tidligere år (tidl. Integrationsrådet og valg til integrationsrådet).

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Der er ikke fastsat mål og indsatsområder for bevillingsområdet.

Erhverv og Turisme

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægsbev. inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Erhvervsservice og iværksætter	6,0	11,4	-1,9	7,2	16,7	8,8	-7,9
Turisme	6,6	3,9	-0,1	-0,4	3,4	3,5	0,1
Driftudgifter i alt	12,6	15,3	-2,0	6,8	20,1	12,3	-7,8

Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på 7,8 mio. kr.

Som man kan se ud fra tabellen, kan en stor del af mindreforbruget forklares af overførslerne fra 2015.

Overskuddet overføres til 2017.

Det øvrige mindreforbrug skyldes primært tidsmæssige forskydninger i projekter finansieret af Erhvervs- og Udviklingspuljen.

Konsekvens for 2017-20

Regnskab 2016 giver umiddelbart ingen konsekvenser for 2017-20.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Indsatsområdet indenfor bevillingsområde 1.3 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i budget 2016.

At understøtte virksomhedernes rammer for at skabe vækst og arbejdspladser i Randers Kommune.

Randers kommune har udviklet sin erhvervsvejledning således det kan konstateres, at iværksætternes overlevelsesrate er forbedret. I den seneste opgørelse er overlevelsesraten angivet til ca. 64,5% og ligger over regionsgennemsnittet. I tidligere undersøgelser har Randers Kommune været under regionsgennemsnittet og har haft en overlevelsesrate på ca. 55%

Med Erhvervsservice understøttes virksomhedernes behov for en effektiv kommunal sagsbehandling. Samtidig er der skabt flere jobs og ledigheden er faldende. I januar 2016 var den sæsonkorrigerede ledighed på 4,3% i Randers Kommune. I januar 2017 er tallet faldende til 4,1%.

Der kan konstateres en bedre udvikling af virksomhedernes årlige produktivitetstigning.

Børn og skoleudvalget

Skole

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2016 for skoleområdet. Desuden fremgår det, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedttaget budget	Tillægsbev. inkl. ompl. fra 2015	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
1.1 Fælles udgifter	11,8	13,3	-2,6	3,7	14,5	11,5	-3,0
1.2 Folkeskoler	545,5	531,0	-19,2	2,5	514,4	516,9	2,5
1.3 Befordring af elever	14,1	17,1	2,3	0,0	19,4	25,3	5,9
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	14,3	13,6	0,5	0,0	14,0	14,1	0,0
1.5 Skolefritidsordninger	42,1	51,8	-8,1	0,0	43,7	41,3	-2,5
1.6 Fritidshjem og klubber	21,4	23,3	-3,8	4,4	23,9	21,5	-2,4
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,7	2,4	0,0	0,0	2,4	2,6	0,2
1.8 Kommunale specialskoler	114,5	83,4	9,2	-5,5	87,1	104,2	17,1
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	31,0	29,6	2,7	-0,1	32,2	31,7	-0,5
1.10 Ungdommens uddannelsesvejledning	13,4	11,8	0,2	2,2	14,1	12,8	-1,3
1.11 Bidrag til private skoler	85,2	92,3	-3,4	0,0	88,8	88,7	-0,2
Driftudgifter i alt	896,1	869,5	-22,2	7,3	854,6	870,4	15,8

Tabellen viser det samlede regnskabsresultat med et merforbrug på kr. 15,8 mio. kr., hvilket kan henføres til aftaleenhederne merforbrug af ressourcer. Nedenfor redegøres der for de væsentligste områder.

1.1 Fællesudgifter for skoleområdet har et mindreforbrug på 3,0 mio. kr., som kan henføres til Læringscenter Randers med 1,2 mio. kr. og Børn og Skole Sekretariatet - konto 3 (tidligere Udviklingsafdeling), der er oprettet som en tværgående afdeling under børn-, skole- og familieområdet, med 1,8 mio. kr.

I 2016 skyldes de ikke-forbrugte midler på Læringscenter Randers, at igangsætning af en række udviklingsaktiviteter og – projekter har trukket ud. Herudover vedrører ca. 0,6 mio. kr. skolernes læringscentre / skolebibliotekerne skyldes forsinkelser med hensyn til udskiftninger og anskaffelser, som først sker i 2017. For Børn og Skole Sekretariatet - konto 3 skal mindreforbruget sammenholdes med Børn Sko-

le Sekretariatet - konto 6, hvor det modsvarer et merforbrug.

1.2 og 1.5 Folkeskoler og skolefritidsordninger ses under ét og udviser henholdsvis et merforbrug på 2,5 mio. kr. og et mindreforbrug på 2,5 mio. kr. og således samlet 0 kr.

De enkelte skoler har et samlet underskud på 16,7 mio. kr., mens de centrale konti/områder modsvarende har et samlet mindreforbrug på 16,7 mio. kr. der fordeler sig således:

- Mellemkommunale betalinger for undervisning, samt betaling for varetagelse undervisning af asylbørn -5,4 mio. kr.
- Mellemkommunale betalinger for pasning/ophold i SFO -3,8 mio. kr.

- Skolers takstbetaling for elevers specialundervisning/ specialskoler -2,2 mio. kr.
- Efter-/videreuddannelse projekt for lærere og pædagoger i folkeskolen med tilskud fra staten -2,3 mio. kr.
- Vakante lederstillinger på skoleområdet i 2016 -3,0 mio. kr.

En del af mindreforbruget på de mellemkommunale betalinger for undervisning og pasning af elever i andre kommuners skoler og SFO'er modsvares delvis merforbruget på området for kommunale specialskoler, der udgør 17,1 mio. kr.

1.3 Befordring af elever udviser et merforbrug på 5,9 mio. kr. Merudgifterne skyldes primært det stigende antal børn, der visiteres til specialtilbud i form af specialklasser og specialskoler. Der er igangsat et arbejde med henblik på at nedbringe antallet af børn, der visiteres til specialtilbud. Herudover arbejdes der med forslag til nedbringelse af udgifterne til skolekørsel.

1.6 Fritidshjem og klubber har et samlet mindreforbrug på 2,4 mio. kr., som kan henføres til opsparet overskud på aftaleenhederne. I forhold til regnskabsresultatet er den samlede opsparring reduceret væsentligt med 50 pct. i forhold til tidligere år.

1.8 Kommunale specialskoler har et merforbrug på 17,1 mio. kr., består dels af aftaleenhedernes: Firkløverskolens og Vesterbakkeskolens merforbrug på i alt 4,8 mio. kr. og dels på køb af flere pladser på specialskolerne for netto 12,3 mio. kr., der har været beskrevet i årets løbende budgetopfølgninger. Udviklingen kan henføres til at flere elever fra det almene område i særlig grad på mellemtrin og udskoling har et akut behov for et vidtgående undervisningstilbud via de kommunale specialskoler. Merforbruget på 12,3 mio. kr. for køb af flere specialskolepladser modsvares delvis af de færre udgifter i forbindelse med de mellem kommunale betalinger på folkeskole- og SFO-området.

Konsekvenser for 2017-20

Specialundervisning

På specialundervisningsområdet har der igennem 2016 fortsat været pres og flere visitationer til de vidtgående specialtilbud på specialskolerne. Stigningen kan henføres til et øget antal elever fra det almene område i særlig grad på mellemtrin og udskoling, som har et akut behov for et vidtgående undervisningstilbud via Randers Kommunes specialskoler.

Det kan forventes at den nuværende efterspørgsel efter specialtilbud også vil være gældende det kommende skoleår, hvorfor det kan blive nødvendigt at reducere i den udlagte decentrale specialundervisningsressource, således at ressourcerne til specialskoletilbuddene kan finansiere den øgede efterspørgsel på disse tilbud.

Byrådet har ved budgetvedtagelsen for 2017-20 afsat ekstraordinært 13 mio. kr. i skoleåret 2017/18 til folkeskolerne til imødegåelse af de stigende udgifter til specialundervisning, hvor folkeskolerne hidtil har finansieret merudgifterne inden for ressourcerne til almenundervisning.

Befordring af elever

I 2016 har antallet af elever, der skal befordres til specialklasser og specialskoler været stigende, da der igennem de senere år er blevet flere børn visiteret til specialtilbud. Børn & Skole har igangsat et arbejde med henblik på at nedbringe antallet af børn, der visiteres til specialtilbud. Herudover arbejdes der med forslag til nedbringelse af udgifterne til skolekørsel.

Herudover kan det nævnes, at der i efteråret 2016 er afsluttet en analyse af befordringsområdet for alle områder i Randers kommune med ekstern konsulentbistand ved Deloitte Consulting. Resultaterne af denne analyse indgår i det kommende udbud af befordring i Randers kommune.

2.1 Status for indsatsområder 2016

Effektmål for skoleområdet.

Effektmålene på skoleområdet i Randers Kommune tager afsæt i Folkeskoleloven, Skolereform, byrådets vedtagne politikker, visioner mm, samt hverdagen på skoler, SFO, fritidshjem og Ungdomsskolen.

Målet er, at folkeskolen i samarbejde med forældre skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kultu-

rer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Udover nedenstående effektmål arbejder skoleområdet med øvrige nationale mål og byrådets andre mål for området.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan		
Arbejde med projekt Professionelle Læringsfællesskaber med fokus på elevernes læringsmål, feedback og evaluering af læringsudbytte.	Mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test. Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.	Projekt PLF går ind i sit andet år. Der foreligger en første evaluering af projektet v/ KORA med udgangen af juni 2016. Denne skal danne baggrund for skolernes videre arbejde. De obligatoriske nationale tests gennemføres i perioden 1. februar til 30. april. Der er i skoleåret 2015/16 overordnet sket et fald i antallet af skoler, der lever op til målsætningen om, at 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne. Det gælder for læsning i 4. klasse (fra 2 til 0 skoler), 6.klasse (fra 8 til 4 skoler), 8. klasse (fra 5 til 1 skole) samt matematik i 3. klasse (fra 6 til 3 skoler) og 6.klasse (fra 8 til 7 skoler). For læsning i 2. klasse er antallet af skoler, der lever op til målsætningen uændret fra skoleåret 2014/15 (4 skoler). Samtidigt er der i skoleåret 2015/16 sket en tilbagegang i andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik. Der

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
	<p>Eleverne skal opnå et højere fagligt niveau, når de forlader folkeskolen. Karaktergennemsnittet i bundne prøvofag, 9. klasse skal stige.</p> <p>Resultater for Randers Kommune opgøres af Undervisningsministeriet og afrapporteres i kvalitetsrapporten.</p>	<p>ses en tilbagegang for 4. klasse og 8. klasse i dansk samt for 6. klasse i matematik.</p> <p>Andelen af de allerdygtigste er uændret for dansk i 2. klasse og 6 klasse og matematik i 3. klasse.</p> <p>Andelen af elever med dårlige resultater er enten uændret eller steget i skoleåret 2015/16. For dansk i 2. klasse og 6. klasse samt matematik er der ikke sket ændringer siden 2014/15, mens andelen af elever med dårlige resultater er steget for dansk i 4. og 8. klasse.</p> <p>I forhold til målet om at alle elever skal opnå et højere fagligt niveau ses der på karaktergennemsnittene i de bundne prøver samt i dansk og matematik. Karaktergennemsnittet i de bundne prøvofag har ligget stabilt de seneste tre år, med en lille stigning på 0,1 karakterer. For dansk er der sket en lille stigning i karaktergennemsnittet, idet det over skoleårene er steget med 0,2 karakterer. For matematik var der fra skoleåret 2013/14 til skoleåret 2014/15 en stigning i karaktergennemsnittet i matematik på 0,3 karakterer. Denne udviklingen er dog gået tilbage i 2015/16, hvor karaktergennemsnittet er faldet med 0,3 karakterer igen. Det gælder, at karaktergennemsnittene både i de bundne prøver, i dansk og matematik ligger under gennemsnittet for landsplan.</p> <p>Andelen af elever, der har opnået en karakter på mindst 2 i både dansk og matematik er faldet med hele 7,2 procentpoint i skoleåret 2015/16 - fra 90,6 til 83,4 procent.</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>Der udarbejdes individuelle handleplaner for eleverne (elevplaner)</p> <p>Sikre højere linjefagsdækning og kompetencedækning</p>	<p>95% af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse</p> <p>UU-Randers opgør årligt inden for 21- og 24-årige, hvor mange der er i gang med/har gennemført en ungdomsuddannelse</p> <p>UU-Randers opgør antal 21- og 24-årige, der er i beskæftigelse</p>	<p>I løbet af foråret 2016 skiftes der læringsplatform fra Educa til MinUddannelse.</p> <p>Der arbejdes med at sikre personalets kompetencer gennem tilbud om udvikling af kompetencer i undervisningsfagene.</p> <p>Jf. tal fra Undervisningsministeriet (prognose for 2012-14) ligger Randers Kommune over landsgennemsnittet mht. målsætningen om, at 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse. Kommunen ligger dog langt fra de 95%.</p> <p>Tal fra UU-Randers viser, at andelen af 21-24-årige i Randers Kommune (pr. oktober 2015), der har gennemført/er i gang med en ungdomsuddannelse, er 80%. I oktober 2014 var andelen 81%.</p> <p>Opgørelse af dette antal/andelen er på baggrund af de tilgængelige tal forbundet med usikkerhed. Der arbejdes på, at dette bliver muligt fremadrettet.</p>
Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan		
<p>Arbejde med projekt Professionelle Læringsfællesskaber med fokus på elevernes læringsmål, feedback og evaluering af læringsudbytte.</p>	<p>Andelen af elever med dårlige læseresultater i de nationale test for læsning og matematik uanset social baggrund skal reduceres år for år.</p> <p>Resultater for Randers Kommune opgøres af Undervisningsmi-</p>	<p>Projekt PLF går jf. ovenfor, ind i sit andet år. Der foreligger en første evaluering af projektet v/ KORA med udgangen af juni 2016.</p> <p>Denne skal danne baggrund for skolernes videre arbejde.</p> <p>Tal fra Undervisningsministeriet viser, at andelen af elever med dårlige resultater i dansk (læsning) i årene 2012/13-2014/15 er svingende for de respektive klassetrin. Forskellen i procentpoint i forhold til landsniveauet</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>Der udarbejdes individuelle handleplaner for eleverne (elevplaner)</p> <p>Fokus på den understøttende undervisning, herunder uddannelse af bevægelsesinspiratorer</p> <p>Sikre højere linjefagsdækning og kompetencedækning</p> <p>Målettet arbejde med udvikling af de inkluderende læringsmiljøer på skolen</p>	<p>nisteriet og afrapporteres i kvalitetsrapporten.</p>	<p>er også svingende. Der kan ikke identificeres et klart mønster.</p> <p>Tal fra Undervisningsministeriet viser, at andelen af elever med dårlige resultater i matematik i perioden 2012-2015 er faldende i Randers Kommune på 6.klassesniveau. Andelen af elever i 3. klasse med dårlige resultater i matematik er mindre i Randers Kommune end andelen på landsplan i perioden. Dog nærmer denne andel sig i 2014/15 andelen på landsplan. For 6. klasserne ses det, at Randers Kommune i perioden har en større andel af elever med dårlige resultater i matematik end på landsplan. Dog nærmer denne andel sig andelen på landsplan.</p> <p>Der er jf. ovenfor, et fælleskommunalt elevplanværktøj under implementering</p> <p>Skolerne arbejder jf. ovenfor, på forskellig vis med den understøttende undervisning. Der er uddannet bevægelsesinspiratorer.</p> <p>Der arbejdes jf. ovenfor, med at sikre personalets kompetencer gennem tilbud om udvikling af kompetencer i undervisningsfagene.</p> <p>Jf. skolestrukturforliget er der udmøntet midler til inklusionsindsatser på skoleområdet. Derudover arbejdes der med en proces, som skal munde ud i en formuleret fælles inklusionsforståelse på 0-18-års området og oprettelsen af et centralt kompetencekorps, som skal understøtte skolernes inklusionsarbejde og sikre samarbejde på tværs. Dette gøres under overskriften "Skolen for alle".</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis		
<p>Fokus på den understøttende undervisning, herunder uddannelse af bevægelsesinspiratorer</p> <p>Tættere formaliseret samarbejde med DSE (Danske Skoleelever) med henblik på at øge elevdemokrati og trivsel.</p> <p>Legepatruljer</p>	<p>Elevernes trivsel skal øges.</p> <p>Resultater for Randers Kommune opgøres af Undervisningsministeriet som trivselsmålinger (elevernes oplevede trivsel).</p>	<p>Tal fra Undervisningsministeriet viser, at den gennemsnitlige elevtrivsel i Randers Kommune i 2016 er marginalt lavere end i 2015 (målt på fire trivselsindikatorer, 4.-9.kl).</p> <p>Det ses desuden, at Randers Kommune på tre af fire indikatorer ligger marginalt under landsgennemsnittet for 2016.</p> <p>I 2015-2017 gennemføres en kompetenceudviklingsindsats, "Elevinddragelse på mellemtrinnet".</p> <p>Desuden er der etableret fælles elevråd med opstart i efteråret 2016.</p> <p>Der er afholdt kurser for legepatruljer i skoleåret 2015/16.</p>

Børn

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2016 for børneområdet. Desuden fremgår det, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen.

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægsbev. inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
1.1 Fælles formål	38,2	42,1	-14,2	11,2	39,2	38,9	-0,3
1.2 Dagplejen	62,1	59,6	0,4	1,1	61,1	60,1	-1,0
1.3 Dagtilbud	231,7	222,8	-4,2	6,9	225,5	222,0	-3,5
1.4 Særlige dagtilbud og klubber	9,6	9,8	-1,9	0,0	7,9	7,9	0,0
1.5 Tilskud til private institutioner	15,8	15,1	3,0	0,0	18,1	18,1	0,0
Driftsudgifter i alt	367,3	349,4	-16,9	19,3	351,8	347,0	-4,9

Tabellen viser det samlede regnskabsresultat med et mindre forbrug/opsparing på netto 4,9 mio. kr. Nedenfor redegøres der for de væsentligste områder, samt hvorfor der er et mindre forbrug.

Det samlede resultat på 4,9 mio. kr. fordeler sig med 5,9 mio. kr. som er aftaleenhedernes nettoopsparing. Dertil kommer et merforbrug på 1,0 mio. kr., som kommer fra områder uden for aftaleenhedernes økonomiske ramme.

Afvigelsen fordeler sig som følger:

- 0,2 mio. 1.1 Fælles formål. Andel til demografiregulering - efterregulering efter slutopgørelse af faktisk belægning 2016.
- 5,9 mio. 1.2 og 1.3 Dagplejen og dagtilbud. Aftaleenhedernes samlede overførsel til år 2017.
- 1,1 mio. 1.3 Dagtilbud. Merforbrug på udgifter til ledelse i kommunale dagtilbud. Der er brugt midler til ansættelse af pædagogiske ledere i forbindelse med afgang af ledere til efterløn og pension, samt vikar i forbindelse med sygemeldinger.
- 0,1 mio. 1.3 Dagtilbud. Merforbrug på udgifter til husleje i de selvejende institutioner. Denne udgiftspost ligger uden for selvejendes økonomiske ramme.

pasning af egne børn og søskenderabatter. Ligesom det kommunale tilskud til et sundt frokostmåltid, kvalitetspulje og midler afsat iht. dagtilbudsloven er en del af midlerne.

Aflønning af pædagogstuderende, PAU-elever, to-sprogs-konsulent, fællestillidsrepræsentanter på området, samt statens pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud er ligeledes en del af fælles formål.

Dagplejen og dagtilbud. Der har i 2016 været indskrevet 709 dagpleje-, 1.110 vuggestue- og 2.670 børnehavebørn.

Der er for aftaleenhederne sket en nettoopsparing på 5,9 mio. kr.

Særlige dagtilbud (Lucernevejens Børnehave) har der i 2016 været indskrevet 19 børnehavebørn.

Private institutioner har i 2016 haft en samlet belægning på 81 vuggestue- og 147 børnehavebørn.

Fælles formål består af: demografiregulering, mellemkommunale forhold, privat pasning og

2. Status for målene i 2016

Effektmålene for dagtilbudsområdet i Randers Kommune tager afsæt i dagtilbudsloven, byrådets Vision 2021 og vedtagne politikker mm, samt daginstitutionernes og dagplejens hverdag.

Målet for alle børn i 0-5 års alderen er, at de trives, udvikler sig og lærer gennem ophold i dagtilbud, hvor børnene stimuleres maksimalt. Dagtilbuddene skal forebygge negativ social arv og eksklusion, og styrke børn i svage positioner.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Flere børn trives, udvikles og lærer nyt <i>"fremme børns og unges trivsel, udvikling og læring gennem dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud" (Dagtilbudslovens § 1)</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Det pædagogiske personale arbejder målrettet med børns trivsel, udvikling og læring med fokus på leg og læring, sundhed og bevægelse 	<ul style="list-style-type: none"> • En god børnemiljøvurdering • Positive tilkendegivelser fra børn via børnesamtaler og børnetilkendegivelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Børnemiljøvurderingerne indsamles løbende og indgår i den afrapportering om pædagogiske læreplaner, som forelægges Børn og Skoleudvalget i 2017 • Der er ikke på dette tidspunkt af året indsamlet børnetilkendegivelser
Flere typer af dagtilbud og tilskud til pasning tilrettelagt efter borgernes behov <i>"give familien fleksibilitet og valgmuligheder med hensyn til forskellige typer af tilbud og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrettelægge familie- og arbejdsliv efter familiens behov og ønsker" (Dagtilbudslovens § 1)</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af nye samarbejdsformer mellem dagtilbuddet, forældrene, frivillige borgere samt lokalsamfundet • Udvikling af fleksible åbningstider • Implementering af børnelIntra som kommunikationsværktøj 	<ul style="list-style-type: none"> • Brugertilfredshedsundersøgelse – 85 % af forældrene er tilfredse – også med institutionernes åbningstider • 90 % af forældrene bruger børnelIntra 	<ul style="list-style-type: none"> • Der blev iværksat en brugertilfredshedsundersøgelse i efteråret 2016. Resultatet af undersøgelsen er en generel tilfredshed på 91 % • 90 % af alle forældre bruger BørnelIntra til at tjekke børn ind og ud af institutionerne. Andelen af forældre som læser opslag på intranettet kan ikke måles på tilsvarende vis.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>Alle børn er med i et lærende fællesskab <i>"forebygge negativ social arv og eksklusion, ved at de pædagogiske tilbud er en integreret del af både kommunens samlede generelle tilbud til børn og unge og af den forebyggende og støttende indsats over for børn og unge med behov for en særlig indsats, herunder børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne" (Dagtilbudslovens § 1</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Målrettet pædagogisk arbejde med at gøre børnene parate til at magte eget liv • Fokus på udvikling af barnets sproglige færdigheder • Fokus på sproglig understøttelse af tosprogede børn 	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af børn med sproglige problematikker, når de begynder i skolen, er faldende sammenlignet med det foregående år. Det måler vi via sprogscreening af børn, når børnene er 2, 3, 4 og 5 år. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dagtilbudsområdet har fokus på sprog og kognition i 2016, 2017 og 2018. Alle indsatser der arbejdes med er koblet sammen med den sproglige udvikling, samt kognition, som handler om at lære at lære. Måling af hvorvidt sproglige problematikker er faldet i skolen finder først sted efter skolestart i 2017.

Børn og Familie

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedttaget budget	Tillægsbev. inkl. opl. fra 2015	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	21,5	20,3	0,7	-0,5	20,4	22,3	1,9
1.2 Talepædagogisk bistand	2,8	2,2	0,0	0,0	2,2	2,7	0,4
1.3 Fællesudgifter skole	0,0	0,0	2,1	0,0	2,1	0,9	-1,2
1.4 Plejefamilier og opholdssteder	89,7	76,4	2,8	-14,8	64,4	86,6	22,2
1.5 Forebyggende foranstaltninger	51,0	48,8	1,8	-0,2	50,5	51,5	1,0
1.6 Døgninstitutioner	21,5	22,0	-4,2	-2,1	15,6	21,3	5,7
1.7 Sikrede døgninstitutioner	8,7	5,3	-1,2	0,4	4,4	9,7	5,2
1.8 Botilbud, sociale problemer	0,0	1,0	0,0	1,2	2,2	0,0	-2,2
1.9 Sociale formål	0,3	0,3	0,0	0,0	0,3	0,2	-0,1
2.0 Forebyggende rådgivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftudgifter i alt	195,3	176,3	2,0	-16,0	162,2	195,1	32,9

Tabellen viser, at det samlede regnskabsresultat viser en budgetoverskridelse på kr. 32,9 mio. Nedenfor redegøres for de væsentligste områder samt hvad merforbruget består af.

1.1 & 1.2 & 1.3 Aftaleenheden PPR, inklusiv Talepædagogisk Center og Fællesudgifter skole (Inklusionsteamet) ender med et samlet merforbrug på kr.1,1 mio. I aftaleenheden indgår også et mindreforbrug på området for fremskudte rådgivere, på kr. 0,01 mio. samt mindreforbrug på Inklusionsteam på kr. 1,2 mio, Andel vedrørende fremskudte rådgivere er indregnet under 1.4 forebyggende foranstaltninger, så reelt er tale om et merforbrug på kr.1,0 mio. for PPR

1.4 Vedrører primært anbringelser i plejefamilier, opholdssteder eget værelse. Indtægter fra den centrale refusionsordning (særligt dyre enkeltsager) indgår også her.

1.5 Forebyggende foranstaltninger ses samlet under et, og indeholder både myndighedsbudgettet og de forebyggende tilbud, som hører under Børn og familieafdelingens udføreområde.

Det vil sige de midler der er afsat i myndighedsbudgettet til forebyggende foranstaltninger samt de forebyggende tiltag, som udføres af Børn og Familieudføreenheden og Ung og Familieudføreenheden. Noget af resultatet vedrører fremskudte rådgivere, som reelt er omfattet af PPR (se bemærkning under "1.1 & 1.2.&1.3").

1.6 Anbringelser døgninstitutioner, pladser købt af myndighedsafdelingen. Området indeholder både myndighedsbudgettet og udgifter fra de anbringelsesinstitutioner der hører under Børn og familieafdelingens udføreområder, det vil sige Rismøllegården og Egehøjvej 34. Indtægter fra den centrale refusionsordning (særligt dyre enkeltsager) indgår også her. Aftaleenhederne Børn og Families samt Ung og Families resultat indgår heri, samlet resultat for aftaleenhederne var i 2016 tæt på 0 kr.

1.7 Sikrede institutioner indeholder både objektive betalinger samt udgifter til personsager på myndighedsområdet. Udgiftsområdet viser et mindreforbrug på kr. 0,1 mio, men heri indgår et merforbrug på kr. 5,1 mio. som vedrører myndighedsområdet døgnanbringelser, enkelt-sager.

1.8 Botilbud (Servicelovens pgf.109) indeholder både myndighedsbetaling for kvinders ophold på krisecentre samt udgifter vedrørende egen institution, Randers krisecenter. Aftaleenheden Randers krisecenters overskud på kr. 0,5 indgår i nettosummen på kr. – 2.2 mio.

1.9 Sociale formål indeholder lovpligtige udgifter afholdt efter aktivloven i forbindelse med samværsret med et anbragt barn.

Opsummering: Myndighedsområdet, familieafdelingen, har samlet set et merforbrug på kr. 34,5 mio, når særligt dyre enkeltsager ikke medtages. Heri indgår overført underskud fra 2015 på kr. 14,8 mio. Der er sket en stigning i antal anbringelser i forhold til 2015 med 1 årsværk, så der i 2016 samlet har været anbragt i alt 232 årsværk. Aftaleenhederne har et samlet merforbrug på kr. 0,05 mio. Øvrige områder (objektiv betaling sikrede institutioner, myndighedsområdet på krisecenterdelen, salgsområdet m.m.) bidrager med resultat i form af et mindreforbrug på kr. 1,4 mio.

Konsekvenser for 2017-20

Regnskabsresultatet for 2016 viser, at der også i de kommende år vil være behov for en meget stram styring af budgettet i Børn og familieafdelingen samtidig med at der arbejdes med genopretningsplanen. Indførelse af bestillerplan i 2016, mellem udføreafdelingerne på børneområdet og familieafdelingen forventes at kunne styrke samarbejdet og det fælles faglige mål. Målet er fortsat en effektiv udnyttelse af ressourcerne.

Der arbejdes fortsat på flere indsatsområder, som altovervejende relaterer sig til handleplanen for området.

- Indførelse af ny honoreringsmodel for plejefamilier. Arbejdet er igangsat, men im-

plimenteringsperioden er forlænget, der afholdes individuelle samtaler med plejefamilierne. Effekten af omlægning må forventes ikke at slå helt igennem i 2016.

- Screening af alle sager i henholdsvis team Ung og team Børn. Der forventes en effekt i 2017. Der paktiseres stram styring på enkeltsagsniveau, med beslutningskompetence placeret på ledelsesniveau.
- Nedbringelse af antal anbragte. Der er indlagt en forventning om at nedbringe antallet af anbragte i 2017 med 10, med gennemsnitspris på kr. 500.000.
- Styrkelse af den forebyggende indsats. PPR's mulighed for udøve en styrket indsats er styrket, der er tilført kr. 2,0 mio. fra udførerområdet så fremskudte rådgivere har let adgang til forebyggende indsats i henhold til servicelovens §11. Inddragelser af netværket bruges i højere grad, familierådslagning bruges i relevante tilfælde. Der er indført ny procedurer for underretninger, som forinden skal drøftes med fremskudte rådgivere.

Der aflægges månedlig status til direktionen i 2017, da området er ét af fokusområderne i 2017.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 2.4 Børn og Familie var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2016. Sådan gik det med dem:

Budgetmål 2016

2.4 Børn og Familie status på mål:

1. Status på effektmål 2016
2. Status på budgetmål 2016

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>Færre udsatte unge begår kriminalitet (2020-mål) <i>I de nationale 2020-mål lyder målet således: I 2020 er andelen af 15-17-årige udsatte unge, der modtager en fældende strafferetlig afgørelse, faldet med mindst 25 pct. Det svarer til en andel på højst 9 pct. i 2020.</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge understøttes af professionelle og forældre i at opbygge en robusthed, der sætter dem i stand til at kunne fungere i sociale og læringsmæssige fællesskaber og træffe gode valg for dem selv og deres kammerater. • Professionelle arbejder målrettet og i et velfungerende samarbejde på tværs af lovgivning og faggrænser. • Forældre føler sig klædt på til at gå ind i vanskelige samtaler med deres barn/unge • Der etableres forældre-netværk, og der er fokus på, at forældrene ved, hvor de kan henvende sig for at få professionel vejledning. • Professionelle opsporer mangelfuld trivsel og problemudvikling hos børn og unge i og etablerer en tidlig, forebyggende og opfølgende indsats i samarbejde med forældrene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Andel af udsatte unge, der modtager en strafferetlig afgørelse inden det fyldte 18. år • Antal under 25 årige, der er sigtet efter straffeloven 	<p>Det er desværre ikke muligt at trække oplysninger om unge, der er sigtet for (og ikke nødvendigvis tiltalt) eller dømt for straffelovsovertrædelser. Danmarks Statistik oplyser, at der er tale om så få personer, at det ikke er muligt at opgøre antallet på kommune niveau, da det bryder med anonymitetsprincippet om ikke at offentliggøre tal under 5 individer. Oplysninger via de tilgængelige SSP-liste er ikke nødvendigvis aktuelle sager, og det kræver desuden en manuel tidskrævende optælling. Det kan dog oplyses, at der aktuelt er i alt 4 unge, som er anbragt på sikrede institutioner som følge af straffelovsovertrædelser.</p> <p>Der er sat målrettet fokus på tværgående faglige samarbejder og inddragelse af børn, unge og familier. Dette bl.a. via kompetenceudviklingsforløb indenfor Børn og Familie, hvor der konkret arbejdes efter den løsningsorienterede metode, med forælderrådslagning samt ICS-metoden, som har fokus på ressourcer og samspillet på samspillet mellem familie og omgivelser, som er betydningsfuld for barnets/den unges velfærd samt for forældrenes muligheder for at varetage forælderrollen.</p>

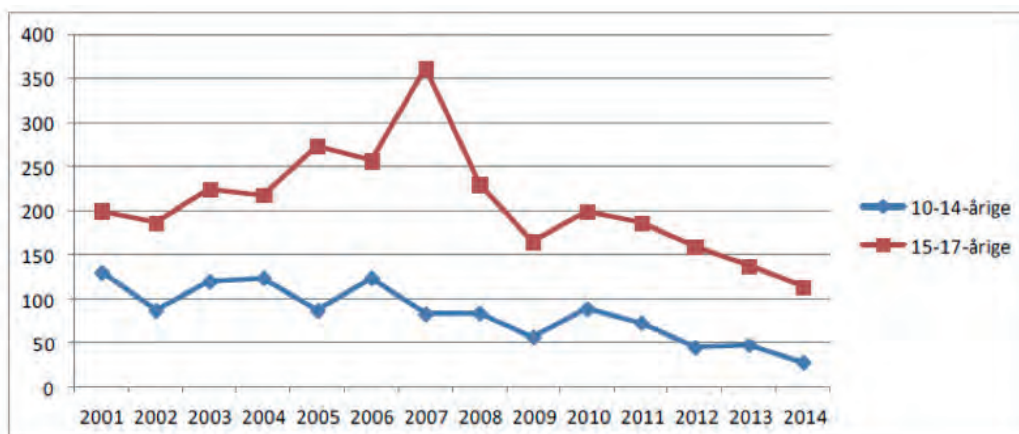
Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016						
Færre unge begår kriminalitet <i>Dette mål adskiller sig fra det nationale 2020-mål, idet målet retter sig mod alle unge og ikke alene de udsatte unge.</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Initiativerne, der skal bidrage til målopfyldelse, er de samme som ovenfor beskrevet. Vi ønsker dog at følge udviklingen blandt alle børn, sideløbende med at udviklingen blandt udsatte unge følges. 	<ul style="list-style-type: none"> På landsplan er andelen af unge, der modtager en strafferetlig afgørelse inden det fyldte 18. år aktuelt 2%. Der arbejdes på fremskaffelse af data fra Østjyllands politi for så vidt angår Randers kommunes unge med henblik på opstilling af måltal. 	Det er kun adgang til opgørelser, der viser andelen af unge, der modtager en strafferetlig afgørelse inden det fyldte 18. år, på landsplan. Der er dog opgørelser der viser andelen af sigtelser mod børn og unge under 18 år på kommuneniveau. Heraf fremgår det at andelen er faldende i Randers Kommune i løbet af perioden 2001-2014, jf. bilag A . Andelen af unge der modtager en strafferetlig afgørelse er ligeledes faldet, samlet set, i perioden på landsplan.						
Større kontinuitet i anbringelser af udsatte børn og unge (2020-mål) <i>Det nationale mål i de sociale 2020-mål lyder: Andelen af anbringelser, der bryder sammen, skal falde med mindst 30 pct. Det svarer til, at andelen af sammenbrud højst må udgøre 4 pct.</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Vi arbejder målrettet med at sikre det rette match mellem barn og anbringelsessted, der afspejler barnets behov for støtte. plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner understøttes i at kunne håndtere det enkelte barn, bl.a ved at sikre støtte og supervision til plejefamilier. 	<ul style="list-style-type: none"> Sammenbrud som andel af samlet antal anbringelser i året 	Ankestyrelsen oplyser følgende tal, hvor barnet er ophørt i anbringelsen med angivelse af følgende årsager: <ul style="list-style-type: none"> Barnet/den unge forlader anbringelsesstedet (vil ikke være der) Anbringelsen er brudt sammen (anbringelsessteder har opgivet). <table border="1" data-bbox="1075 1532 1334 1599"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>10</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	10	10	6
2013	2014	2015						
10	10	6						
Udsatte børn og unge skal opnå et højere uddannelsesniveau (2020-mål) <i>Det nationale 2020-mål lyder: I 2020 har mindst 50 pct. af udsatte børn og unge som 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse. I 2020 er udsatte børns faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen forbedret (indikatoren er endnu ikke operationaliseret).</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Alle børn og unge mødes af høje forventninger og understøttes af professionelle i at udfolde deres potentialer. Vi inddrager barnet, den unge og familiens perspektiver og ressourcer og samarbejder 	<ul style="list-style-type: none"> Andelen af 25-årige, der tidligere i livet har fået en social foranstaltning, som mindst har gennemført en ungdomsuddannelse 	Hensigten var at læne sig op af den tidligere regerings 2020-mål i forbindelse med målopfølgningen i forhold til udsatte børn og unge i Randers Kommune. Med den nye regering er der præsenteret nye sociale mål, og der er p.t.						

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>med familien og netværket i en helhedsorienteret og sammenhængende indsats</p> <ul style="list-style-type: none"> I indsatsen overfor det enkelte barn har vi et særligt fokus på udsatte børn og unges uddannelse 		<p>ikke kommunale datasystemer, der understøtter opfølgningen på de sociale mål, som forudsætter samkørsel af flere registre. Familieafdelingen og Ungdommens uddannelsesvejledning Randers har været kontaktet, men det er ikke muligt at frembringe data vedr. andelen af 25-årige, der tidligere i livet har fået en social foranstaltning, og som mindst har gennemført en ungdomsuddannelse.</p>
Tidlig indsats overfor udsatte børn og unge (2020-mål)		
<ul style="list-style-type: none"> Særligt fokus på rettidighed i modtagelsesfunktionen Særligt fokus på, at samarbejdspartnere på både det almene og det specialiserede område har tilstrækkelig viden og kendskab til procedurer og lovgivning, så de er i stand til at foretage de nødvendige underretninger Vi prioriterer indsatser i det tidligt forebyggende felt Professionelle handler så tidligt og rettidigt som muligt, når et barn eller en ung har behov for støtte. 	<ul style="list-style-type: none"> Alle underretninger behandles indenfor de fastsatte tidsfrister Færre børn og unge modtager en indgribende indsats efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge 	<p>Ja, alle underretninger behandles indenfor de fastsatte tidsfrister.</p> <p>Der henvises til vedhæftede bilag B, hvor fremgår antal årsværk fordelt på sagstyper i perioden fra 2011-2016. Som det fremgår, er der totalt set et fald i antallet af indgribende indsatser efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge. Flere børn og unge anbringes hos plejefamilie, mens færre anbringes på døgninstitutioner og opholdssteder.</p>
<p>Kvinder, som oplever et akut behov for ophold på et kvindekrisecenter, skal have den nødvendige hjælp og støtte til at skabe sig en tilværelse uden vold for dem selv og deres børn.</p> <p><i>Det nationale 2020-mål lyder:</i></p> <p><i>Andelen af kvinder på kvindekrisecentre, der har behov for mere end ét ophold, reduceres med mindst 30 procent. Det svarer til en andel på højst 25 procent.</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> Vi prioriterer indsatsen overfor kvinder der udsættes for vold og tilrettelægger indsatsen med størst muligt kontinuitet overfor den enkelte kvinde Vi tilrettelægger indsatsen på en sådan måde, at der gives støtte til kvinden efter endt ophold på krisecentret 	<ul style="list-style-type: none"> Når kvinder søger hjælp på et krisecenter, bliver de spurgt, om de før har haft ophold på et krisecenter, men de behøver ikke svare. <p><i>For dem, der ønskede at svare, var det i 2011 36 pct., der også tidligere havde søgt hjælp på et krisecenter</i></p>	<p>Af Socialstyrelsens seneste Årsstatistik fra 2015 Kvinder og børn på krisecentre fremgår følgende:</p> <p>Andelen af kvinder og børn med gentagne krisecentreophold ligger på henholdsvis 29 % for kvinder og 22 % procent for børn. Hvilket er et lille fald i forhold til år 2014, hvor tallene</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
		<p>var 31 % for kvinder og 26 % for børn.</p> <p>På Randers Krisecenter, var der i år 2016- 2 kvinder, som blev genindskrevet, hvilket svarer til 4,6 %.</p> <p>Af Social Tilsyn Midts rapport fra besøg i år 2016, fremgår følgende: <i>"Det er socialtilsynets vurdering, at tilbuddet arbejder målrettet på, at sikre beboernes inklusion blandt andet gennem deltagelse i uddannelse og beskæftigelse under hensyn til beboernes behov og forudsætninger. Det er ligeledes socialtilsynets vurdering, at tilbuddet sikrer, at de medfølgende børn bliver understøttet i deres skolegang. Tilbuddet etablerer de samarbejdsrelationer i forhold til skolegang og beskæftigelse, der er nødvendige i forhold til beboerne og deres medfølgende børn.</i></p> <p><i>Sikkerheden og risiko vurderingen er et vigtigt element, og har indflydelse i forhold til kontakten til undervisningstilbud og beskæftigelse for såvel beboerne som for deres medfølgende børn."</i></p>

Bilag A – Færre unge begår kriminalitet

Udviklingen i antal mistanker og sigtelser mod børn og unge under 18 år fordelt efter aldersgruppe, 2001-2014. Randers Kommune

Antal mistænkte/sigtede personer og antal forhold fordelt efter aldersgruppe, 2001-2014.
Randers Kommune

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
10-14-årige	Personer	59	54	74	84	61	72	58	55	46	41	42	32	29	22
	Forhold	130	87	120	124	87	124	83	84	57	89	73	45	48	28
15-17-årige	Personer	111	89	105	115	138	123	137	118	112	93	71	86	67	63
	Forhold	200	187	225	218	274	257	362	230	165	199	187	159	137	114

Antal fældende strafferetlige afgørelser for straffelovsovertrædelser 2005-2014 pr. 1.000 i aldersgrupperne 15-17 år og 18-20 år, fordelt efter alder og køn. Hele landet

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-17 år	Piger	13	12	11	11	12	11	10	10	9	9
	Drenge	45	43	35	31	32	31	28	25	23	22
18-20 år	Piger	9	8	7	9	10	10	9	9	8	8
	Drenge	55	50	42	42	46	49	43	42	35	31

Bilag B – Tidlig indsats overfor udsatte børn og unge (2020-mål)

Årsværk fordelt på sagstyper 2010-2016. Årsværk							
Status på anbringelsesområdet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plejefamilie	133	138	138	151	156	161	163
Netværkspleje	10	15	18	14	15	17	17
Eget værelse o.lign.	13	20	23	17	10	10	8
Opholdssted	53	43	35	24	17	22	19
Døgninstitution	43	42	35	26	23	20	22
Sikrede			1	1	2	2	3
Buffer							
I alt	253	258	250	235	222	231	232

Note: datagrundlag er ultimo prognoser fra Calibra.

2. Øvrige budgetmål

Mål	Indikatorer - for målet er opnået, hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Forebyggelsesområdet		
<p><i>Tale-høre forløb</i> Der skal opnås 88% forældretilfredshed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Forebyggende områder ønsket målt på brugertilfredshed samt tilstedeværelsestid i almenområdet: Forældretilfredshed ved børns tale-høre forløb samt de fremskudte rådgiveres åbne rådgivning Spørgeskemaundersøgelse 	<p>Brugertilfredshedsundersøgelse viser forældretilfredshed med Sprog- og fonologigrupper på 98% (Meget høj og høj tilfredshed).</p>
<p><i>Psykologers tilstedeværelse på skole/daginstitution.</i> Fastholdes på 40% af arbejdstiden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Arbejdstidsregistrering bruges som grundlag for måling af andel af arbejdstid på skole/daginstitution 	<p>Psykologers tilstedeværelsestid på skoler og dagtilbud blev fastholdt på 40%</p>
<p><i>Fremskudte rådgivere</i> opnår 80% forældretilfredshed med den åbne rådgivning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Forebyggende områder ønsket målt på brugertilfredshed samt tilstedeværelsestid i almenområdet 	<p>Fremskudte rådgiveres resultat af tilfredshedsundersøgelse er 80% meget tilfreds og 20% tilfreds.</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Anbringelsesområdet		
<p><i>Døgninstitution og Socialpædagogisk opholdssted</i> Andel nedbringes til 8% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)</p> <p><i>Plejefamilieområdet</i> Opnå mindst 58% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)</p> <p><i>Netværkspleje</i> Forøges til 12% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)</p> <p><i>Eget værelse</i> Forøges til 14% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)</p>	<p>Anbringelsesmønsteret ønsket ændret i forhold til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedbringe antallet af anbringelser i socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner. • Opgørelse af antal årsværk • Udvikle familieplejeområdet. • Opgørelse af antal årsværk • Øge anvendelsen af netværkspleje. • Opgørelse af antal årsværk • Øge anvendelsen af anbringelse i egen bolig. • Opgørelse af antal årsværk 	<p>9% er anbragt på døgninstitution 8% er anbragt på opholdssted</p> <p>Målet er delvist nået.</p> <p>70% er anbragt i plejefamilie og dermed er målets mindste niveau nået.</p> <p>Der arbejdes fortsat på at videreudvikle området.</p> <p>7% af alle anbringelser er anbragt i netværkspleje.</p> <p>Der arbejdes fortsat på at videreudvikle området.</p> <p>2% af alle anbringelser er anbragt på eget værelse.</p> <p>Der arbejdes fortsat på at videreudvikle området.</p>

Beskæftigelsesudvaget

Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

1. Regnskabsresultatet

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bev. inkl. omplac.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
00 Indkomstoverførsler	1.247,6	1.387,7	-46,5	1,4	1.342,6	1.338,3	-4,3
10 Kontante ydelser	320,6	410,4	-30,1	0,0	380,3	378,5	-1,8
20 Sygedagpenge/jobafklaring	190,9	192,6	-7,2	0,0	185,4	184,8	-0,6
30 Førtidspensioner m.v.	474,0	473,6	18,0	0,0	491,6	491,7	0,1
40 Fleks- og skånejob	106,4	145,7	-23,4	0,0	122,3	122,5	0,2
50 Seniorjob	13,5	9,9	3,0	0,0	12,9	12,2	-0,7
60 Integrationsindsats	1,0	3,8	-3,9	1,4	1,3	0,9	-0,4
70 Driftsudgifter og mentor m.v.	45,5	47,5	5,1	0,0	52,6	53,3	0,7
80 Øvrig beskæftigelsesindsats	5,9	10,9	-7,0	0,0	3,9	4,0	0,1
90 Boligyldelse og boligsikring	89,8	93,3	-1,0	0,0	92,3	90,4	-1,9
10 Serviceudgifter	35,1	29,6	1,1	0,1	30,8	30,6	-0,2
60 Integrationsindsats	2,6	-0,6	3,8	0,0	3,2	2,0	-1,2
80 Øvrig besk.indsats	32,5	30,2	-2,7	0,1	27,6	28,6	1,0
I alt	1.282,7	1.417,3	-45,4	1,5	1.373,4	1.368,9	-4,5

Tabellen viser et samlet forbrug på området på 1.368,9 mio. kr., hvilket er 4,5 mio. kr. mindre end forudsat i det korrigerede budget.

Afvigelsen på -4,5 mio. kr. fordeler sig med en mindreudgift på 0,2 mio. kr. vedr. serviceudgifter og en mindreudgift på 4,3 mio. kr. vedr. overførselsudgifter

Afvigelsen på serviceudgifterne på -1,2 mio. kr. udgøres af en mindreudgift til integrationsboliger på 1,2 mio. kr. og en merudgift på 1 mio. kr. på øvrig beskæftigelsesindsats.

Afvigelsen på -4,3 mio. kr. på overførselsområdet, svarende til en mindreudgift ift. korrigeret budget på 0,3 %, fremkommer som følge af ganske små udsving på de enkelte bevillingsområder. Afvigelsen / mindreudgiften er størst på området 'boligyldelse og boligsikring', hvor der er en mindreudgift på 1,9 mio. kr., svarende til 4,7 % af det korrigerede budget.

Udgifterne i regnskab 2016 er 86,2 mio. kr. større end i regnskab 2015. Udgiftsstigningen vedrører områderne 'kontante ydelser' (57,9 mio. kr.), førtidspensioner (17,7 mio. kr.) og fleksjobområdet (16,1 mio. kr.). På områderne omfattet af overgangen til refusionstrappen skyldes udgiftsstigningen dog ikke nødvendigvis en større aktivitet på området, idet den kommunale nettoudgift er øget alene som en konsekvens af refusionsreformen.

De relevante budget- og regnskabstal, målt i aktivitet (helårspersoner) ses af nedenstående tabel. Det skal bemærkes at også andre faktorer end antal helårspersoner er bestemmende for årets resultat, idet den faktiske nettoudgift pr. helårsperson bestemmes af opnået statsrefusion.

Årspersoner 2016	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Korr. budget	Regnskab 2016	Forskel regnskab korr. 2016	Afvi- gelse
A-dagpengemodt. (inkl. karenperiode)	1.606	1.565	1.445	1.417	- 28	1.425
Arbejdsmarkedsydelse (uden dagpenget)	165	100	45	46	1	0
Kontantydelse (uden dagpenget)	1	30	20	14	- 6	20
Seniorjobområdet	61	52	69	67	- 2	70
Kontanthjælp	1.763	1.785	1.642	1.707	65	1.470
Uddannelseshjælp	964	910	966	960	- 6	900
Kontanthjælp, integrationsområdet	261	535	481	376	- 105	800
Integrationsydelse, øvrige (7-årsregel)	0	0	125	52	- 73	300
Ledighedsydelse	241	244	279	244	- 35	267
Revalidering og forrevalidering	37	45	21	20	- 1	14
Sygedagpenge	1.175	1.340	1.233	1.128	- 105	1.230
Jobafklaring	312	350	375	418	43	390
Ressourceforløb	235	300	302	290	- 12	310
Fleksjob	1.580	1.670	1.686	1.697	11	1.680
Førtidspension	4.337	4.192	4.301	4.312	11	4.361
I alt	12.738	13.118	12.990	12.748	- 242	13.237

På sygedagpengeområdet var der et fald på 47 årspersoner fra 2015 til 2016. Nedgangen modsvares af en øget aktivitet på jobafklaring, hvor der har været en tilgang på 106 årspersoner, således at det samlede sygedagpengeområde (sygedagpenge og jobafklaring) er steget med 59 helårspersoner.

Antallet af personer i ressourceforløb er steget med 55 helårspersoner fra 2015 til 2016, og antallet af årspersoner med førtidspension er steget med 135.

Der ses, som det var forventet, også en markant tilgang til integrationsområdet (ydelsesmodtagere), hvor der samlet er en tilgang på 77 helårspersoner.

A-dagpengeområdet viser et fald fra 2015 til 2016 på 189 årspersoner.

Konsekvenser for 2017-20

Overførselsområderne budgetteres på ny ved hver budgetperiode og kendskab til mer- eller mindreforbrug i foregående regnskabsår kan ikke umiddelbart overføres til indeværende budgetår. Aktivitetstillene for 2016 hjælper dog til i vurderingen af, om det kommende års budget ser ud til at kunne overholdes.

Det samlede aktivitet på 12.748 helårspersoner, der har udgjort aktiviteten i regnskab 2016, er 489 årspersoner lavere end udgangspunktet ved budgetlægningen 2017. Den mindre aktivitet i 2016 peger i retning af at den faktiske aktivitet i 2017 kan blive noget mindre end de forventede 13.237 årspersoner. Det er dog væsentligt at bemærke, at 'merbudgettet' for 2017 på aktivitetssiden stort set kun udgøres af integrationspersoner, idet der i 2017 er budgetteret med 421 årspersoner flere (i alt 800) end det faktiske antal (376) i 2016.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Målstyringen på arbejdsmarkedsområdet er sammenhængende med nationale, centrale målkrav og tiltag. Målsætninger, prioriteringer og indsatser på arbejdsmarkedsområdet afspejler derfor, de af Beskæftigelsesministeriet opstillede ministermål. Der er formuleret fire overordnede jobcentermål, som kontekstualiserer ministermålene og omsætter visionen for arbejdsmarkedsområdet til handling.

Foruden de overordnede jobcentermål, er der formuleret en række målgruppespecifikke målsætninger efter en struktur som svarer til Jobcentrets organisering. De målgruppespecifikke målsætninger operationaliserer de overordnede jobcentermålsætninger på indsatsniveau og bidrager derfor yderligere til at sikre omsætning af visionen for arbejdsmarkedsområdet til handling og konkrete indsatser.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Ministermål 1: Flere unge skal have en uddannelse		
Uddannelse er en afgørende faktor for at opnå og fastholde en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Der skal derfor være fokus på, at unge påbegynder og gennemfører en uddannelse. For unge med særlige faglige, sociale eller helbredsmæssige behov, skal der være den nødvendige hjælp og støtte til at opnå uddannelse.	Andelen af unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, der påbegynder en uddannelse, skal udgøre 3 % som gennemsnit for hele året.	Fra januar til oktober 2016 har i gennemsnit 2,5% af uddannelseshjælpsmodtagerne i Randers Kommune påbegyndt en uddannelse. Målet var for januar til oktober 2016 ikke opfyldt. Sammenholdt med niveauet i 2015, hvor andelen af uddannelseshjælpsmodtagere, der påbegyndte en uddannelse, var 1,8 %, er der imidlertid sket en positiv udvikling på området i løbet af 2016. Data fra Jobindsats vedr. november og december 2016 forventes at foreligge medio april 2017.
Ministermål 2: Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet skal tættere eller ind på arbejdsmarkedet bl.a. gennem en styrket tværfaglig indsats		
Langvarige modtagere af offentlig forsørgelse skal have en tværfaglig og sammenhængende indsats, der har sigte på en større tilknytning til arbejdsmarkedet.	Andelen af langtidsforsørgede der inden for de seneste 6 måneder har fået et virksomhedsrettet tilbud skal være 35 % i gennemsnit for 2016	I perioden januar - november 2016 var Randers Kommunes gennemsnitlige andel af de langvarigt forsørgede (alle ydelsesgrupper) med virksomhedsrettet tilbud 34% i gennemsnit pr. måned. Data fra Jobindsats vedr. december 2016 forventes at foreligge medio marts 2017. Målet er pt. ikke opfyldt, men det forventes, at det endelige resultat for 2016 vil være meget tæt på målet.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Ministermål 3: Langtidsledigheden skal bekæmpes		
En styrket indsats for at opkvalificere og uddanne de ledige, der har mindst uddannelse, så de får de nødvendige kompetencer og kan komme tilbage på arbejdsmarkedet.	Antallet af langtidsledige må i december 2016 højst være 423 personer.	December 2016: 409 Målet er opfyldt.
Ministermål 4: Indsatsen for bedre match mellem arbejdsløse og virksomheder skal styrkes		
Jobcentrenes samarbejde med virksomhederne skal styrkes, så jobcentrene kan levere en proaktiv og systematisk hjælp til rekruttering af arbejdskraft samt uddannelse og opkvalificering.	Samarbejdsgraden skal i 2016 være minimum 33 % i gennemsnit pr. måned for hele året.	Samarbejdsgraden i Randers Kommune var i 2016 33,6 % i gennemsnit pr. måned. Målet er opfyldt.
Jobcentermål - JOB-huset		
<p>Den sæsonkorrigerede ledighed i procent af arbejdsstyrken skal senest i december 2018 være på niveau med ledigheden i Østjylland.</p> <p>Antallet af ordinære formidlinger skal øges, og der skal sikres et godt match mellem virksomheden og den ledige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antallet af jobordrer skal øges fra aktuelt 20 pr. måned til 30 pr. måned i gennemsnit i 2016. • Antallet af anviste ledige, der bliver ansat, skal øges fra ca. 50 % til 65 % senest i december 2016. <p>Det gennemsnitlige antal jobparate kontanthjælpsmodtagere må højst være 435 pr. måned i 2016.</p> <p>Aktiveringsgraden for personer på ledighedsydelse skal øges fra 35,6 % i december 2014 til 50 % i december 2016.</p>		<p>I december 2016 var den sæsonkorrigerede ledighed i Randers på 4,3 %. I Østjylland var ledigheden på 3,9 %.</p> <p>Ledigheden i Randers var i december 2016 0,4 procentpoint for høj i forhold til Østjylland.</p> <p>Målet skal være opfyldt senest i december 2018.</p> <p>a) Der har i gennemsnit været 36 jobordre pr. måned i 2016. Målet er opfyldt.</p> <p>b) Andelen af anviste, der bliver ansat, er for 2016 23 %. Målet er således ikke opfyldt.</p> <p>Antal jobparate kontanthjælpsmodtagere – helårspersoner i gennemsnit i 2016: 418. Målet er opfyldt.</p> <p>I december var der dog 445 helårspersoner, hvorfor det må forventes at gennemsnittet i hvert fald i starten af 2017 bliver væsentlig højere end det har været i 2016.</p> <p>Aktiveringsgraden (andel aktiveringsberørte) december 2016: 47,8%. Målet er delvist opfyldt.</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Jobcentermål - Udviklingshuset		
<p>Antal sager med aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere der afsluttes til arbejde, uddannelse eller ansættelse i fleksjob i 2016 skal være mindst 50.</p> <p>Der må højst være 1.350 sager pr. måned med aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere opgjort på cpr. nr.</p> <p>Den gennemsnitlige sagsvarighed for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere må højst være 3 år ved udgangen af 2016</p>	<p>Antal sager afsluttet til arbejde, uddannelse eller fleksjob i 2016: 95. Målet er opfyldt</p> <p>Gennemsnit pr. måned i 2016: 1.328. Målet er opfyldt.</p> <p>Gennemsnitlig varighed ultimo 2016: 3,8 år. Målet er ikke opfyldt.</p>	
Jobcentermål – Uddannelseshuset		
<p>Andelen af åbenlyst uddannelsesparate som afslutter et forløb med job eller uddannelse, og som op til 6 måneder før opgørelsestidspunktet er startet på ydelsen, skal i 2016 være minimum 75 %</p> <p>Andelen af uddannelsesparate som afslutter et forløb med job eller uddannelse, og som op til 12 måneder før opgørelsestidspunktet er startet på ydelsen, skal i 2016 være minimum 50 %</p> <p>Andelen af aktivitetsparate unge som er aktiveringsberørte skal i 2016 være på minimum 60 % pr. måned.</p>	<p>December 2016: 77,3 % Målet er opfyldt</p> <p>December 2016: 25,7 % Målet er ikke opfyldt.</p> <p>December 2016: 83,2 % Målet er opfyldt.</p>	
Jobcentermål – Sygedagpenge		
<p>Andelen af sager der er afsluttet til beskæftigelse (inkl. uddannelse og fleksjob) skal i 2016 være over 60 %. Målet opgøres år – til – dato.</p> <p>Andelen af sygedagpengemodtagere i pct. af arbejdsstyrken må i 2016 ikke overstige gennemsnittet blandt kommunerne i klyngen. Målet opgøres i år – til – dato.</p> <p>Den gennemsnitlige varighed på sygedagpengesager i uger inden for et år, må ikke overstige 9 uger.</p>	<p>Andel af afsluttede sager afsluttet til job og uddannelse i 2016: 74,0 % Målet er opfyldt.</p> <p>2016 Randers: 2,8% Klyngen: 2,7% Målet er ikke opfyldt. Randers Kommune ligger imidlertid kun 0,1 procentpoint over målet.</p> <p>2016: 9,4 uger Målet er ikke opfyldt.</p>	

Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen.

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bev. inkl. omplac.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
00 Udg. omfattet af besk.tilsk.	209,4	243,4	-12,8	0,0	230,6	197,8	-32,8
10 Kontante ydelser	198,0	196,9	4,2	0,0	201,1	188,7	-12,4
20 Besk.indsats, forsikrede	11,4	33,3	-22,1	0,0	11,2	9,1	-2,1
30 Difference i.f.t. besk.tilskud	0,0	13,2	5,1	0,0	18,3	0,0	-18,3
I alt	209,4	243,4	-12,8	0,0	230,6	197,8	-32,8

Tabellen viser en samlet udgift på området på 197,8 mio. kr., hvilket er et mindreforbrug på 32,8 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

Området er omfattet af beskæftigelsestilskuddet og der er stor tilbageholdenhed med at disponere over forventede mindreudgifter, idet det kan forventes, at en del af beskæftigelsestilskuddet skal tilbagebetales til staten ved den sidste regulering i det efterfølgende regnskabsår. Derfor er der kun tillægsbevilget mindreudgift på 12,8 mio. kr., svarende til den negative midtvejsregulering, som blev meldt ud i juni 2016.

Konsekvenser for 2017-20

Området er også i 2017 budgetteret ud fra det udmeldte beskæftigelsestilskud kombineret med prognoser og skøn over antallet af ledige. Også i 2017 vil der være tilbageholdenhed med at anvende et evt. mindreforbrug før det endelige beskæftigelsestilskud kendes.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Status på mål og målopfølgning er samlet under bevillingsområde 3.1.

Socialudvalget

Forebyggende foranstaltninger og anbringelser for børn og unge

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug, psykiatri)

Socialområdets samlede regnskab i 2016 på servicerammen viser et underskud på 12,8 mio. kr. Dette udgøres af et merforbrug på voksenområdet på 17,3 mio. kr. og et mindreforbrug på børneområdet på 4,5 mio. kr. Socialområdets regnskab i 2016 på indkomstoverførsler, refusion og ældreboliger viser et mindreforbrug på 1 mio. kr. Mindreforbruget overføres til kassen.

1. Regnskabsresultatet

Forebyggende foranstaltninger og anbringelser for børn og unge.

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. omplac.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Indkomstoverførsler	12,9	15,1	-2,8	0,0	12,3	14,8	2,5
Sociale formål	11,6	10,0	1,5	0,0	11,5	14,2	2,7
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	1,4	5,1	-4,3	0,0	0,8	0,6	-0,2
Serviceudgifter	63,0	58,3	3,0	1,4	62,8	58,3	-4,5
Særlige dagtilbud og klubber	-1,6	-3,0	3,5	-1,0	-0,5	-1,7	-1,2
Døgninstitutioner	9,0	13,4	-5,3	0,2	8,3	8,6	0,4
Sociale formål	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plejefamilier	21,0	19,8	-0,8	0,0	19,0	18,1	-0,9
Forebyggende foranstaltninger	22,1	21,1	-1,1	2,2	22,2	19,9	-2,3
STU	12,5	7,0	6,8	0,0	13,8	13,4	-0,4
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	-5,3	-5,0	0,0	0,0	-5,0	-6,9	-1,9
Døgninstitutioner, opholdssteder mv.-3,5	-5,0	-5,0	0,0	0,0	-5,0	-4,8	0,3
Plejefamilier, opholdssteder	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,8	-1,8
Forebyggende foranstaltninger	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Driftudgifter i alt	70,6	68,4	0,2	1,4	70,0	66,2	-3,9

For indkomstoverførsler og refusion på forebyggende foranstaltninger og anbringelser for børn og unge ses et merforbrug på 0,6 mio. kr.

For serviceudgifter inden for bevillingsområdet ses et mindreforbrug på 4,5 mio. kr.

Inden for de forebyggende foranstaltninger og anbringelser for børn og unge er der stort set balance, bortset fra små mindreforbrug på enkelte områder. Randers Kommunes målsætning om, at børn så vidt muligt skal have hjælp i deres nærmiljø har i de foregående år afspejlet sig i et fald i døgnpladser og en stigning i de forebyggende indsatser og plejefamilier. Med de foregående års udvikling med færre anbrin-

gelser og høj anvendelse af forebyggende foranstaltninger ser døgnområdet nu ud til at have nået et niveau, hvor det er vanskeligt at komme længere ned.

Mindreforbruget indgår i det samlede billede af økonomien på socialområdet, hvor der er et forventet merforbrug på voksenområdet, som uddybes nærmere i bemærkninger til bevilling 4.2.

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug, psykiatri)

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Indkomstoverførsler	1,5	0,0	1,5	0,0	1,5	1,1	-0,4
Sociale formål	1,5	0,0	1,5	0,0	1,5	1,1	-0,4
Serviceudgifter	430,0	420,3	13,6	-2,1	431,7	449,0	17,3
BPA 23,2	27,7	0,0	0,0	23,9	24,0	0,1	
Boliger	-0,8	1,3	0,0	0,0	1,3	-1,0	-2,4
Voksen Bo	258,0	253,5	11,7	-2,2	255,5	271,2	15,6
Forsorgshjem	13,5	4,8	0,0	0,5	9,7	6,7	-3,0
Bostøtte	43,9	36,4	0,3	-1,2	42,7	54,3	11,6
Kontaktperson og ledsageordning	6,5	7,5	0,0	-0,2	5,3	4,9	-0,4
Aktivitets- og samværstilbud	56,1	57,1	0,7	-0,2	60,1	60,7	0,6
Kompenserende specialundervisning	3,1	2,1	0,7	0,4	4,5	1,8	-2,6
Sociale formål	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alkoholbehandling	3,9	4,9	0,0	-0,2	4,1	3,3	-0,8
Stofmisbrugere	12,9	13,3	0,0	1,0	13,9	12,9	-1,0
Øvrige udgifter	2,4	2,3	0,0	0,0	2,4	2,8	0,4
Øvrige sociale formål	7,4	9,3	0,2	0,1	8,2	7,3	-0,9
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	-6,8	-6,8	0,0	0,0	-6,8	-7,3	-0,5
BPA handicaphjælpere	-1,3	-1,1	0,0	0,0	-1,1	-0,7	0,3
Voksen Bo	-5,3	-2,6	0,0	0,0	-2,6	-6,4	-3,9
Forsorgshjem og aflastning	0,0	-2,7	0,0	0,0	-2,7	0,0	2,7
Aktivitets- og samværstilbud	-0,1	-0,5	0,0	0,0	-0,5	0,0	0,5
Sociale formål	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Ældreboliger	-8,3	-4,5	-3,0	0,0	-7,5	-8,2	-0,7
Boliger	-8,3	-4,5	-3,0	0,0	-7,5	-8,2	-0,7
Driftudgifter i alt	416,4	408,9	12,1	-2,1	418,9	434,6	15,7

For indkomstoverførsler og refusion på bevilling 4.2 ses et samlet mindreforbrug på 1,6 mio. kr.

På serviceudgifter vedr. voksne med særlige behov ses et merforbrug i 2016 på 17,3 mio. kr. Dette resultat skal ses i sammenhæng med at byrådet den 19. december 2016 vedtog budgetflytninger for 11,8 mio. kr. til området. Budgetflytningerne omfattede følgende:

- Flytning af overskud fra anlæg af psykiatriens hus på 5 mio. kr. En tilbageførsel af driftsmidler, der i forbindelse med overførselssagen for 2014 blev overført til anlægsbudgettet
- Flytning af budget fra beskæftigelsesområdet til socialområdet på 4 mio. kr. Tilbageførsel af budgetbeløb, der tidligere er flyttet væk for socialområdet i 2012 for at kunne lave mentorstøtte i stedet for bostøtte. Da det ikke længere er muligt at tilbyde denne mentorstøtte blev budgettet tilbageført til socialområdet.
- Tilførsel af budget fra Børn og Skole vedrørende udgifter til en konkret borger på 3,1 mio. kr.,
- Aflevering af budget til Ejendomsservice på 0,3 mio. kr.

Socialområdet har igennem en årrække og særligt fra 2014 til 2016 oplevet en stigning i antallet af borgere med behov for socialområdets tilbud. Det har længe været muligt at opveje tilgangen ved at sænke gennemsnitspriserne på ydelserne indhentet ved besparelser og effektiviseringer. På taksterne svarer det til en reduktion på ca. 12-15 %. Det er dog efterhånden mere begrænsede effektiviseringer, der kan opnås, og derfor er det blevet vanskeligere, at give flere og flere borgere tilbud for færre penge.

Merforbruget på voksenområdet skyldes især en stigning i udgifterne til døgntilbud og § 85 bostøtte – både eksternt og internt. Udgiftsstigningen på såvel døgntilbud og bostøtte hænger først og fremmest sammen med stigende aktivitet. Godt 3 % flere borgere blev i 2016 visiteret til døgntilbud end i 2014 (fra 590 personer i 2014 til 610 personer i 2016). De flere pladser er primært købt ved regionen og andre kommuner med særlige tilbud. Tilsvarende ses store aktivitetsstigninger på bostøtte. Antallet af voksne, der får bostøtte, er steget med 54% fra 2014 til 2016 (fra 706 i 2014 til 1.097 personer i 2016).

Den stigende aktivitet på socialområdet skal bl.a. ses i lyset af følgende forhold

- Arbejdsmarkedsreformerne ser ud til at give et forøget pres på bostøtte.
- Overgang fra børne- til voksenområdet. Borgere der overgår fra at modtage hjælp fra børneområdet eller familieafdelingen til at modtage støtte fra socialområdets voksentilbud, når de bliver voksne.
- Regionspsykiatriens udskrivningspraksis opleves at give et øget pres på socialpsykiatrien i kommunen
- Tilgangen af "nye målgrupper" vedr. udviklingsforstyrrede og autismeområdet – og ikke tilsvarende afgang fra "de gamle målgrupper" – som tilsvarende resten af befolkningen bliver ældre.

For at sikre mere robuste rammer for opgaveløsningen på socialområdet fremover er der målrettet arbejdet med en række initiativer i løbet af 2016, som videreføres i 2017. Det drejer sig bl.a. om følgende initiativer:

- Tæt opfølgning og analyse af forbrug og aktivitet af de forskellige indsatser på socialområdet.
- Konsolidering af den nye centerstruktur så der både kan findes bedre og billigere løsninger gennem et tæt samarbejde mellem centrene.
- Opfølgning og fokus fra forvaltningen på at regionen og øvrige kommuner overholder aftalen om, at der skal spares 3% frem til 2018 på det specialiserede socialområde
- Undersøgelse af muligheder for at oprette egne tilbud, der kan være et alternativ til eksterne pladser. Dette er særligt relevant på autismeområdet og psykiatrien, hvor der ses et stigende køb af specialiserede pladser ved andre kommuner/regionen/private opholdssteder.

De ovenfor nævnte initiativer vil i 2017 blive suppleret med et forslag til ny model for bostøtteområdet, som samtidig med at sikre rammerne for at borgerne får det de har brug for, giver tilskyndelse til at få borgerne videre i deres liv, så de ikke længere har behov for bostøtte eller i hvert fald i mindre omfang. Forslag til ny bostøttemodel forelægges byrådet den 27. marts 2017. Endvidere er der behov for en ana-

lyse af sammenhænge mellem kvalitetsstandarderne, visitation til ydelser og ressourcerne på voksenområdet. Det forventes at de beskrevne initiativer vil bidrage til at skabe mere robuste rammer for socialområdet og medvirke til en opbremsning i udgifterne på området i løbet af de kommende år.

2. Budgetmål 2016

Udgangspunktet er en fælles vision for Social og Arbejdsmarked og en række målgruppespecifikke effektmål, som afspejler centralt formulerede nationale visioner og mål på området samt Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov", Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og den kommende Handicapplan.

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:
Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgers liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Socialområdets aftaleenheder har i deres virksomhedsplaner for 2015-16 taget udgangs-

punkt i 2020-målene samt det fælles 6by mål om øget beskæftigelse for borgere med udviklingshæmning, senhjerneskeade eller psykisk sårbarhed.

Det var udgangspunktet, at opfølgning på 2020-målene skulle ske fra nationalt hold på tværs af kommunerne. Den daværende Venstre-regering satte imidlertid målene på standby i 2016 ud fra et ønske om at udarbejde nye sociale mål, som skulle erstatte 2020-målene og opfølgning på målene blev derfor ikke gennemført.

Regeringen fremlagde de nye mål "10 mål for social mobilitet" i maj 2016. Det fremgår af aftale for kommunernes økonomi for 2017, at opfølgning på de 10 mobilitetsmål vil foregå både på statsligt niveau og i regi af KL. Målopfølgning på statsligt niveau vil foregå på et relativt overordnet niveau, primært i forbindelse med den årlige Socialpolitisk Redegørelse, mens KL har til opgave at formidle status på de sociale mål på kommunalt niveau.

Der vil på den baggrund ikke blive foretaget en opfølgning på de tidligere 2020-mål fra centralt hold, og det har ikke vist sig muligt at trække data lokalt.

Regeringens nye mål for social mobilitet fremgår af følgende oversigt.

10 mål for social mobilitet	
1	Udsatte børn og unges faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen skal forbedres
2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions-eвне, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
5	Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse

10 mål for social mobilitet

- 6 Færre 15-17-årige udsatte unge skal modtage en fældende strafferetlig afgørelse
- 7 Færre skal være hjemløse
- 8 Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
- 9 Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
- 10 Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Miljø- og teknikudvalget

Miljø & Teknik, Skattefinansieret virksomhed

1. Regnskabsresultatet

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Natur og Miljø	22,2	21,6	0,0	0,5	22,1	28,2	6,0
Sekretariatet	0,0	1,0	-0,7	0,5	0,8	0,3	-0,5
Plan, Byg og Veje	142,1	142,7	0,6	-6,5	136,8	143,1	6,3
Ejendomsservice	133,8	138,8	24,2	-1,7	161,3	171,7	10,4
Driftsafdeling	2,9	-1,2	9,4	-5,2	3,0	-2,1	-5,1
Driftudgifter i alt	301,1	302,9	33,6	-12,4	324,0	341,2	17,1

*) + = merforbrug/mindreindtægt, - = mindreforbrug/merindtægt

På det skattefinansierede område under Miljø og Teknik har der i 2016 været et samlet forbrug på 341,2 mio. kr. I forhold til et korrigeret budget på 324,0 mio. kr. er der tale om et merforbrug på 17,1 mio. kr.

Merforbruget skal ses i forhold til en negativ overførsel fra 2015 på 12,4 mio. kr. Årets resultat er således et merforbrug på (17,1 - 12,4) 4,8 mio. kr.

Foruden den negative overførsel fra 2015 er de væsentligste årsager til merforbruget, at der under Natur og Miljø er gennemført en række vandløbs-, skovrejsnings- og naturbevarelsesprojekter samt afholdt flere udgifter til skadedyrsbekæmpelse. Ejendomsservices budget har i 2016 været reduceret med knap 10 mio. kr. som følge af det særlige sparemål samt generelle rammebesparelser. Heraf er det lykkedes, at realisere knap 5,2 mio. kr. For på sigt at kunne indhente de budgetterede besparelser har det været nødvendigt at foretage investeringer og afholde opstartsudgifter for 5 mio. kr. Driftsafdelingen viser et mindreforbrug på 5 mio. kr., hvilket skyldes at bevilling til investering i maskiner skal overføres til 2017.

I 2016 er der givet tillægsbevillinger på i alt 33,6 mio. kr. hvoraf størstedelen er tilførsel af budget til Ejendomsservice, som følge af æn-

dring i opgaveporteføljen. Endvidere er der i både Ejendomsservice og Driftsafdelingen fremrykket budget til 2016 fra budget 2017-22 til finansiering af investeringer foretaget i 2016.

De enkelte områder under Miljø og Teknik, skattefinansieret uddybes i det følgende.

Natur og Miljø

Regnskabsresultatet viser et merforbrug på 6,0 mio. kr., hvoraf knap 3,3 mio. kr. skyldes udgifter til projekter under naturområder, skove samt vandløb. Flere af disse er EU-projekter, som først finansieres efter projektets afslutning, hvorfor ca. 2,2 mio. kr. forventes udlignet af tilskud i 2017.

Der har været et merforbrug på 2,2 mio. kr. i 2016 til skadedyrsbekæmpelse. Årsagerne til udgiftsstigningen er dels en stigning i forekomsten af rotter dels stigende udgift pr. anmeldelse som følge af en ændring i lovgivningen om bekæmpelse af rotter. Da omkostninger på området dækkes af gebyrindtægter er taksten i 2017 forhøjet. Gebyret pålægges samtlige faste ejendomme i kommunen og opkræves som en andel af ejendomsskatten.

Den resterende afvigelse skyldes primært ekstraordinære udgifter til ydelser fra driftsafdelingen samt en mindre afvigelse under Rander Naturcenter.

Sekretariatet

På området budgetteres indfasningsstøtte i forbindelse med genhusning, som er en afledt udgift ved kondemnering. Endvidere driftssikring af boligbyggeri, som ydelsesstøtte til almene boliger samt ungdomsboligbidrag. Regnskabet viser et samlet mindreforbrug på 0,5 mio. kr., som udgøres af restbudget til indfasningsstøtte. Da det samlede budget til opgaven er placeret i budgetåret skal budgettet overføres fra år til år.

Plan, Byg og Veje

Området under ét viser en afvigelse på 6,3 mio. kr., som skal ses i forhold til en negativ overførsel fra 2015 på 6,5 mio. kr. Overførslen er således nedbragt med 0,2 mio. kr. i 2016.

En væsentlig forklaring er, at udgifter til vintertjeneste har været 2,5 mio. kr. mindre end korrigeret budget eksklusiv overførsel. I 2016 er restgælden således nedbragt fra 5,3 mio. kr. til 2,8 mio. kr.

På vejområdet har der været et merforbrug på knap 2 mio. kr. til belysningsanlæg, som skyldes en stigning i a conto el-opkrævningen. Det forventes, at en del heraf vil blive efterreguleret i 2017, som en konsekvens af renovering af gadebelysningen. Herudover har der været en merudgift til vejafvandingsanlæg på 2,3 mio. kr. som vedrører øgede udgifter til vedligeholdelse af brønde og stikledninger samt vejafvandingsbidraget til Randers Spildevand. Der været udført ekstraordinær vedligeholdelse af stamsporet, hvilket har medført merudgift for 0,8 mio. kr. På de øvrige dele af vejområdet har der været et samlet mindreforbrug på 2,4 mio. kr.

Under kollektiv trafik viser busdriften et positivt resultat på 1,6 mio. kr. Da hovedparten af udgifterne er afregnes a conto til Midttrafik reserveres restbudgettet til en eventuel efterregulering for 2016.

Parkeringsområdet har i 2016 være udfordret af en negativ overførsel fra 2015 på 2,8 mio. kr., som primært skyldtes ekstraordinære udgifter samt omlægning af P-betalingsordningen. I 2016 har der bl.a. været øgede parkeringsindtægter, hvilket har bidraget til at nedbringe gælden med 0,9 mio. kr., således at afvigelsen nu udgør en gæld på 1,8 mio. kr.

I Planafdelingen har der i 2016 være en nettomterudgift til almennyttige projekter i regi af Vindmøllerådet på 0,9 mio. kr. Da kommunen modtager tilskud efter projekternes afslutning skyldes afvigelsen en forskydning mellem udgifter og tilskud. Herudover har der været et mindreforbrug på budget til bevaringsudvalget samt byfornyelse på 0,3 mio. kr. En del af dette er disponeret af bevaringsudvalget til anvendelse i 2017.

Ejendomsservice

Etablering af en fælles ejendomsadministration blev besluttet i februar 2015. 2016 er således det første hele år, hvor Ejendomsservice har været i drift.

Ejendomsservice er en aftaleenhed i Miljø og Teknik med en samlet budgetramme på 164,8 mio. kr. Budgettet fordeler sig med 3,5 mio. kr. under Økonomiudvalget og 161,3 mio. kr. under Miljø og teknikudvalget.

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedttaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Økonomiudvalget	8,5	8,6	-2,6	-2,4	3,5	7,9	4,4
Miljø og teknikudvalget	133,8	138,8	24,2	-1,7	161,3	171,7	10,4
Ejendomsservice i alt	142,3	147,3	21,6	-4,1	164,8	179,6	14,8

*) + = merforbrug/mindreindtægt, - = mindreforbrug/merindtægt

Til miljø og teknikudvalgets område hører udgifter til drift og vedligeholdelse af grunde og bygninger samt lønninger til det udførende personale, mens der under økonomiudvalgets område er udgifter til rådhuservice (kantine, trykkeri, vagter), administration (ledelse og personale) og projektering.

Den samlede afvigelse i Ejendomsservice udgør i alt 14,8 mio. kr., heraf 10,4 mio. kr. under Miljø og teknik-udvalget. Da der er overført -4,1 mio. kr. fra 2015 viser årets resultat et samlet merforbrug på (14,8-4,1) 10,6 mio. kr.

Årets resultat

I årets resultat indgår, at der er udmøntet 5,1 mio. kr. af de 7,2 mio. kr., som var sparemålet i 2017. De resterende 2,1 mio. kr. er ikke udmøntet som følge af den forsinkede opstart i 2015. Herudover er Ejendomsservices budget reduceret med generelle rammebesparelser, som er udrullet i budget 2015 og 2016 på i alt 2,7 mio. kr. Det har i 2016 ikke været muligt at realisere disse besparelser indenfor det eksisterende serviceniveau.

I 2015 blev der, som en følge af opstarten af Ejendomsservice, iværksat færre energibesparende foranstaltninger end budgetteret. Det betyder, at det i 2016 ikke har været muligt at realisere en budgetteret energibesparelse på 0,7 mio. kr.

Ejendomsservice har haft et ikke ubetydeligt behov for at foretage investeringer for at kunne opnå de forudsatte besparelser. Det drejer sig f.eks. om indkøb af IT, beklædning og køretøjer. Endvidere er der afholdt opstartsudgifter til ekstra bemanning til administrative opgaver og faglige planlægningsopgaver under etableringsfasen. Der er fremrykket et budget på 7,3 mio. kr. til opgaven, men dertil kommer yderligere et forbrug på 5,1 mio. kr., som ikke har været finansieret i 2016.

Tillægsbevillinger incl. omplaceringer

Der er i løbet af 2016 foretaget en række omplaceringer og givet tillægsbevillinger, som betyder, at der netto er tilført 21,6 mio. kr. i

forhold til vedtaget budget. Det drejer sig om følgende:

Ejendomsservice har også i 2016 haft behov for at foretage investeringer for at kunne realisere sine sparemål. Der er derfor fremrykket budget til investeringer i biler og andet materiel på 4,7 mio. kr. og til administrativt personale på 2,6 mio. kr. i alt 7,3 mio. kr. Fremrykningen er finansieret af Ejendomsservices eget budget i de kommende år.

Der er givet tillægsbevillinger som følger af ændringer af opgaverne. Det drejer sig bl.a. om at tre selvejende daginstitutioner er overgået til Ejendomsservice, Randers Kommunes lejemål er udvidet, Psykiatriens Hus er kommet i drift og budgetter til drift af kommunale haller er ført tilbage til Kultur og Fritid. Der er overført budgetter vedrørende vikardækning og dertil kommer en række mindre tillægsbevillinger, som afspejler, at der har været behov for at 'rette op' på fejl i forbindelse med overførslerne af budgetterne i 2015.

Ejendomsservice har derudover fået tilført budget til tomgangsudgifter på de lukkede skoler, og sparekravene vedrørende energibesparelser er reduceret som følge af, at budgetterne til investeringer i energibesparende foranstaltninger er overført til overslagsårene.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingens samlede resultat viser et mindreforbrug på 5,1 mio. kr., som fordeler sig på hhv. drift af materielgårde med 5,3 mio. kr. og drift af kirkegårde med -0,1 mio. kr.

Mindreforbruget skal ses i forhold til, at de budgetterede udgifter udgør 66,3 mio. kr., mens indtægterne udgør 63,5 mio. kr. Netto et korrigeret budget på knap 3,0 mio. kr. Sat i forhold til bruttoomsætningen (budgetterede udgifter) svarer afvigelsen således til 7,7 %.

Resultatet skyldes primært, at der i budget 2016 er fremrykket budget til planlagte maskininvesteringer på i alt 7,0 mio. kr. eksklusiv afdrag. Heraf er der i 2016 foretaget faktiske investeringer for 2,2 mio. kr. Restbevillingen

udgør dermed 4,8 mio. kr., som ønskes anvendt til de resterende køb af maskiner i 2017.

I korrigeret budget indgår endvidere overførsler fra 2015 på 5,1 mio. kr., som vedrører maskininvesteringer foretaget i 2015 samt gæld fra tidligere år. Overførslen er i 2016 finansieret ved dels fremrykning af budget på 4,5 mio. kr., dels er der afdraget 0,6 mio. kr. heraf i 2016.

Konsekvenser for 2017-20

Regnskabsresultatet for 2016 betyder, at den samlede gæld er forøget med 4,8 mio. kr. så-

ledes at den ul-timo 2016 udgør 17,1 mio. kr. Forvaltningen vil på baggrund af erfaringerne fra regnskab 2016 samt i forbindelse med indarbejdelse af overførslerne i budget 2017 foretage budgetjusteringer til sikring af styringsgrundlaget i budget 2017. Resultatet udgør en særlig udfordring i Ejendomsservice derved, at der overføres en samlet gæld på 14,8 mio. kr. til 2017 samtidig med at sparemålet forøges med yderligere 2 mio. kr. årligt i 2017 og 2018. Der er udarbejdet en plan til nedbringelse af udgifterne i Ejendomsservice.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Med afsæt i Byrådets visioner og politikker har Miljø- og teknikudvalget besluttet at fokusere indsatsen for 2016 på to områder: mobilitet og natur. Det er vigtige temaer, der begge skal bidrage til sundhed og bæredygtighed. Mere bynær skov og natur og gode adgangsforhold til naturen spiller desuden en vigtig rolle i forhold til bosætning. Tabellen nedenfor er en status pr. ultimo 2016 på i hvilket omfang de iværksatte initiativer har haft effekt.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Effekt mål: Mobilitet – Transport understøtter sundhed og bæredygtighed		
<ul style="list-style-type: none"> • Flere cykelparkeringer i Randers by, centerbyer og lokalbyer • Flere og bedre cykelstier og kampagner målrettet børn og unge • Bedre muligheder for at skifte fra bil til tog og bus. • Bilfri midtby • Reduktion af gennemkørende tung trafik 	<ul style="list-style-type: none"> • I 2020 sker 30 % af korte ture på cykel • 60 % af elever i 6.-9. klasse går eller cykler til skole i 2020 • I 2016 deltager 3000 elever i kampagnen "Alle børn cykler" • Andelen af bilture er reduceret i budgetperioden • Øget antal af rejser med kollektiv transport og antallet af kombinationsrejser i budgetperioden 	<ul style="list-style-type: none"> • Nyeste data om transportvaner fra 2015. Først efter første halvår 2017 forventes tal for 2016. • I 2015 foregår 22% af de korte ture foregår på cykel. • I 2015 går eller cykler 45 % af alle børn og i 3-9. klasse ligger andelen på 54%. • I september 2016 deltog 3032 elever i Alle Børn Cykler – kampagnen i 2016. • Udviklingen i andelen af bilture fra 2012 til 2015 viser en svagt stigende tendens, mens cykelandelen falder. • Transportvaneundersøgelsen viser, at der ikke er flere der benytter kollektiv trafik. Det er desværre ikke muligt at måle på antallet af kombinationsrejser.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Effekt mål: Mobilitet – Sikkerhed og tryghed i trafikken		
<ul style="list-style-type: none"> • Ombygning af uheldsbela- stede lokaliteter • Gennemføre trafiksikkerheds- kampagner • Gennemføre initiativer fra cy- kel- og stiplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af dræbte og tilska- dekomne er i 2020 halveret siden perioden 2009-2011. • Flere lette trafikanter 	<ul style="list-style-type: none"> • Siden 2011 er der sket et fald i antallet af uheld med dræb- te og tilskadekomne. I 2011 blev der politiregistreret 47 uheld med 64 dræbte og til- skadekomne. I 2016 er der politiregistreret 36 uheld med 40 dræbte og tilskadekomne. • Vi kender kun tal for cyklister, og her ses en faldende ten- dens.
Effekt mål: Natur – Fremme biodiversiteten		
<ul style="list-style-type: none"> • Naturpleje på 220 ha • Nyetablering af 5-10 vand- huller • Fjerne spærringer og udlægge grus i vandløb • Der indgås partnerskabsaf- taler om etablering af skov i Randers Kommune og rejses mere kommunal skov • Målrettet information og kam- pagner 	<ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteten er øget på ek- sisterende naturarealer • Padderne etablerer sig i de nye vandhuller • De fysiske forhold i vandlø- bene forbedres • Skovarealet i Randers Kom- mune er øget – i 2030 er der rejst 3000 ha skov siden 2010. • Det kommunale skovareal er øget 	<ul style="list-style-type: none"> • Der foreligger først dokumen- tation for resultaterne af vores natur-overvågning i 2017 • I overvågningen for 2016 er der fundet sjældne og beskyt- tede paddearter på nye lokali- teter. • Der er gennemført projekter, der har forbedret de fysiske forhold i Enslev Bæk, Bjerre Bæk, Fussing Møllebæk og Rud bækken. • Der er siden 2010 er rejst ca. 275 ha. Heraf er de 30 ha kommunal skov. Der skal en betydelig større indsats til, hvis 3000 ha skal nås i 2030.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Effektmål: Natur – Flere benytter naturen i Randers Kommune		
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejder strategi for friluftsliv sammen med borgere og foreninger. • Formidling om naturen og mulighederne for friluftsliv på lokaliteterne, hjemmesiden og Naturcentret. • Vedligeholdelse af 70 km stier og anlæggelse af 15 km nye stier, blandt andet ved Randers Fjord. • Etablering af 5 hotspots ved Randers Fjord • Kommuneplanen planlægger for mere bynær natur 	<ul style="list-style-type: none"> • Besøgstallet på Naturcentret er fastholdt eller øget • Flere besøg på hjemmesiden • Ny bynær natur er etableret 	<ul style="list-style-type: none"> • Naturcenterets besøgstal er fra 2015 til 2016 øget fra 49898 til 51244 (2016). • På hjemmesiden for Naturområdet er der registreret ca. 47.000 besøg, hvilket er et mindre fald i forhold til året før. Det skyldes en ny struktur for hjemmesiden, der giver færre klik. Facebook er også blevet en platform for Naturcenteret. • 8.500 Randers-borgere har fået ny skov inden for 1 km fra deres bopæl inden for de

Miljø & Teknik, forsyningsvirksomhed

1. Regnskabsresultatet

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. opl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Affaldshåndtering	8,3	-5,8	0,0	0,0	-5,8	1,2	7,0
Varmeforsyning	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	-0,2	0,1
Driftudgifter i alt	8,3	-6,2	0,0	0,0	-6,2	1,0	7,1

Resultatet på det brugerfinansierede område viser et samlet forbrug på 1,0 mio. kr. Da der er budgetteret med en nettoindtægt på 6,2 mio. kr. viser 2016 således en afvigelse på 7,1 mio. kr.

Afvigelsen skal ses i forhold til, at der er tale om et brugerfinansieret område, hvor der har været budgetteret med udgifter på 112,2 mio. kr. og indtægter på 118,4 mio. kr. Afvigelsen udgør således 6,3 % af den budgetterede omsætning (bruttoudgifter).

Affaldshåndtering

Affaldshåndtering i kommunen omfatter både indsamlingsordninger, samt driften af Randers Affaldsterminal og genbrugspladser.

Afvigelsen på affaldshåndtering skyldes, at der har været 1,8 mio. kr. færre indtægter i 2016 end budgetteret, mens merudgifterne udgør 5,2 mio. kr. Der har primært været merudgif-

ter til genbrugspladser samt mellemdeponi af brændbart affald.

Varmeforsyning

Varmeforsyningen omfatter alene det lille kommunale kraftvarmeverk i Mejlbj. Varmeverket er overdraget til brugerne i Mejlbj pr. 1. januar 2017.

Konsekvenser for 2017-20

Regnskabsresultatet for affaldshåndtering viser et nettoforbrug på 1,2 mio. kr., som indgår i mellemregningen mellem kommunen og det brugerfinansierede område. Primo 2016 havde området et tilgodehavende hos kommunen på 2,9 mio. kr., hvilket i 2016 er reduceret med 1,2 mio. kr. Herudover er der foretaget anlægsinvesteringer for 12 mio. kr. således at det samlede mellemværende ultimo 2016 udgør en gæld til kommunen på 10,3 mio. kr.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

På det brugerfinansierede område har der med afsæt i effektmålet om Affald – rigdom og vækst uden affald være iværksat en række initiativer. Tabellen nedenfor er en status pr. ultimo 2016 på i hvilket omfang de enkelte initiativer har haft effekt.

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
Effektmål: Affald – rigdom og vækst uden affald		
<ul style="list-style-type: none"> • Implementering af indsamlingen af organisk affald. • Undersøge muligheden for at indsamle farligt affald og småt elektronikaffald ved offentlige bygninger. • Undersøge hvordan vi kan få mere pap ud af dagrenovationen. Fokus på bedre sortering af affald, der køres til deponi. • Fremme cirkulær økonomi og lave brancheorienterede informationskampagner i samarbejde med Randers Kommunes miljøafdeling (Fx detailhandel og bygge og anlæg). • Rådgivning og opfølgning på kommunale institutioner og virksomheders brug af ordninger. • Udvide skoletjenesten og inddrage affald i undervisningen på skolerne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Indsamling af organisk affald etableres ved alle enfamiliehuse i 2016 med henblik på at nå en indsamlet mængde på 4.000 tons i 2018. • Papmængder skal øges fra 2015 til 2016. • Mængden for deponi må ikke overstige 4.500 tons. • Affald til forbrænding må ikke overstige mængden i 2015. • Dagrenovationsmængden fra kommunale virksomheder og institutioner skal være halveret i 2018 i forhold til 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udrulning af ordningen følger tidsplanen. De sidste beholdere til enfamiliehuse køres ud i marts-april 2017. • Papmængden er i 2016 forøget med 25 % i forhold til 2015. • De samlede deponimængder i 2016 endte på 6.458 tons, heraf udgjorde mineralisk deponi 3.344 tons og PCB 219 tons. • Affald til forbrænding fra storskrald og erhverv er steget voldsomt i forhold 2015, nemlig 47 %. Både deponi- og forbrændingsmængder vurderes at være påvirket af øget aktivitet i samfundet. • Opgørelsesmetoden er ændret i 2016, så det er ikke muligt at sammenligne med 2014-tal. Det kan gøres fremadrettet med udgangspunkt i 2016.

Kultur- og fritidsudvalget

Kultur- og fritid

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016 priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
1.1 Aftaleenheder	67,3	71,6	-2,7	6,6	75,5	73,3	-2,2
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	15,2	14,1	0,3	-0,1	14,2	14,3	0,1
1.3 Fritid og idræt	69,1	70,0	-0,1	2,2	72,1	71,0	-1,1
1.4 Kultur	5,8	6,2	-0,2	0,0	6,0	6,0	0,0
1.5 Østjysk Vækstbånd	3,0	0,0	0,4	0,8	1,2	-0,8	-2,0
Driftsudgifter i alt	160,4	161,8	-2,3	9,4	169,0	163,8	-5,2

Det samlede regnskabsresultat for 2016 viser et mindre forbrug på 5,2 mio. kr. Nedenfor redegøres for de væsentligste områder og afvigelserne.

1.1 Aftaleenheder

Aftaleenhederne tæller Biblioteket, Værket, Museum Østjylland, Eventsekretariatet, Randers Musikskole og Fritidscenteret.

Der er et overskud på 2,2 mio. kr. samlet set, men der er store forskelle.

Biblioteket har et "overskud" på 3,5 mio. kr., som er øget med 1 mio. kr. fra 2,5 mio. kr. fra 2015, hvilket skyldes opsparring til nyt it-udstyr, primært sorteringsanlæg, udskudte indkøb og forsigtig økonomistyring.

Modsat har Museum Østjylland et underskud på 2,9 mio. kr., hvilket skyldes projekter og endnu ikke opkrævede beløb vedr. arkæologiske udgravninger; "underskuddet" afvikles i løbet af 2017 i takt med at de projektbevillinger mv. hjemtages.

For de øvrige aftaleenheder er der tale om at Eventsekretariatet har udskudte bevillinger på ca. 1,2 mio. kr., som vil blive anvendt i 2017, Musikskolen har et opsparat overskud over de senere år på godt 800.000 kr. og Værket et underskud på 400.000 kr., som forventes indhentet i 2017.

1.2 Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet, så som Randers Kunstmuseum, Randers Egnsteater, Randers Kammerorkester og Gaia. Der er tale om et lille merforbrug på 0,1 mio.kr.

1.3 Fritid og idræt

Området tæller parker og legepladser, pleje af idrætsanlæg, div. stadions, div. lokale- og aktivitetstilskud, folkeoplysning for voksne, Team Danmark aftalen, kommunale og selvejende idrætshaller. Randers Kommune yder tilskud til driften af selvejende idrætshaller, og forestår selv driften af tre idrætshaller.

Overskuddet skyldes primært at udgifter vedr. bevilgede breddeidrætsmidler til bl.a. renovering af selvejende idrætshaller først afholdes i 2017.

1.4 Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivs brug af fælles atelierer.

Herudover ydes tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbygge, Malvinas Hus, Asfergla-

den, forsamlingshuse, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Budgettet på dette område er overholdt.

1.5 Østjysk vækstbånd

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen.

Kulturaftalen Østjysk Vækstbånd er en toårig aftale for 2016-17, og kontoen anvendes til mellemregninger med de tre andre kommuner i samarbejdet og med Kulturstyrelsen idet Randers kommune er regnskabsførende for vækstbånd-samarbejdet; "Overskuddet" på de 2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget vil blive anvendt i projektperioden.

Konsekvenser for 2017-20

Der forventes ikke væsentlige konsekvenser for budgettet 2017-20 af regnskabsresultatet.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Kultur og Fritid var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2016.

Status på effektmål på fritids- og kulturområdet

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>Kultur og fritidsaktiviteter i det offentlige rum</p> <p>En af Randers Kommunes visioner er, at kultur og fritidsmulighederne – rammerne omkring foreningsliv og egenaktiviteter – overalt med det grønne uden for døren – opleves af Randers borgere som noget der "ikke fås bedre i en dansk by".</p> <p>Dette understøttes i kulturpolitikken, hvor et af målene er, at man som borger eller gæst i Randers møder kunstneriske begivenheder eller blot aftryk af kunst og kultur på sin vej gennem byen. "Når man færdes i det offentlige rum skal det mærkes, at der er et rigt kulturtilbud både fra kulturinstitutionerne og fra vækstlaget".</p> <p>De aktiviteter, der gøres til genstand for effektmåling kan derfor være inden for såvel klassiske kulturaktiviteter, oplevelsesmæssige aktiviteter som idræts-/fritidslige aktiviteter i det offentlige rum. Effektmålene gælder for de aktiviteter, hvortil der er ydet kommunale tilskud fra kultur- og fritidsudvalgets område.</p>		
<p>Flere kulturaktiviteter, idræts- og fritidsarrangementer samt event i det offentlige rum.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antal arrangementer i det offentlige rum, der får kommunalt tilskud, er stigende. • Arrangementerne fordeler sig således, at der i det samlede arrangementstilbud er en diversitet inden for kulturaktiviteter, idræts- og fritidsarrangementer, samt event. • Arrangementerne fordeler sig på flere genrer, henvender til flere forskellige målgrupper, beror på borgernes egenaktivering, samt på mere oplevelsesrettede tilbud. 	<p>Kultur og Fritid har set på udviklingen i arrangementer i det offentlige rum fra 2015 til 2016, der får tilskud fra kultur og fritidsudvalgets område, som omfatter kulturpuljen, eventpuljen og puljen til cup og idrætsstævner. Samlet set er der en stigning på 15 arrangementer fra 2015 til 2016. Det er bl.a. arrangementer i forbindelse med Life Boat Festival, som har ført til flere arrangementer i det offentlige rum, men der er også blevet flere event- og idrætsarrangementer i det offentlige rum.</p>

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016															
		<p>Der arbejdes på at udvikle en metodik med henblik på at få et mere præcist overblik, som også omfatter kommunale og selvejende kulturinstitutioner, samt de foreninger, som får fast tilskud. Et alternativ er at opføre arrangementer, som er indberettet på "Det sker" hvor der i 2015 er indberettet 1.149 og 1.192 i 2016. Udfordringen er, at antal indberetninger ikke helt afspejler virkeligheden bl.a. mangler her Randers Ugens ca. 500 årlige arrangementer, der ligger i en anden indberetning.</p> <p>Arrangementer i det offentlige rum*</p> <table border="1" data-bbox="927 1025 1235 1249"> <thead> <tr> <th data-bbox="927 1025 1070 1055">Puljer</th> <th data-bbox="1070 1025 1139 1055">2015</th> <th data-bbox="1139 1025 1235 1055">2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="927 1066 1062 1095">Idrætsstævner og cup</td> <td data-bbox="1070 1066 1139 1095">6</td> <td data-bbox="1139 1066 1235 1095">11</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 1106 983 1135">Event</td> <td data-bbox="1070 1106 1139 1135">8</td> <td data-bbox="1139 1106 1235 1135">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 1146 991 1176">Kultur</td> <td data-bbox="1070 1146 1139 1176">46**</td> <td data-bbox="1139 1146 1235 1176">64***</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 1187 975 1216">I alt</td> <td data-bbox="1070 1187 1139 1216">60</td> <td data-bbox="1139 1187 1235 1216">85</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="927 1283 1235 1480"><i>*Herved forstås arrangementer under åben himmel, uanset om det er med entre eller ej, og arrangementer i huse, der er åbent for offentligheden, og hvor der ikke tages entre.</i></p> <p data-bbox="927 1491 1235 1552"><i>** Art Week er inkluderet med 33 åbne arrangementer</i></p> <p data-bbox="927 1563 1235 1655"><i>*** Art Week er inkluderet med 32 åbne arrangementer og Life Boat Festival med 22</i></p>	Puljer	2015	2016	Idrætsstævner og cup	6	11	Event	8	10	Kultur	46**	64***	I alt	60	85
Puljer	2015	2016															
Idrætsstævner og cup	6	11															
Event	8	10															
Kultur	46**	64***															
I alt	60	85															

Initiativer (indsatser) - der anvendes for at nå målet	Indikatorer - mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Status pr. 31. dec. 2016
<p>Børn og kultur</p> <p>I vores kulturpolitik står der: "Kommunens børn skal møde kulturen i dagtilbud og skoleregi på baggrund af et velfungerende samarbejde mellem børn, skole og kulturområdet". Det stærke kulturfelt, som findes i Randers, skal udnyttes til at skabe udvikling inden for dagtilbuds- og skoleområdet. Der skal skabes synergi mellem de professionelle kulturinstitutioner og folkeskoleområdet i tråd med den udvikling, som den nye folkeskolereform bevidner. Målsætningen er, at kultur og kreativitet skal tænkes ind i skoledagen på en anden og mere integreret måde, så kulturinstitutionerne i højere grad fungerer som alternative læringsrum i skoleregi.</p> <p>Effektmålene gælder for kommunale og selvejende institutioner inden for kulturområdet.</p>		
<p>Et stigende antal børn og unge i Randers i en geografisk bred vifte oplever professionelle kunst- og kulturtilbud i skole- og dagtilbud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der sker en stigning i benyttelsen af skoletjenesterne i kulturinstitutionerne, herunder også benyttelsen af kammerorkestrets skole- og børnehavekoncerter samt teaterforestillinger under 1-T-A ordningen i regi af Randers Egnsteater. • Der indgås flere forpligtende aftaler om samarbejde mellem skolerne og kulturinstitutionerne. Aftalerne har et større omfang end skoletjeneste-tilbuddene og kan foregå såvel i skolerne og børneinstitutionerne, som i kulturinstitutionerne. <p>I opgørelsen ses der nærmere på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antallet af besøg • Antallet af børn og unge • Aldersmæssig spredning • Geografisk spredning 	<p>I forhold til skolerne er skoletjenesterne blevet spurgt om, hvor meget skolerne anvender de forskellige skoletjenestetilbud. Dette viser, at alle skoler benytter sig af flere forskellige slags tilbud. Men det er ikke muligt at se om det er stigende, og hvilke aldersgrupper, der er repræsenteret. Men oversigten viser, at det er spredt geografisk. Den generelle oplevelse er, at skoletjenesterne i Randers er rigtig godt besøgt, samt at forløbene er kvalificeret ind i en læringskontekst.</p>
<p>Fritid og idræt</p> <p>I Randers Kommune er en af visionerne, at borgerne er storforbrugere af rammerne for breddekultur og idræt/aktiviteter.</p> <p>Dette er nærmere beskrevet i høringsudkastet til en fritid og idrætspolitik, hvor et af målene er en højere idræts-, motions- og fritidsdeltagelse i alle aldersgrupper.</p> <p>Effektmålene gælder for de foreninger, der er godkendte efter folkeoplysningsloven.</p>		
<p>Flere borgere bliver aktive i foreninger i Randers kommune.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der sker en stigning i antallet af timer, som foreninger benytter i idrætshaller og svømmehaller. • Der sker en stigning i antallet af medlemmer i aldersgruppen 0-25 år i foreningerne. 	<p>Timetallet for benyttelse af idrætshaller og svømmehaller er for nuværende status quo.</p> <p>Der er i opgørelsen fra 1. januar 2015 til 1. januar 2017 sket en stigning i antallet af medlemmer fra 20.624 medlemmer til 20.967 medlemmer, så målet er opfyldt</p>

Sundheds- og omsorgsudvalget

Sundhedområdet

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Serviceudgifter							
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	21,8	19,4	0,5	0,0	19,9	21,6	1,7
1.2 Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	19,6	20,1	-0,4	0,7	20,4	19,8	-0,5
1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse	12,2	12,0	2,3	0,5	14,8	13,2	-1,5
1.4 Kommunal sundheds- tjeneste/sundhedsplejen	14,9	14,2	0,1	0,2	14,5	14,8	0,3
1.5 Kommunal tandpleje	30,7	30,0	0,8	0,2	31,0	32,0	1,0
1.6 Andre sundhedsudgifter	0,4	11,9	-8,8	0,8	3,9	2,6	-1,2
Serviceudgifter i alt	99,7	107,6	-5,6	2,4	104,4	104,1	-0,3
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	344,5	349,2	-5,0	0,0	344,2	341,0	-3,2
Sundhedsområdet i alt	444,2	456,8	-10,6	2,4	448,6	445,1	-3,5

Det samlede regnskabsresultat viser et mindreforbrug på i alt 3,5 mio. kr., svarende til 0,8% af det samlede korrigerede budget, hvilket primært skyldes et mindreforbrug i forhold til den aktivitetsbestemte medfinansiering.

Under serviceudgifter er der samlet et overskud på 0,3 mio. kr., hvilket skyldes at der er større overførsler vedr. projekter – i alt 2,6 mio. kr. Der er således et underskud på 2,3 mio. kr. på den "almindelige" drift, væsentligst som følge af underskuddet vedr. vederlagsfri fysioterapi på 1,7 mio. kr. og underskud i tandplejen på 1 mio. kr.

1.1 Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne har finansieringsansvaret for den vederlagsfri fysioterapi, men meget lidt påvirkningsmulighed på udgiften, da det er de praktiserende læger, der henviser handicappede til ordningen. Udgiften til området er steget i for-

hold til 2014, og trods en budgetregulering er der et underskud på kontoen.

1.2 Rehabilitering/Genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for rehabiliteringen efter hospitalsbehandling på baggrund af de genoptræningsplaner, der udarbejdes af lægerne. Udgiften på dette område omfatter dels genoptræningsplanerne og dels udgifter til en række forløbsprogrammer i forhold til KOL, kræft, senhjerneskadede, hjerte og diabetes.

Der har i 2016 været et overskud på 0,5 mio. kr., men alene som følge af det overførte overskud fra 2015 til 2016 på 0,7 mio. kr.

1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse

Her konteres udgifter til den generelle sundhedsfremmende indsats, herunder det store samarbejdsprojekt med Region Midtjylland og de praktiserende læger Tjek dit Helbred.

Overskuddet på dette område er på 1,5 mio. kr., der vedrører et overskud på Tjek dit Helbred på 1,7 mio. kr., der kom senere i gang og dermed også afsluttes senere end forventet, hvorfor overskuddet skal overføres til 2018 og et mindre underskud vedr. Godt i Gang, på ca. 250.000 kr.

1.4 Sundhedsplejen

Sundhedsplejens tilbud omfatter tilbud i forbindelse med fødsler, undersøgelser i forbindelse med skolegangen samt råd og vejledning til børnefamilier i øvrigt.

På området er der et underskud på ca. 0,3 mio. kr. i forhold til et overskud i 2015 på 0,2 mio. kr.

1.5 Tandplejen

Tandplejen, der omfatter tilbud til børn, handicappede og ældre har et underskud på ca. 1,0 mio. kr. mod et overført overskud i 2015 på 0,2 mio. kr. Det relativt store underskud skyldes blandt andet en række renoveringsarbejder på nogle af tandklinikker, udgifter som følge af indbrud mv.; der vil i 2017 komme 2-300.000 kr. i erstatninger, der vedrører udgifter i 2016. Endelig har der i 2016 været ekstraudgifter i forbindelse med sygdom og fratræden blandt personale

1.6 Andre sundhedsudgifter

Under andre sundhedsudgifter konteres udgifter til færdigbehandlede patienter, betaling til

regionen vedr. hospice samt andre udgifter i forbindelse med fx de ekstra midler, der er afsat i aftalen om kommunernes økonomi mellem regeringen og KL samt enkelte projekter.

Der er i 2016 et overskud på denne konto på 1,2 mio. kr. i forhold til et overførsel fra 2015 på 0,8 mio. kr., som er fastfrosset.

1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering

Kommunerne er medfinansierende i forbindelse med sundhedsvæsenet, hver gang en borger indlægges på sygehuset, går til behandling på sygehuset, besøger den praktiserende læge, en speciallæge eller modtager anden behandling inden for sundhedsvæsenet med sygesikrings-tilskud (fx behandling hos fysioterapeut, kiropraktor, psykolog, tandlæge fodterapeut mv.)

Kommunerne har en relativ lille indflydelse på disse udgifter og er primært afhængig af regionens aktiviteter.

Der har i 2016 været et mindreforbrug vedr. aktivitetsbestemt medfinansiering, hvilket kan siges at være overraskende idet der samlet set blandt kommunerne i Region Midtjylland har været et merforbrug i forhold til det fastlagte loft.

Konsekvenser for 2017-20

Det forventes på serviceudgifterne at budgetterne overordnet vil kunne holdes.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Indsatsområder på bevillingsområde sundhed var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015. Sådan gik det med dem:

Mål	Status
Tandsundheden blandt de 15 årige øges fra 51,8% til 55% i 2017	Den seneste opgørelse viser at tandsundheden i 2016 var på 56,7% hos de 15 årige og målet er således opfyldt.
Projektet "Familieiværksætterne", der er startet i 2014 og som fortsættes i 2015/16 evalueres og indgår i arbejdet med forældreuddannelse efter 2016.	Budget – evaluering er lagt frem. I budget 2017-20 er der indarbejdet beløb vedr. 2017 og 2018, hvorefter der i 2018 skal ske en evaluering.
At antallet af genindlæggelser af spæd- og småbørn ved udgangen af 2016 er reduceret med 35 % i forhold til 2013	Vi forventer til fulde at indfri målet; de endelige tal foreligger endnu ikke, men forventes at foreligge 2. kvartal 2017.

Mål	Status
<p>I Rehabiliteringsenheden skal 50% af deltagerne, der har deltaget i lænderyg-forløbsprogrammet opleve positive forbedringer i forhold til deres lænderyg.</p>	<p>I 2016 oplevede 58% forbedringer ved deltagelsen mod 50% i 2014 og 53% i 2015, så målet er opfyldt.</p>
<p>At Randers Kommune i 2017 har hjemtaget specialiserede genoptræningsopgaver i forhold til fx hjerterehabilitering og ortopædkirurgiske opgaver og samtidig reduceret udgifterne med minimum 0,5 mio. kr.</p>	<p>Sundheds- og omsorgsudvalget har i januar 2016 godkendt forløbsprogrammet for hjerterehabilitering og det forventes at besparelsen kan opnås senest i 2017.</p>
<p>I forhold til unge mellem 15 og 25 årige at gennemføre en rygestopindsats, der nedsætter andelen af dagligrygere blandt de 15-25 årige med 10% i 2017 og øge andelen af erhvervsskoleelever, der lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet.</p>	<p>Opgøres med næste sundhedsprofil *)</p>
<p>At der i voksegruppen i 2017 er 12% af dagligrygere (mod 19% i 2013) og at andelen af voksne med tegn på alkoholproblemer er faldet fra 14% i 2013 til 12% i 2017</p>	<p>Opgøres med næste sundhedsprofil *)</p>

*) Det bemærkes at de sidste effektmål omkring rygning, fysisk aktivitet og alkohol først kan evalueres når næste rapport af "Hvordan har du det" udkommer, forventet i marts 2018.

Omsorgsområdet

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Serviceudgifter	760,8	784,9	10,5	11,3	806,7	794,2	-12,5
Boliger og institutioner samt pleje og omsorg for ældre	693,5	720,8	6,2	10,3	737,3	723,7	-13,6
Hjælpeområdet	63,3	60,0	4,4	1,0	65,3	66,8	1,5
Plejevederlag	4,0	4,2	0,0	0,0	4,2	3,7	-0,4
Indkomstoverførsler	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	-0,8
Særligt dyre enkeltsager	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	-0,8
Ældreboliger	-36,2	-34,0	0,0	0,0	-34,0	-32,2	1,9
Omsorgsområdet i alt	723,7	750,9	10,5	11,3	772,7	761,2	-11,5

Tabellen viser, at der samlet set var et overskud på ældreområdet i 2016 på 11,5 mio. kr., heraf 12,5 mio. kr. vedr. serviceudgifter. I dette beløb vedrører ca. 7,8 mio. kr. ikke-forbrugte midler fra projekter, herunder værdighedsmilliard, klippekort, og ældre medicinske patient, hvor tilskuddet er modtaget og hvor pengene derfor skal anvendes i 2017.

Det resterende overskud udgør herefter 3,7 mio. kr. ud af et samlet korrigeret budget på 772,7 mio. kr., altså næsten et "nul"-resultat samlet set.

1.1 Pleje og omsorg, genoptræning mv.

Dette område omfatter udgifterne til al pleje og omsorg, genoptræning mv., der foregår såvel på de kommunale centre som i øvrige private hjem samt en række fællesomkostninger på ældreområdet.

Samlet set er der et overskud på 13,6 mio. kr. på dette område, hvoraf ca. 7,8 mio. kr. som nævnt oven for vedrører uforbrugte midler fra projektmidler, der er udbetalt som tilskud, men først anvendes i 2017.

1.2 Hjælpebidler og rådgivning

På udgifterne til hjælpebidler har der været en stigning på ca. 3,5 mio. kr. i forhold til 2015, hvilket blandt andet kan tilskrives den tidligere udskrivning fra sygehusene; endvidere har der i 2016 været kraftige stigninger i udgifterne til

handicapbiler i forhold til 2015. Der har samlet været et underskud på 1,5 mio. kr. i 2016, som forventes dækket ind af overførsler på fælleskonti.

1.3 Plejevederlag

Der er mulighed for at yde vederlag til pårørende, der passer uhelbredeligt syge personer. På denne konto er udgifterne faldet med ca. 300.000 kr. i forhold til 2015. Disse udgifter kan svinge en del fra år til år, og det er udgifter, som kommunen ikke kan sige nej til.

1.4 Refusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion, når enkeltsager koster over 1 mio. kr. årligt (fordelt på de enkelte måneder). Indtægterne i 2016 har på denne konto været uændret i forhold til 2015.

1.5 Ældreboliger og servicearealer

På denne konto bogføres driftsudgifter og huslejebetalinger vedr. ældreområdets ældreboliger.

Der vil altid være en nettoindtægt på denne konto, idet udgifter til låneydelser og henlæggelser bogføres på andre konti. Underskuddet i forhold til budgettet skyldes forbrug af henlæggelser fra tidligere år.

Konsekvenser for 2017-

Det forventes at økonomien er i balance på ældreområdet og med det realiserede "overskud" på området forventes det at ældreområdet kan klare mindre stigninger ud over de reguleringer, der er sket i budgettet med demografireguleringen.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Omsorg er sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i budget 2016. Sådan gik det med dem:

Mål	Status
Budgetterne overholdes: regnskabsresultatet for det samlede ældreområde ligger inden for plus/minus 1% af det korrigerede budget	Hvis der ses bort fra projektbevillinger var der i 2016 et overskud i forhold til det korrigerede budget på 0,6% og målet er således opfyldt.
Brugertilfredsheden øges på fritvalgsområdet fra 85% i 2012 til 87% i 2017	Brugerundersøgelsen, der blev gennemført i foråret 2016 viste at brugertilfredsheden samlet set var lavere i 2017 end i 2012, primært som følge af at en større andel end tidligere krydsede af i muligheden "både tilfredse og utilfredse" I forhold til hjemmeplejen var 73% alt i alt tilfredse eller meget tilfredse med plejen, 19% angav både tilfreds og utilfreds mens 8% var utilfredse; de samme tal for plejeboliger var på 85% tilfredse, 13% både og samt 2% utilfredse.
Medarbejdernes fraværprocenter reduceres med 1,5 procentpoint i 2017	Fraværet de seneste 12 måneder faldt fra december 2015 til december 2016 med 1,34 procentpoint, fra 5,48% til 4,14%, altså lige knapt det forventede, hvilket primært tilskrives at faldet i 2015 var større end forventet.
Medarbejdernes psykiske arbejdsmiljø opleves 1 procentpoint bedre fra 91% i 2013 til 92% i 2017	På spørgsmålet "Jeg er alt i alt tilfreds med at arbejde på min arbejdsplads" svarer 90% helt eller overvejende enig, 6% hverken eller og 4% overvejende eller helt uenig. Sættes målet i forhold til de, der svarede helt eller overvejende enig er målet ikke helt opfyldt.
Kommunen fastholder andelen af fritvalgsområdet på ca. 90%	I 1. kvartal 2016 havde 10,8% af de visiterede til praktisk bistand og personlig pleje valgt privat leverandør; i timer udgjorde den private leverance 4,76%, så målet er opfyldt.
Fremtidens plejehjem er bygget senest ved udgangen af 2017	Nedrivningen af Nyvangskolen er afsluttet og byggeriet forventes færdiggjort ved udgangen af 2017.
Tilgangen af frivillige øges med en minimumtilgang på 5% pr. år	Der er ikke lavet en opgørelse på nuværende tidspunkt, med det forventes at målet er opfyldt.

Mål	Status
Anvendelse af sundhedsklinikkerne øges med en stigning i antallet af borgere, der er tilknyttet med 10% i 2017	Der er en stigende anvendelse af sundhedsklinikkerne og der forventede stigning menes opfyldt, men der foreligger ikke valide data til dokumentation heraf.
Faggrupperne social og sundhedsassistenter og sygeplejersker udgør 75% af samlede nathold i 2017	Det forventes at målet vil være opfyldt i 2017.
Alle ansatte medarbejdere i plejeboliger har gennemgået specifikke efteruddannelsesforløb i demens senest i 2017.	Langt de fleste medarbejdere har været igennem et efteruddannelsesforløb, og der planlægges nye forløb.

Landdistriktsudvalget

Landdistrikt

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2016.

Mio. kr. 2016-priser	Regnskab 2015	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger inkl. ompl.	Overført fra 2015	Korr. budget	Regnskab 2016	Afvi- gelse
Landdistrikt	1,5	2,2	-0,7	5,1	6,7	2,7	-4,0
Driftudgifter i alt	1,5	2,2	-0,7	5,1	6,7	2,7	-4,0

Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på 4 mio. kr.

Overskuddet overføres til 2017.

Konsekvens for 2017-20

Som man kan se ud fra tabellen, kan en stor del af mindreforbruget forklares af overførslerne fra 2015.

Regnskab 2016 giver umiddelbart ingen konsekvenser for 2017- 20.

2. Status på mål og indsatsområder i 2016

Indsatsområdet indenfor bevillingsområde 8.1 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i budget 2016.

At fremme mulighederne for bosætning og erhverv i Randers Kommunes landdistrikt.

En række landsbyer oplever en befolkningstilvækst. Randers Kommune har netop gennemført et intelligent udbud af kommunens wan-forbindelser, hvilket skal understøtte en bedre udbredelse af bredbånd i landdistriktet. Samtidig er der i de forskellige puljer støttet 54 projekter i landsbyerne.

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med gældende lovgivning herunder de retningslinjer, der er fastlagt i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner. Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs og kapitalposter. I regnskabet indgår også udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selvejende institutioner, som Randers Kommune har driftsoverenskomst med.

Ændringer i regnskabspraksis i forhold til tidligere år

Der er ikke sket ændringer i regnskabspraksis, hvorfor regnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Regnskabsopgørelsen

Indregning af indtægter og udgifter

Indtægter indregnes så vidt muligt i regnskabsopgørelsen i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen på tidspunktet for regnskabsudarbejdelsen i marts.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i det/de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes.

Der afskrives første gang på et aktiv i det regnskabsår, hvori aktivet er anskaffet/endelig færdigopført og klar til anvendelse.

Kommunens drifts- og anlægsudgifter er opført ekskl. moms.

Afskrivninger

Materielle anlægsaktiver afskrives lineært over de enkelte aktivers forventede levetid.

Afskrivningsperioder:

Administrationsbygninger	50 år
Skoler, dag- og ældreinstitutioner	30 år
Tekniske anlæg og maskiner	10 år
Inventar	5 år
Immaterielle anlægsaktiver	3 år
IT-udstyr	3 år

Anskaffelser under 100.000 kr. udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Omfatter grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt inventar, IT-udstyr og biler. Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid. Ejendomsretten til de grunde og bygninger der er indregnet i balancen er dokumenteret via tingbogsattester.

Ejendomsretten til øvrige aktiver er dokumenteret via fakturaer, leasingaftaler m.v.

Der afskrives ikke på grunde samt materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er udført, påbegyndes afskrivning.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, broer m.v.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (kunst, parker m.v.) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Leasingkontrakter for materielle anlægsaktiver, hvor Randers Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten indregnes til kostprisen. Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelserne med tillæg af omkostninger.

Finansielt leasede aktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver indregnes til kostpris og afskrives over den forventede levetid.

Omsætningsaktiver

Grunde og bygninger til salg er optaget til kostpris.

Andele af interessentskaber, som Randers Kommune har medejerskab til, samt ikke noterede aktier indgår i balancen til den indre værdi jf. senest foreliggende årsregnskab.

Øvrige værdipapirer er optaget til kursværdi.

Der optages ikke varebeholdninger i balancen.

Leasinggæld

Den kapitaliserede restleasingydelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Langfristet gæld

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

Hensatte forpligtelser

Ultimo hvert år hensættes et aktuarmæssigt beregnet beløb til dækning af pensionsforpligtelser vedrørende tjenestemænd, der ikke er fuldt forsikringsmæssigt afdækket. Der forudsættes en pensionsalder på 62 år.

Regulering af hensættelsen foretages via balancen.

Der skal som minimum foretages en aktuarmæssig beregning af pensionsforpligtelsen hvert 5. år. Pensionsforpligtelsen reguleres dog årligt i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets bestemmelser.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Hensatte forsikringsforpligtelser til arbejdsskader er indregnet i balancen. En arbejdsskade registreres, når det er utvivlsomt, at fremtidige økonomiske fordele fragår kommunen og senest

i det øjeblik Arbejdsskadestyrelsen har truffet afgørelse om erstatning. Arbejdsskader, som med overvejende sandsynlighed vil blive anerkendt af Arbejdsskadestyrelsen, kan registreres, inden der er faldet afgørelse i sagen. Arbejdsskadeforpligtelser skal som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år. Det vurderes dog årligt, om der har været forhold, der kan påvirke hensættelsen.

Hensatte forpligtelser afledt af retssager, erstatningskrav, miljøforurening mv. er indregnet i balancen med det bedste skøn over de omkostninger, der på balancedagen er nødvendige for at afvikle forpligtelsen.

Regnskabsopgørelse

Noter	Regnskabsopgørelse i mio. kr. (Udgiftsbaseret resultatopgørelse)	Budget 2016	Korr.budget 2016	Regnskab 2016	Regnskab 2015
	A. Det skattefinansierede område				
1	Indtægter				
	Skatter	-4.041,4	-4.041,2	-4.038,8	-3.952,2
	Tilskud og udligning	-1.967,9	-1.952,6	-1.953,5	-1.839,8
	Indtægter i alt	-6.009,4	-5.993,8	-5.992,3	-5.792,0
	Driftsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed)				
	Økonomiudvalget	582,1	591,5	525,4	529,1
	Børn- og skoleudvalget	1.395,2	1.368,6	1.412,5	1.425,9
	Beskæftigelsesudvalget	1.660,6	1.603,9	1.566,7	1.470,8
	Socialudvalget	481,8	496,4	508,9	487,7
	Miljø- og teknikudvalget	302,9	324,0	341,2	294,4
	Kultur- og fritidsudvalget	161,8	169,0	163,8	156,9
	Sundheds- og omsorgsudvalget	1.241,7	1.255,3	1.238,5	1.186,2
	Landdistriktsudvalget	2,2	6,7	2,7	1,5
2	Driftsudgifter i alt	5.828,2	5.815,4	5.759,7	5.552,5
	Driftsresultat før finansiering	-181,1	-178,3	-232,5	-239,5
	Renter mv	34,1	28,6	12,8	31,6
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	-147,0	-149,8	-219,7	-207,8
	Anlægsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed, jordforsyning og ældreboliger)				
	Økonomiudvalget	-12,2	5,4	-1,0	0,2
	Børn- og skoleudvalget	61,8	137,3	72,0	52,3
	Beskæftigelsesudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
	Socialudvalget	4,3	12,7	11,7	4,5
	Miljø- og teknikudvalget	80,8	137,1	89,8	85,6
	Kultur- og fritidsudvalget	5,8	47,9	22,6	6,7
	Sundheds- og omsorgsudvalget	9,6	18,2	5,3	3,6
	Landdistriktsudvalget	1,9	5,9	2,5	0,2
	Anlægsudgifter i alt	152,1	364,5	202,8	153,0
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT OG ANLÆG	5,0	214,7	-16,9	-54,8
	Jordforsyning				
	Køb og salg af jord	-24,0	-48,4	-30,7	-18,2
	Byggemodning	33,3	67,0	5,4	16,9
	Jordforsyning i alt	9,4	18,6	-25,2	-1,4
	Ældreboliger	-38,5	-3,2	-15,6	-48,6
	Ekstraordinære poster	0,0	0,0	0,0	0,0
	RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	-24,1	230,1	-57,7	-104,8
	B. Forsyningsvirksomheder				
	Drift (indtægter - udgifter)	-6,2	-6,2	1,0	8,3
	Anlæg (indtægter - udgifter)	13,7	20,7	12,0	5,7
	RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	7,6	14,6	13,0	14,0
3	C. RESULTAT I ALT (A+B)	-16,6	244,7	-44,8	-90,8
	FIANSIERINGSOVERSIGT				
	Tilgang af likvide aktiver:				
	Årets resultat	-16,6	244,7	-44,8	-90,8
	Låneoptagelse	-46,2	-67,6	-68,4	0,0
	Anvendelse af likvide aktiver:				
	Afdrag på lån	89,8	88,0	92,0	108,4
4	Øvrige finansforskydninger	58,7	89,5	160,6	-13,5
	Ændring i likvide aktiver	85,7	354,6	139,4	3,9

Balance

Noter	Balance i mio. kr.	Ultimo 2015	Ultimo 2016
	AKTIVER		
5	MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Grunde	404,9	405,9
	Bygninger	2.322,0	2.238,7
	Tekniske anlæg mv.	116,6	109,1
	Inventar	17,0	16,9
	Anlæg under udførelse	43,4	126,9
	I alt	2.903,9	2.897,5
	IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	0,2	0,4
6	FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Aktier og andelsbeviser m.v.	3.987,6	3.917,3
	Langfristede tilgodehavender	181,6	189,7
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	1,4	14,1
	I alt	4.170,6	4.121,1
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VAREBEHOLDNINGER	0,0	0,0
	OMSÆTNINGSAKTIVER - FYSISKE ANLÆG TIL SALG	294,2	306,0
	OMSÆTNINGSAKTIVER - TILGODEHAVENDER	223,6	168,5
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VÆRDIPAPIRER	7,7	7,2
	LIKVIDE BEHOLDNINGER	240,2	98,9
	AKTIVER I ALT	7.840,4	7.599,6
	PASSIVER		
7	EGENKAPITAL		
	Modpost for takstfinansierede aktiver	-59,3	-71,9
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-75,2	-79,3
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-3.049,2	-3.052,7
	Balancekonto	-1.485,6	-1.460,2
	I alt	-4.669,4	-4.664,1
8	HENSATTE FORPLIGTIGELSER	-750,9	-737,2
9	LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-1.648,9	-1.637,1
	NETTOGÆLD VEDR. FONDS, LEGATER, DEPOSITA M.V.	-24,1	-24,5
	KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-747,2	-536,8
	PASSIVER I ALT	-7.840,4	-7.599,6
10	Kautions- og garantiforpligtelser udgør 697,4 mio. kr.		
11	Eventualrettigheder udgør 258,3 mio. kr.		
12	Swapaftaler og valutaterminsforretninger		

Noter

Note 1

Indtægter (mio. kr.)	Budget	Korr. budget	Regnskab
Kommunal indkomstskat	-3.658,4	-3.658,1	-3.658,1
Selskabsskat	-68,6	-68,6	-68,6
Anden skat på lignet visse indkomster	-2,0	-2,0	-2,3
Grundskyld	-281,8	-281,8	-276,7
Anden skat på fast ejendom	-30,6	-30,6	-33,1
Samlede skatter i alt	-4.041,4	-4.041,1	-4.038,8
Udligning og generelle tilskud	-1.712,2	-1.610,6	-1.610,6
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	23,8	23,8	23,9
Kommunale bidrag til regionerne	12,5	12,5	12,5
Særlige tilskud	-289,9	-376,2	-375,9
Refusion af købsmoms	-2	-2,2	-3,4
Tilskud og udligning i alt	-1.968,0	-1.952,7	-1.953,5
Indtægter i alt	-6.009,4	-5.993,8	-5.992,3

Note 2

Personaleoversigt over antal medarbejdere (omregnet til heltidsansatte)	2015	2016
Økonomiudvalget	823,5	844,2
Børn- og skoleudvalget	2.982,9	2.841,8
Beskæftigelsesudvalget	223,9	199,6
Socialudvalget	844,6	761,3
Miljø- og teknikudvalget	283,4	378,6
Kultur- og fritidsudvalget	176,9	174,6
Sundheds- og omsorgsudvalget	2.085,4	2.027,4
Landdistriktsudvalget	1,8	1,0
I alt	7.422,5	7.228,5

En mere detaljeret personaleoversigt findes i bilagshæftet til årsberetningen.

Note 3

Uforbrugte bevillinger og rådighedsbeløb, der er overført mellem årene (mio. kr.)	Til 2016	Til 2017
Drift:		
Økonomiudvalget	48,8	64,8
Børn og skoleudvalget	12,2	-45,6
Beskæftigelsesudvalget	4,5	1,7
Socialudvalget	-0,7	-12,7
Miljø- og teknikudvalget	-12,4	-17,1
Kultur og fritid	9,4	5,2
Sundheds- og omsorgsudvalget	16,7	12,9
Landdistriktsudvalget	5,0	4,0
I alt overførte driftsbevillinger til næste år	83,5	13,1
Skattefinansierede anlæg:		
Økonomiudvalget	-5,7	6,4
Børn og skoleudvalget	46,5	65,3
Beskæftigelsesudvalget	0	0
Socialudvalget	3,7	1,1
Miljø- og teknikudvalget	91,1	59,1
Kultur og fritid	43,3	25,3
Sundheds- og omsorgsudvalget	3,5	12,8
Landdistriktsudvalget	4,6	3,5
I alt overførte skattefinansierede anlægsbevillinger til næste år	186,9	173,4
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende jordforsyning	24,7	43,9
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende ældreboliger	7,3	13,5
I alt overførte anlægsbevillinger til næste år	218,9	230,8
I alt overførte bevillinger	302,4	243,9

Ovenstående overførsler vedrører alene beløb opgjort i forbindelse med afslutning af årsregnskabet.

Note 4

Øvrige finansforskydninger (mio. kr.)

Oversigt over væsentlige finansforskydninger i 2016

Ændringer i tilgodehavender ved staten (refusion og moms)	-2,6
Ændring i REPO forretning (ej gennemført ultimo 2016)	150,7
Ændring vedr. beboerlån, lån til ejendomsskat og indskud i Landsbyggefonden	11,5
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	1,0
I alt	160,6

Øvrige finansforskydninger omfatter forskydninger i langfristede tilgodehavender og kortfristede tilgodehavender og kortfristet gæld.

Note 5

Anlægsoversigt (mio kr.)						Materielle anlægs- aktiver under	Immaterielle	I alt
	Grunde	Bygninger	Tekniske anlæg m.v.	Inventar m.v.	udførelse m.v.	anlæg- aktiver		
Kostpris								
1.1.2016	404,9	3.411,4	249,1	117,6	43,4	0,6	4.227,0	
Tilgang	3,0	44,8	11,5	5,6	98,1	0,6	163,6	
Afgang	-2,0	-45,9	-4,5	-0,2			-52,6	
Overført		14,6	0,2	-0,2	-14,6		0,0	
Kostpris								
31.12.2016	405,9	3.424,9	256,3	122,8	126,9	1,2	4.338,0	
Ned- og afskrivninger								
1.1.2016		-1.089,4	-132,5	-100,7		-0,3	-1.322,9	
Årets afskrivninger		-114,1	-15,6	-5,4		-0,5	-135,6	
Af- og nedskrivninger								
afhændede aktiver		17,3	1,0	0,1			18,4	
Overført			-0,1	0,1			0,0	
Ned- og afskrivninger								
31.12.2016		-1.186,2	-147,2	-105,9		-0,8	-1.440,1	
Regnskabsmæssig værdi								
31.12.2016	405,9	2.238,7	109,1	16,9	126,9	0,4	2.897,9	
Heraf selvejende	15,5	61,6	0,1	2,1			79,3	
Samlet								
ejendomsværdi								
31.12.2016	1.212,7	2.565,2					3.777,9	
Reserve ved evt. opskrivning								
til ejendomsværdi	806,8	326,5					1.133,3	
Afskrivning over								
antal år	ingen	30-50	10/75/100	3-5	ingen	ingen		

Note 6

Aktier og andelsbeviser m.v. (mio. kr.)	Ejerandel	Indre værdi	Kom- munens andel
Sampension KP Livsforsikring A/S	2,6%	6.975,0	183,1
Randers Investeringselskab A/S	31,6%	2,6	0,8
HMN Naturgas I/S	2,3%	2.109,6	49,3
Randers Spildevand A/S	100,0%	3.530,6	3.530,6
Randers Havn	100,0%	150,6	150,6
AB Klostergaarden	14,2%	14,1	2,0
Beredskab & Sikkerhed	39,0%	2,1	0,8
I alt			3.917,3

Ikke-noterede aktier og andelsbeviser er indregnet i balancen efter indre værdis metode. Et selskabs indre værdi er dets egenkapital.

Langfristede tilgodehavender (mio. kr.)	Ultimo 2015	Ultimo 2016
Tilgodehavender hos grundejere	3,2	3,2
Udlån til beboerindskud	34,1	33,5
Indskud i Landsbyggefonden	-	-
Lån til betaling af ejendomsskatter	73,1	75,8
Andre tilgodehavender	34,2	40,2
Deponerede beløb for lån m.v.	37,0	37,0
I alt	181,6	189,7

Der er foretaget nedskrivning af forventet tab vedrørende udlån til beboerindskud og andre langfristede udlån. Den nominelle værdi af udlånene udgør henholdsvis 35,3 mio. kr. og 41,6 mio. kr.

Indskud i Landsbyggefonden skal ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler ikke værdisættes i balancen. Indskuddet udgør ultimo 2016 206,1 mio. kr.

Udlæg forsyningsvirksomheder (mio. kr.)	Ultimo 2015	Bevægelse i 2016	Ultimo 2016
Varmeforsyning	4,3	-0,5	3,8
Andre forsyningsvirksomheder (renovation m.v.)	-2,9	13,2	10,3
I alt	1,4	12,7	14,1

Note 7

Udvikling i egenkapital (mio. kr.)

Egenkapital ifølge regnskab 2015		-4.669,4
Primosaldokorrekationer *		-197,8
Egenkapital 01.01.2016		-4.867,2
+ udvikling i modposter til takstfinansierede aktiver		-12,5
+ udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver		-4,1
- udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver		-3,6
+ indskud i Landsbyggefonden, tilbageført		206,1
+ udvikling på balancekontoen		
Resultat iflg. regnskabsopgørelsen	-44,8	
Direkte posteringer på hovedkonto 9	12,5	
Regulering vedr. forsyningsvirksomhedernes finansielle resultat	-13,0	
Nedskrivning af aktier og indskud i selskaber mv.	72,5	
Afskrivning af restancer	3,7	
Reguleringer vedr. hensættelser m.v. **	-13,7	
Årets bevægelser på balancekontoen i alt		17,2
Egenkapital 31.12.2016		-4.664,1

*) Primosaldokorrektion vedrører primært indskud i Landsbyggefonden

***) Vedrører regulering af hensættelser vedr. arbejdsskader, pensionsforpligtelser, hensættelser til tab m.v.

Note 8

Hensatte forpligtelser

Pensionsforpligtelsen for aktive og fratrådte tjenestemænd, pensionerede tjenestemænd, efterlevende ægtefæller og børn er aktuarmæssigt beregnet af Sampension, forudsat et pensioneringstidspunkt på 62 år. Der er senest udarbejdet aktuarberegning af forpligtelsen ultimo 2013. Hensættelsen er ultimo 2016 reguleret for hhv ind- og udbetalinger og optjent pension jf konteringsreglerne. For de tjenestemænd, der i forbindelse med udskillelsen af Randers Kommunale Værker nu er tilknyttet Verdo, har Randers Kommune fortsat pensionsforpligtelserne. Som følge heraf har Verdo afgivet en sikkerhedsstillelse over for Randers Kommune for disse forpligtelser, som er opgjort til 38,4 mio. kr.

Jf. Randers Kommunes forsikringspolitik har kommunen i overvejende grad baseret sig på selvforsikring herunder også vedrørende arbejdsskader. De enkelte områder er ikke belastet med præmiebetalinger. Der er i stedet sket reduktion af områdernes budgetter.

Nedenfor er der redegjort for de enkelte forsikringsordningers over/underskud i forhold til "hvile i sig selv", det fastlagte budget og den opgjorte forpligtelse.

Kommunens selvforsikringsordninger	Budget 2016	Forbrug	Over/underskud
Arbejdsskader	14,2	6,8	7,4
Tingskader	10,2	8,9	1,3

For arbejdsskader er der senest sket en aktuarmæssig beregnet forpligtelse ultimo 2014 der udgør 192 mio. kr. Beregningen er foretaget for de skader, der er sket i perioden 2003 - 2014. Beregningen skal ses i sammenhæng med, at der i samme periode kan opgøres et akkumuleret mindreforbrug i størrelsesordenen 223 mio. kr. set i forhold til alternativet med forsikringsmæssig afdækning. Der er ikke konstateret forhold i 2016, der medfører en ændring i den beregnede forpligtelse.

Hvis arbejdsskaderne skulle forsikringsmæssigt afdækkes, ville den årlige præmie være ca. 26,9 mio. kr. i 2016 prisniveau.

Hensatte forpligtelser omfatter også hensættelser vedrørende retssager anlagt mod kommunen (19,2 mio. kr.), og deponi vedrørende affald (9,8 mio. kr.).

Note 9

Sammensætning af langfristet gæld (mio. kr.)	2015	2016
Selvejende institutioner med overenskomst	6,2	5,8
Realkredit	2,3	2,2
Kommunekredit*	902,1	959,1
Pengeinstitutter	30,0	0,0
Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor (rente- og afdragsfrie)	12,2	12,2
Gæld vedr. finansielt leasede aktiver	15,0	7,7
Langfristet gæld i alt (ekskl. ældreboliger)	967,8	987,0
Gæld vedr. ældreboliger	681,1	650,1
Langfristet gæld i alt	1.648,9	1.637,1

Udvikling i langfristet gæld	2016
Gæld primo	1.648,9
Ordinære afdrag på lån	-92,0
Låneoptagelse	68,4
Overtagelse af lån fra Region Midt	19,1
Regulering af leasinggæld	-7,2
Indeks-/kursregulering af gæld	-0,1
Gæld ultimo	1.637,1

*Randers kommune har ingen gæld eksponeret i udenlandsk valuta ultimo 2016

Note 10

Kautions- og garantiforpligtelser (mio. kr.)	2016
Kautions- og garantiforpligtelser	697,4

Specifikation af kommunens kautions- og garantiforpligtelser fremgår af "Bilag til årsberetningen"

Note 11

Eventualrettigheder og -forpligtelser (mio.kr)

Eventualrettigheder	2016
Idrætsformål	26,7
Kulturformål	8,1
Skoleformål	14,9
Sociale institutioner	0,7
Boligformål	207,9
I alt	258,3

Eventualforpligtelser (mio. kr.)	2016
Naturgas Midt-Nord I/S, solidarisk hæftelse for langfristet gæld	707,8
Udbetaling Danmark, solidarisk hæftelse for optagelse af lån til etablering	900,4
Water & Wellness Randers	108,0
I alt	1.716,2

Note 12

SWAP-aftaler

(mio. kr.)	Rente	Udløbsdato	Valuta	Hovedstol	Restgæld	Markeds- værdi
Nordea	3,58	01.01.36	DKK	105,7	88,4	-24,1
Nordea	4,33	11.10.29	DKK	444,8	268,2	-68,6
Nordea	3,84	11.10.29	DKK	33,7	25,1	-5,6
Nordea	4,00	04.01.38	DKK	52,1	47,7	-15,8
Nordea	4,02	15.10.37	DKK	24,5	22,2	-7,3
Nordea	0,32	11.11.29	DKK	158,7	156,0	2,7
Kommunekredit	1,07	25.03.41	DKK	52,4	51,0	-0,7

Randers Kommune anvender renteswaps til at mindske rente- og valutarisikoen på kommunens låneportefølje. Samtlige lån i porteføljen er optaget til variabel rente. Ultimo 2016 er 69 % af porteføljen omlagt til fast rente via renteswaps med henblik på at opnå budgetsikkerhed.

Randers Kommune

Laksetorvet

8900 Randers C

Telefon 8915 1515

Telefax 8915 1020

randers.kommune@randers.dk

www.randers.dk